

Avaleht>Kohtuasja algatamine>Vahendus>Vahendus ELi liikmesriikides**Vahendus ELi liikmesriikides**

Vahendusmenetluse kasutamine on liikmesriikides erinev. Mõnes liikmesriigis reguleerivad vahendusmenetlust põhjalikud õigusaktid või menetluseeskirjad. Teistes riikides on seadusandlikud asutused näidanud üles vähest huvi vahendusmenetluse reguleerimise vastu. Samal ajal on aga liikmesriike, kellel on vahendusmenetluse alal suured kogemused ja kes peamiselt toetuvad isereguleerimisele.

Kohtule arutamiseks esitatud vaidluste arv suureneb pidevalt. Selle tulemusena ei pikene üksnes vaidluste lahendamise aeg, vaid see on suurendanud ka kohtukululusid määral, mis on ebaproportsionaalne vaidluse väärtusega.

Enamikul juhtudel on vahendusmenetlus tavalisest kohtumenetlusest kiirem ja seetõttu enamasti ka odavam. See kehtib eelkõige riikide puhul, kus kohtutel on märkimisväärsed menetlemata asjade jäägid ja keskmine kohtumenetlus kestab mitu aastat.

Seetõttu, vaatamata vahendusmenetluse valdkondade ja meetodite erinevusele Euroopa Liidus, suureneb huvi kasutada vahendusmenetlust kohtumenetlusele alternatiivse vaidluste lahendamise vahendina.

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

Viimati uuendatud: 17/11/2021

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Vahendus ELi liikmesriikides - Belgia

Miks ei võiks kohtusse pöördumise asemel lahendada vaidlused vahenduse teel? See on vaidluste kohtuvälise lahendamise vorm, kus vahendaja aitab pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Belgia valitsus kui ka juristid teavad hästi, millised on vahenduse eelised.

Kellega ühendust võtta?**Föderaalne vahendamise komisjon**

Ehkki föderaalne komisjon ise vahendamise tegelemisele ei tegele, reguleerib ta seda kutseala ning ajakohastab tunnustatud vahendajate nimekirja.

Komisjoni sekretariaadis antakse teavet hollandi ja prantsuse keeles. Sekretariaadiga võib ühendust võtta e-posti teel või järgmisel aadressil:

SPF Justice

Commission fédérale de médiation

Rue de la Loi, 34

1000 Bruxelles

Tel: (+32) 2 224 99 01

Faks: (+32) 2 224 99 07

Föderaalne vahendamise komisjon tagab (vahendajate tunnustamise kaudu) vahendamise kvaliteedi ja arengu.

Vahendajate nimekiri on kättesaadav hollandi ja prantsuse keeles.

Millistes valdkondades on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendamine on lubatud järgmistes valdkondades:

tsiviilõigus (sealhulgas vaidlused perekonnaküsimustes);

kaubandusõigus;

tööõigus;

samuti on olemas vahendamine kriminaal- ja karistusõiguses, kuid need valdkonnad ei kuulu föderaalse vahendamise komisjoni pädevusse.

Kõige levinum on vahendamine tsiviilõiguses, eelkõige perekonnaküsimustes.

Milliseid eeskirju tuleb järgida?

Vahendaja kasutamine on **poolte vaba valik**, vahendamise ebaõnnestumine ei ole karistatav.

Perekonnaõiguse hiljuti vastuvõetud sätete kohaselt peab kohtunik pooli teavitama vahendamise olemasolust ja võimalustest.

On olemas vahendajate „tegevusjuhend“, mis on kättesaadav hollandi ja prantsuse keeles.

Teave ja koolitus

Palju teavet on kättesaadav veebisaidil hollandi ja prantsuse keeles, kus kirjeldatakse vahendamise erinevaid aspekte (vahendamise käik, hind, aadressid jne).

Alajaotus „Le coin des professionnels“ (kutsealase teabe nurgake)

Selles veebisaidi alajaotuses antakse teavet vahendajate **tunnustamise kriteeriumite ja koolitustingimuste** kohta.

Föderaalne vahendamise komisjon on vahendajate koolitamist reguleerinud, kuid koolitust ennast pakub erasektor.

Programm koosneb 60 tunnisest põhikavast, mis jaguneb vähemalt 25 tunniseks teoreetiliseks koolituseks ja vähemalt 25 tunniseks praktiliseks koolituseks.

Põhikava hõlmab vahendamise üldpõhimõtteid (eetilisi/filosoofilisi), **konfliktide lahendamise erinevate alternatiivsete viiside** uurimist, kohaldatavat õigust, sotsioloogilisi ja psühholoogilisi aspekte ning vahendamismenetlust.

Praktilised ülesanded hõlmavad programmis sisalduvaid aineid ning arendavad rollimängude kaudu läbirääkimis- ja suhtlemisoskust.

Lisaks põhikavale on iga vahendamise liigi kohta olemas eriprogrammid (vähemalt 30 tundi, mis jagunevad vabalt teoreetilise ja praktilise koolituse vahel).

Eriprogrammid on koostatud vahendamise kohta perekonnaasjades, tsiviil-, kaubandus- ja sotsiaalküsimustes.

Tunnustamise kriteeriumid

Vahendajate tunnustamise kriteeriumid

Suunised toimiku esitamiseks, et saada tunnustatud vahendajaks 21. veebruari 2005. aasta seaduse alusel

Vahendaja tunnustamistaotluse juurde lisatavate dokumentide loetelu (Word)

Koolituse/täienduskoolituse kriteeriumid

Aluskoolitus

1. veebruari 2007. aasta otsus, millega määratakse kindlaks koolituskeskuste akrediteerimismenetlused ja tunnustatud vahendajate koolitustingimused. Föderaalne vahendamise komisjoni akrediteeritud vahendajate koolitusasutused.

Täienduskoolitus

18. detsembri 2008. aasta otsus, millega määratakse kindlaks tunnustatud vahendajate kohustused täienduskoolituse valdkonnas ja sellekohaste programmide akrediteerimiskriteeriumid

Tegevusjuhend

Tunnustatud vahendaja tegevusjuhend (Word)

Kaebuste käsitlemine

Otsus, mis käsitleb tunnustamise tühistamismenetlust, tegevusjuhendist tulenevate karistuste kindlaksmääramist ja nende karistuste rakendamise korda.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendamine on tasuline. Vahendaja **tasu lepatakse kokku** eraõigusliku vahendaja ja poolte vahel. Seadus seda ei reguleeri. Üldiselt maksab kumbki pool tasust poole.

Poolel on võimalik saada **abi** vahendaja tasu maksmiseks, kui tema sissetulekud on tagasihoidlikud ning kui vahendaja on tunnustatud.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Vastavalt **Euroopa direktiivile 2008/52/EÜ** peab olema võimalik nõuda vahenduse teel saavutatud kirjaliku kokkuleppe täitmisele pööramist. Liikmesriigid teatavad, millised kohtud või muud asutused on selliste nõuete vastuvõtmiseks pädevad. Belgia ei ole seda teavet veel esitanud.

Siiski on koostöös kohtuseadustiku artiklitega 1733 ja 1736 võimalik lasta kohtunikul vahendamise teel saavutatud kokkuleppe kinnitada, muutes selle kokkuleppe ametlikuks ja täitmisele pööratavaks. Vormiliselt käsitletakse kokkulepet sel juhul kohtuotsusena.

Lisaks kinnitamisele on olemas ka teine võimalus. Notari juures on võimalik muuta vahendamise teel saavutatud kokkuleppe notariaalseks aktiks. Siis on kokkuleppe samuti ametlik ja täitmisele pööratav ilma kohtuniku poole pöördumata. Selline võimalus eeldab kõikide poolte nõusolekut.

Seonduvad lingid

 Belgia justiitsministeerium

 <https://justitie.belgium.be> **Föderaalne vahendamise komisjon**

Viimati uuendatud: 06/08/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Bulgaaria

Miks mitte proovida lahendada oma vaidlusi kohtusse mineku asemel vahenduse abil? Vahendus on alternatiivne vaidluste lahendamise meede, mille puhul vahendaja aitab vaidluse osalistel kokkuleppele jõuda. Nii valitsus kui ka õiguspraktikud on teadlikud vahenduse eelistest.

Kellega ühendust võtta?

Bulgaaria justiitsministeerium on loonud vahendajate registri, mis on kasulikke avalikke teenuseid osutavate mittetulunduslike juriidiliste isikute keskregistri osa.

 Justiitsministeeriumi veebisaidilt leiab järgmist teavet:

 vahendajate nimekirja

 erasektori organisatsioonid, kes koolitavad vahendajaid

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendus on võimalik mitmes õigusvaldkonnas. Need valdkonnad ei ole aga õigusaktidega reguleeritud ega piiratud. Seni on enamik registreeritud vahendajaid spetsialiseerunud vahendusele kaubandus- ja äriasjades.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahenduse kasutamine on täiesti vabatahtlik. Ehkki vahendus pakub võimalust lahendada vaidlus kohtusse pöördumata, ei ole see kohtumenetluse algatamise eeltingimus.

Vahendajate jaoks ei ole kehtestatud eraldi käitumisjuhendit. Vahendusmenetluse seaduses ja 15. märtsi 2007. aasta määruses nr 2, millega sätestatakse vahendajaid koolitavate organisatsioonide heakskiitmise tingimused ja kord, on kehtestatud eetikanorme käsitlevad sätted.

Teave ja koolitus

Vahendajate koolitust pakuvad erasektori organisatsioonid.

Koolitusseminaride teemade hulka kuuluvad kohtumenetlused ja vahendajate eetikanormid ning vahendusmenetluse seaduses ja **15. märtsi 2007. aasta määruses nr 2 sätestatud menetlus**.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendus on tasuline. **Tasu** suuruses lepivad kokku vahendaja ja vahenduses osalevad pooled.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

 Direktiivi 2008/52/EÜ (vahenduse kui piiriüleste vaidluste lahendamise alternatiivse menetluse kasutamise soodustamine ja hõlbustamine) kohaselt peab olema võimalik taotleda vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe sisu täidetavaks tunnistamist.

 Direktiivi 2008/52/EÜ sätted, mis käsitlevad vahenduse tulemusena saavutatud kokkuleppe täitmist, on võetud üle vahendusmenetluse seadusega.

Liikmesriigid teavitavad sellest kohtuid ja teisi asutusi, kelle pädevuses on selliste taotluste vastuvõtmine.

Viimati uuendatud: 22/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Tšehhi

Miks mitte lahendada oma vaidlusi kohtusse mineku asemel lepituse abil?

Lepitus on üks vaidluste kohtuvälise lahendamise võimalustest, mille käigus lepitaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Lepituse eeliseks on sellisest vaidluse lahendamise vormist tulenev aja kokkuhoid (võrreldes pikaleveniva kohtuasjaga) ja sageli ka raha kokkuhoid (võrreldes kohtuasja kuludega).

Kellega ühendust võtta?

Tšehhi Vabariigi **kriminaalhooldus- ja lepitusteenistus** (*Probační a mediační služba ČR*) on keskne asutus, mis vastutab lepituse eest kuriteo toimepanija ja ohvri vahel kriminaalasjades. Teenistuse tegevuse eest vastutab **Tšehhi Vabariigi justiitsministeerium**.

Tsiviilasjade korral võib pöörduda sellise lepitaja poole, kes pakub vastavat teenust. Tšehhi Vabariigis tegutsevate lepitajate kontaktandmed leiab eri veebisaitidelt, otsides sõna „mediace“ (lepitus) järgi.

Lepitajate loetelu leiab näiteks Tšehhi Lepitajate Liidu, Tšehhi Advokatuuri ning Tšehhi Vabariigi Vahekohtu- ja Lepitusmenetluste Liidu veebisaidilt.

Piirkondlike kohtute tööpiirkonnas tegutseva Tšehhi Vabariigi kriminaalhooldus- ja lepitusteenistuse kontaktandmed leiab teenistuse veebisaidilt.

Justiitsministeeriumi hallatava loeteluga lepitajatest, kes on registreeritud vastavalt lepitusseadusele nr 202/2012, saab tutvuda [siin](#).

Lepituse vallas tegutseb hulk valitsusväliseid organisatsioone ja üksusi.

Millises valdkonnas on lepitus lubatud ja/või kõige tavalisem?

Lepitust on lubatud kasutada kõigis õigusvaldkondades, välja arvatud juhul, kui see on õigusaktidega välistatud. Tavaliselt kasutatakse seda perekonnaõiguse, äriõiguse ja kriminaalõiguse valdkonnas. Tsiviilmenetluse seadustiku kohaselt võib asja menetlev kohtunik, kui ta peab seda mõistlikuks ja vajalikuks, määrata menetlusosalistele esialgse kolmetunnise kohtumise lepitajaga. Sellisel juhul võidakse menetlus kuni kolmeks kuuks peatada.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Jah, lepitust reguleeritakse lepitusseadusega nr 202/2012 ja kriminaalmenetluse korral Tšehhi Vabariigi kriminaalhooldus- ja lepitusteenistuse seadusega nr 257/2000.

Teave ja koolitus

Registrisse kantud lepitaja peab kooskõlas lepitusseadusega nr 202/2012 olema sooritanud kutseeksami justiitsministeeriumi kokku kutsutud komisjoni ees. Tšehhi Vabariigi kriminaalhooldus- ja lepitusteenistuse seaduse nr 257/2000 kohaselt kriminaalhooldus- ja lepitusteenistuse juures tegutsev lepitaja peab olema sooritanud kvalifikatsioonieksamit.

Kriminaalõigussüsteemis tegutsevate lepitajate koolitamise eest vastutab kriminaalhooldus- ja lepitusteenistus, kriminaalmenetlusevälise lepitusteenuse valdkonnas pakuvad koolitust arvukad üksused ja haridusasutused.

Kui suured on lepituse kulud?

Kriminaalhooldus- ja lepitusteenistuse pakutav lepitus on tasuta või hüvitab selle kulud riik.

Kui kohus peatab tsiviilasja menetlemise ja määrab pooltele esialgse kohtumise lepitajaga, tasutakse lepitusteenuse esimese kolme tunni eest rakendusaktides kehtestatud määra alusel (400 Tšehhi krooni iga alanud tunni eest) ja see kulu jagatakse poolte vahel võrdset (kui pooled on kohtukulude tasumisest vabastatud, tasub lepituse kulud riik). Kui lepituseks kulub rohkem kui kolm tundi, tasuvad pooled ülejäänud kulud võrdset kuni lepitaja ja lepitusmenetluse poolte (kohtumenetluse osaliste) vahel kokkulepitud summani.

Kas lepituse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

[Direktiiv 2008/52/EÜ](#) võimaldab vaidluse pooltel taotleda, et lepituse tulemusena saavutatud kirjalik kokkulepe pöörataks täitmisele. Tsiviilasjas lepitusmenetluse poolte saavutatud kokkuleppe võib esitada kohtule kinnitamiseks edasise menetluse käigus. Kriminaalhooldus- ja lepitusteenistuse poolt kriminaalmenetluses osutatud lepituse tulemusi võib arvesse võtta nii riiklik süüdistaja kui ka kohus konkreetses asjas otsuse tegemisel.

Viimati uuendatud: 14/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Taani

Taanis on eraviisiliselt võimalik kasutada vahendaja teenuseid. Eraviisilist vahendust ei reguleeri ükski õigusakt ning kulud peavad tasuma pooled ise. Lisaks on seadusega ette nähtud võimalus kasutada vahendust tsiviilasjade puhul esimese astme kohtus, ringkonnakohtus või merendus- ja kaubanduskohtus ning konfliktide lahendamiseks kriminaalasjades (vt allpool).

Vahendus tsiviilasjades

Menetlusseaduse 27. peatükis sätestatakse vahenduse eeskirjad tsiviilasjades, mida menetletakse esimese astme kohtus, ringkonnakohtus või merendus- ja kaubanduskohtus.

Poolte palvel võib kohus määrata vahendaja, kes aitab pooltel jõuda kokkuleppele nendevahelises vaidluses (vahendus kohtus).

Vahendusmenetluse eesmärk on anda kohtuasja pooltele võimalus soovi korral lahenda vaidlus muul viisil kui kasutades kohtus traditsioonilist lepitusmenetlust, mis põhineb õigusaktidel, või kohtuotsuse abil. Vahendus kohtus võib anda võimaluse jõuda vaidluses kokkuleppele, mis rahuldab mõlemat poolt, sest sellisel viisil saavutatud kokkulepe võib anda neile suurema mõju asjade käigu üle ning arvestab nende huvide, vajaduste ja plaanidega.

Vahendaja võib olla asjaomase kohtu kohtunik või kohtuametnik, kes on määratud vahendajaks, või jurist, kelle vahendajaks olemise asjaomase ringkonnakohtu tööpiirkonnas kiidab heaks kohtu administratsioon.

Vahendaja määrab vahendusmenetluse käigu, arutades seda pooltega. Poolte nõusoleku korral võib vahendaja kohtuda nendega eraldi.

Kumbki pool kannab oma vahenduskulud, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Kui vahendusmenetlus lõpeb kokkuleppega, võib selle ametlikult protokolllida ning seejärel kohtuasja lõpetada.

Menetlusseaduse paragrahvi 478 lõike 1 punkti 2 kohaselt võib nõuda sundtäitmist kohtus või muude ametiasutuste vahendusel tehtud kokkuleppe alusel, kui seadusega on lubatud kohtuotsuste sundtäitmine.

Paragrahvi 478 lõike 1 punkti 4 kohaselt võib nõuda sundtäitmist ka kohtuvälise kirjaliku kokkuleppe alusel, mis käsitleb maksmata võlga, kui kokkuleppes sätestatakse, et selle alusel võib nõuda sundtäitmist.

Menetlusseadusega võib tutvuda järgmisel veebisaidil: [Teave õigusaktide kohta](#).

Vahendus kriminaalasjades

12. juuni 2009. aasta seadusega nr 467 vaidluste lahendamise nõukogu kohta kuritegude korral, mis jõustus 1. jaanuaril 2010, luuakse püsiv üleriigiline süsteem vaidluste lahendamiseks kriminaalasjades.

Iga politseijaoskonna politseiülem loob vaidluste lahendamise nõukogu, mille raames ohver ja teo toimepanija võivad pärast toimepandud kuritegu kohtuda neutraalse vahendajaga.

Vahendus vaidluste lahendamise nõukogus võib toimuda ainult siis, kui pooled on nõus osalema. Lapsed ja alla 18aastased isikud võivad osaleda ainult oma seadusjärgse eestkostja nõusoleku korral. Vahendus vaidluste lahendamise nõukogus võib toimuda ainult siis, kui teo toimepanija on teo omaks võtnud. Vahendaja koostab pärast arutelu pooltega vaidluste lahendamise nõukogu tegevuskava. Vaidluse lahendamise käigus aitab vahendaja pooltel kuritegu arutada ja vormistada kokkuleppeid, mida nad soovivad sõlmida.

Vahendus vaidluste lahendamise nõukogus ei asenda karistust või mõnda muud kuriteo õiguslikku tagajärge.

Seaduse vaidluste lahendamise nõukogu kohta kuritegude korral leiate veebisaidil [Teave õigusaktide kohta](#).

Kellega ühendust võtta?

Tsiviilasjade korral võtke ühendust asja menetleva kohtuga. Asjaomase kohtu aadressi ja telefoninumbri ning muu vajaliku teabe leiate veebisaidil [Domstolsstyrelsen](#) [\(Kohtute amet\)](#).

Kriminaalasjade korral võtke ühendust juhtumiga tegeleva politseijaoskonnaga. Asjaomase politseijaoskonna aadressi ja telefoninumbri ning muu vajaliku teabe leiate veebisaidil [Taani Politsei](#).

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vt eespool.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vt eespool.

Teave ja koolitus

Vt eespool.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vt eespool.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Vt eespool.

Viimati uuendatud: 04/05/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Saksamaa

Miks mitte proovida lahendada oma vaidlusi kohtusse mineku asemel vahenduse abil? Tegemist on alternatiivse vaidluste lahendamise meetmega, mille raames vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda.

Kellega ühendust võtta?

Vahendusteenust pakub suur hulk organisatsioone. Alljärgnevalt on nimetatud mõned suuremad (loetelu ei ole seega täielik):

Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. – BAFM ([📄](#) **föderaalne pereläpimeetmise töörühm**: Fritzschestraße 22, 10585 Berliin, Saksamaa)

Bundesverband Mediation e.V. – MB ([📄](#) **föderaalne vahendusega tegelev ühendus**: Wittestraße 30K, 13509 Berliin, Saksamaa)

Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V. – BWMA ([📄](#) **föderaalne majandus- ja kutsealase vahendusega tegelev ühendus**:

Prinzregentenstraße 1, 86150 Augsburg, Saksamaa)

Centrale für Mediation GmbH & Co.KG – CfM ([📄](#) **vahenduskeskus** Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln, Saksamaa)

Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein ([📄](#) **Saksamaa advokatuur** (Saksamaa advokatuuri vahendusühing), Littenstraße 11, 10179 Berliin, Saksamaa)

Deutsche Gesellschaft für Mediation – DGM (Saksamaa vahendusühing, Friedrich-Ebert-Straße 10, 59425 Unna, Saksamaa)

Deutsches Forum für Mediation – DFfM (Saksamaa vahendusfoorum, Hohe Straße 11, 04107 Leipzig, Saksamaa)

(Internationales Mediationszentrum für Familienkonflikte und Kindesentführung e.V. – MiKK ([📄](#) **(perekonnakonfliktide ja lapseröövi juhtumitega tegelev rahvusvaheline vahenduskeskus**, Fasanenstraße 12, 10623 Berliin, Saksamaa)

Need ühendused abistavad vahendust kasutada soovivaid vaidluse pooli sobiva vahendaja leidmisel.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Üldiselt on vahendus lubatud alati, kui vaidluste või muude küsimuste lahendamiseks ei ole seadusega ette nähtud kohtu poole pöördumise kohustust. Kõige sagedamini kasutatakse vahendust perekonna- ning pärimis- ja äriõiguse küsimustes.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

26. juulil 2012 jõustus Saksamaal vahendusseadus (*Mediationsgesetz*) (21. juuli 2012. aasta vahenduse ja muude vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste seaduse artikkel 1 (avaldatud Saksamaa ametlikus teatajas *Bundesgesetzblatt I*, lk 1577)). Tegemist on esimese õigusaktiga, millega vahendusteenuseid Saksamaal ametlikult reguleeritakse. Selle seadusega on võetud Saksamaa õigusesse üle Euroopa Liidu vahendusmenetluse direktiiv (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 136, 24.5.2008, lk 3)). Saksamaa vahendusseaduse kohaldamisala on ELi direktiivi omast laiem; kui direktiiviga reguleeritakse ainult piiriüleseid vaidlusi tsiviil- ja kaubandusajades, siis Saksamaa vahendusseadus hõlmab kõiki Saksamaal pakutavaid vahenduse liike, olenemata vaidluse vormist või vaidluse poolte alalisest elukohast.

Saksamaa vahendusseaduses on sätestatud üksnes olulisemad põhimõtted. Vahendajatele ja vaidluse pooltele on jäetud vahenduse korraldamiseks üsna vabad käed. Seaduses on eelkõige määratletud mõisted „vahendus“ ja „vahendaja“, et eristada vahendust muudest vaidluse lahendamise viisidest. Seaduse kohaselt on vahendus struktureeritud protsess, mille käigus vaidluse pooled otsivad oma vaidlusküsimusele üheskoos vabatahtlikult ja iseseisvalt lahendust kas ühe või mitme vahendaja abil. Vahendust juhivad sõltumatud ja erapooletud vahendajad, kellel puudub otsuste tegemise õigus. Vahenduse korraldamise üksikasjalikkus korda sätestatud ei ole, küll aga on vahendajatele ette nähtud mitmesugused teabe esitamise kohustused ja tegutsemispiirangud, et tagada nende sõltumatus ja erapooletus. Samuti on seadusega vahendajatele ette nähtud kliendisaladuse hoidmise range kohustus.

Vahendusseadusega on menetlusseadustikesse (nt tsiviilmenetluse seadustik, *Zivilprozessordnung*) lisatud mitmesuguseid stiimuleid vaidluste ühiseks lahendamiseks. Pooled peavad näiteks edaspidi tsiviilkohtusse hagi esitades selgitama, kas nad on proovinud lahendada vaidlust kohtuväliselt, näiteks vahenduse teel, ja kas neil on konkreetseid põhjuseid, miks nad sellest võimalusest loobuvad. Lisaks võib kohus soovitada vaidluse pooltel kasutada vahendust või mõnda muud vaidluste kohtuvälise lahendamise meetodit ning kui pooled selle kasuks otsustavad, võib ta kohtumenetluse peatada. Tasuta õigusabi vahenduse kasutamise korral praegu ette nähtud ei ole. Tsiviilmenetluse seadustiku § 278 lõike 5 kohaselt võib kohus suunata vaidluse pooled lepitusmenetluse raames toimuvaks kohtulikuks arutamiseks ning edasisteks lepitamiskatseteks otsustusõiguset ekohtunik (lepituskohtunik) (*Güterichter*) juurde. Lepituskohtunik võib näha ette, et vaidluse lahendamiseks kasutatakse kõiki võimalusi, sealhulgas vahendust.

Saksamaa valitsus täitis oma seadusjärgse kohustuse anda liidupäevale (Saksamaa parlamendi alamkoda, Bundestag) viis aastat pärast seaduse rakendamist aru selle mõju kohta, esitades 20. juulil 2017 vastava aruande. Aruandega saab tutvuda [📄 siin](#). Selle kohaselt ei kasutata vahendust kui alternatiivset vaidluste lahendamise meetodit Saksamaal veel soovitud määral, ent vahetuid seadusandlike meetmeid ei ole tarvis võtta. Valitsus uurib siiski aruande järelduste põhjal, kuidas veelgi paremini saavutada vahendusseaduse eesmärki ehk edendada vahenduse laiemat kasutamist.

Teave ja koolitus

Üldteave on kättesaadav [📄 Saksamaa justiits- ja tarbijakaitseministeeriumi](#) (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*) veebisaidil.

Vahendaja kutsenõudeid seadusega kindlaks määratud ei ole ning sellel kutsealal tegutsemiseks piiranguid ei ole. Vahendaja vastutab ise selle eest, et tal oleksid vajalikud teadmised ja kogemused (asjakohane väljaõpe ja täiendõpe), et pooli vahendusprotsessis asjatundlikult juhendada. Seaduses on kindlaks määratud, millised teadmised, pädevused ja meetodid tuleks asjakohase väljaõppe käigus omandada. Vahendajana võivad tegutseda kõik nimetatud tingimustele vastavad isikud. Vanuse alampiiri seatud ei ole, samuti puudub nõue läbida konkreetne baasõpe kõrgkooli tasemel.

Kui pooled soovivad saada garantiid, et nende vahendaja on läbinud vastava kutsealase koolituse ja tal on piisavad kogemused, võivad nad vabalt valida sertifitseeritud vahendaja (*zertifizierten Mediator*). Selleks on Saksamaa justiitsministeerium kasutanud oma volitust anda välja õigusakte ja võtnud vastu määruse sertifitseeritud vahendajate väljaõppe ja täiendõppe kohta (*Verordnung über die Aus- und Fortbildung von zertifizierten Mediatoren*). See sisaldab täpsustatud sätteid sertifitseeritud vahendajate väljaõppe ja täiendõppe kohta ning nõudeid vastavat väljaõpet ja täiendõpet pakkuvatele asutustele.

Ametlikku menetlust ette nähtud ei ole.

Vahendajaid õpetavad välja liidud, ühendused, ülikoolid, ettevõtjad ja üksikisikud.

Kui palju vahendus maksab?

Vahendus on tasuline. Tasu suuruses lepivad kokku eraõiguslik vahendaja ja vahenduses osalevad pooled.

Vahenduse tasu ei ole reguleeritud ja statistika tasude kohta puudub. Reaalseks peetakse tunnitasu vahemikus 80–250 eurot.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Põhimõtteliselt saab vahenduse teel saavutatud kokkuleppe täitmisele pöörata advokaadi (advokaadi kinnitatud kokkulepe, Anwaltsvergleich) või notari abiga (notariaalakkt, tsiviilmenetluse seadustiku paragrahvid 796a–796c ja paragrahvi 794 lõiked 1–5).

Seotud lingid

 [Föderaalne perelepituse töörühm](#)

 [Föderaalne vahendusega tegelev ühendus](#)

 [Föderaalne majandus- ja kutsealase vahendusega tegelev ühendus](#)

 [Vahenduskeskus](#)

 [Saksamaa advokatuur](#)

Viimati uuendatud: 17/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Eesti

Miks mitte proovida lahendada oma vaidlusi kohtusse mineku asemel vahenduse kaudu? Vahendus on vaidluste alternatiivse lahendamise meede, kus vahendaja aitab vaidluse osalistel kokkuleppele jõuda. Eesti valitsus ja kohtupraktikud teavad vahenduse eeliseid.

Kellega ühendust võtta?

Lepitustegevus on lepitaja või lepitusorgani tegevus tsiviilasjas. Lepitust reguleerib lepitusseadus. Lepitusseadus on koostatud direktiivi 2008/52/EÜ (vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades) ülevõtmiseks Eesti õiguskorda.

Lepitusseaduse kohaselt võib lepitajaks olla iga füüsiline isik, kellele pooled on teinud ülesandeks lepitajana tegutseda. Samuti nähakse lepitajana tegutsemise õigus ette vandeadvokaadile ja notarile. Lepitamise ülesande saab eriseadus panna ka riigi või kohaliku omavalituse juures asuval üksusele.

Notarite nimekiri on Notarite Koja [veebilehel](#).

Lepitajana tegutsevate vandeadvokaatide nimekiri on Eesti Advokatuuri [veebilehel](#).

Ühendust võib võtta järgmiste valitsusväliste organisatsioonidega:

 [Eesti Lepitajate Ühing](#) annab teavet nii eesti kui ka inglise keeles.

 [Eesti Lastekaitse Liit](#) on lapse õiguste tagamist toetav mittetulundusühing. Muu tegevuse hulgas antakse nõu vanematele, kes valivad lahuse või soovivad abielu lahutada, julgustades neid oma laste huvide kaitseks kasutama lepitajate teenuseid. Liit on korraldanud koolitusi perelepituse teemal.

 [Eesti Kindlustusseltside Liit](#) on moodustanud kindlustuslepitusorgani, mille ülesandeks on tegeleda kindlustusvõtja ja kindlustusandja või kindlustusvahendaja vaheliste vaidlustega.

Justiitsministeeriumi juurde loodud autoriõiguse komisjon on lepitusorgan lepitusseaduse § 19 tähenduses. Komisjon lahendab avaldusi teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti teatud vaba kasutamise juhtude võimaldamiseks kohaldatavate meetmete osas.

Kollektiivse töötüli lahendamise seaduse kohaselt on kollektiivse töötüli vaidluse korral (kollektiivlepingu tingimuste üle peetav vaidlus) pooltel õigus pöörduda riikliku lepitaja poole. Riiklikuks lepitajaks on erapooletu asjatundja, kelle ülesanne on aidata töötüli pooltel leida kompromiss. Kollektiivse töötüli riiklik lepitaja on Meelis Virkebau, e-post meelis.virkebau@riikliklepitaja.ee. Rohkem infot saate riikliku lepitaja [veebilehelt](#).

Teatud mõttes võib vahendajaks pidada õiguskantslerit. Kuigi õiguskantsleri seadus ei kasuta ombudsmani (õigusvahemee) mõistet, täidab õiguskantsler ka ombudsmani funktsioone, kontrollides, kas riigiasutus järgib isikute põhiõigusi ja vabadusi ning hea halduse tava, ning kontrollides ka kohalikke omavalitsusi, avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid ja avalikke ülesandeid täitvaid eraõiguslikke isikuid. 2011. aastast täidab õiguskantsler lapse õiguste konventsiooni artikli 4 alusel ka lasteombudsmani ülesandeid, samuti tegeleb lepitusmenetluse läbiviimisega diskrimineerimisvaidlustes. Täiendavat informatsiooni saab Õiguskantsleri Kantselei [veebilehelt](#).

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud või kõige tavalisem?

Lepitusseaduses ettenähtud lepitusmenetlus on üldiselt lubatud kõigi tsiviilvaidluste lahendamiseks, millel on lepitatav sisu. Lepitusseadusega tsiviilasjas on tegemist juhul, kui vaidlus tuleneb eraõigussuhtest ning on lahendatav maakohtus. Võrreldava statistika puudumisele vaatamata on tõenäoline, et vahendust kasutatakse kõige sagedamini perekonnaõiguse valdkonnas.

Õiguskantsler lahendab isiku avalduse alusel diskrimineerimisvaidlusi, kui isikut on diskrimineeritud seoses tema soo, rassi, rahvuse (etnilise kuuluvuse), nahavärvuse, keele, päritolu, usutunnistuse või usulise veendumuse, poliitilise või muu veendumuse, varalise või sotsiaalse seisundi, vanuse, puude, seksuaalse suundumuse või muu seaduses nimetatud diskrimineerimistunnuse tõttu. Lisandub vahendustegevus põhiõiguste rikkumisel.

Riiklik lepitaja tegeleb lepitamisega kollektiivse töövaidluse korral.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Eesti õiguse kohaselt on lepituse kasutamine üldjuhul vabatahtlik. Lepitusmenetlusele kohalduvad [lepitusseaduse](#) reeglid ja lepituskokkuleppe täidetavuse eeldused on sätestatud lepitusseaduses.

Eesti tsiviilkohtumenetluse seadustik on sätestatud erireegel, millega nähakse ette kohtulik lepitus puhuks, kui vanem rikub lapsega suhtlemist korraldavat kohtumäärust. Seadustiku paragrahvi 563 kohaselt võib kohus vanema avalduse alusel kutsuda vanemad enda juurde, et lahendada selline lahkeli kokkuleppe teel. Kohus kutsub vanemad isiklikult välja ja teatab kohtusse ilmumata jäämise võimalikest tagajärgedest (trahv või arest).

Lisaks eelbeldule näeb tsiviilkohtumenetluse seadustik ette järgmise võimaluse: kui kohtu hinnangul on see kohtuasja asjaolusid ning senist menetluskäiku arvestades asja lahendamise huvides vajalik, võib ta kohustada pooli osalema lepitusseaduses sätestatud lepitusmenetluses.

Eesti Kindlustusseltside Liidu lepitusorgani menetluskord on kättesaadav [veebilehel](#).

Lepitus õiguskantsleri juures on reguleeritud õiguskantsleri seaduses. Kollektiivse töötüli lahendamist, riikliku lepitaja tegevust ja menetluse osapoolte õigusi ning kohustusi reguleerib kollektiivse töötüli lahendamise seadus.

Autoriõiguse komisjoni poolt läbiviidava lepitusmenetluse erisused on sätestatud autoriõiguse seaduses.

Teave ja koolitus

Lepitusseaduse kohaselt tegutsevate lepitajate, sealhulgas notarite ja advokaatide kohta leiab infot lepitajatena tegutsevate isikute kodulehtedelt. Notarite nimekiri on kättesaadav Notarite Koja [veebilehel](#). Vandeadvokaatidest lepitajate nimekiri on kättesaadav advokatuuri [veebilehel](#).

Õiguskantsleri tegevuse kohta laste ombudsmanina saab teavet õiguskantsleri [veebilehelt](#), diskrimineerimisvaidluste lepitamise kohta saab teavet samuti õiguskantsleri [veebilehelt](#).

Riikliku lepitaja tegevuse kohta lepitajana saab infot riikliku lepitaja [veebilehelt](#).

Vahendajate koolitust pakub erasektor (nt Lepitajate Ühing). Vahendajate koolitus ei ole reguleeritud.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Lepitusseaduse kohaselt ei ole lepitus tasuta teenus. Seaduse kohaselt määratakse lepitustasu kindlaks vahendaja ja asjaomaste poolte omavahelisel kokkuleppel.

Kui kohus on teinud menetlusosalistele ettepaneku lepitaja poole pöördumiseks või kohustanud pooli osalema lepitusseaduses sätestatud lepitusmenetluses, võib menetlusosaline, kes ei suuda oma majandusliku seisundi tõttu menetluskulusid tasuda või kui ta suudab neid tasuda üksnes osaliselt või osamaksetena, taotleda menetlusabina, et ta vabastataks Eesti Vabariigi arvel osaliselt või täielikult lepitusmenetluse kuludest. Kui lepitusmenetluse viib läbi õiguskantsler, ei pea selle eest tasu maksma. Kaasnedat võib lepitusmenetlusega seonduvate kulude kandmise kohustus. Kulude kandja otsustab õiguskantsler.

Kollektiivse töötüli lahendamine riikliku lepitaja juures on samuti tasuta. Kollektiivse töötüli lahendamise seotud kulud katab süüdiolene pool või need jaotatakse kokkuleppeliselt poolte vahel.

Eesti Kindlustusseltside Liidu lepinguorgani haldustasu on 50 eurot ja kindlustuslepitaja tasu ülemmäär on 160 eurot, millele lisandub sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks, kokku 214,08 eurot. Eduti lepituse puhul kuulub tasumisele pool kindlustuslepitaja tasust.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Lepitusseaduse kohaselt on lepitusmenetluse tulemusena sõlmitav kokkulepe täitedokument pärast seda, kui avalduse alusel on läbi viidud asjakohane täidetavaks tunnistamise menetlus (tsiviilkohtumenetluse § 6271 või § 6272). Notari või vandeadvokaadi poolt läbiviidud lepitusmenetluse tulemusena sõlmitud lepituskokkuleppe võib täidetavaks tunnistada ka notar, tehes seda tõestamisest seaduses sätestatud korra kohaselt. Lapsega suhtlemise korra kohta sõlmitud kokkuleppe täidetavuse eriregulatsioon on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 563.

Õiguskantsleri kinnitatud lepitusmenetluse tulemusena sõlmitud kokkulepe on täitedokument.

Riikliku lepitaja vahendusel kollektiivse töötüli lahendamisel saavutatud kokkulepe on pooltele kohustuslik ja jõustub selle allkirjutamisega, kui ei ole kokku lepitud teises tähtajas. Selline kokkulepe ei ole siiski täitedokument.

Viimati uuendatud: 02/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Iirimaa

 2017. aasta lepitusseadus jõustus 1. jaanuaril 2018. Seadus sisaldab sätteid kõikehõlmava õigusraamistiku jaoks, et edendada vaidluste lahendamist lepituse kaudu alternatiivina kohtumenetlusele. Seaduse eesmärk on edendada lepitust mõistliku, tõhusa ja toimiva alternatiivina kohtumenetlusele, vähendades sellega õiguskulusid, kiirendades vaidluste lahendamist ja vähendades kohtumenetlusega sageli kaasnevat stressi ja kibestumust.

Seadus

sisaldab kvalifitseeritud lepitajate teostatava lepituse üldpõhimõtteid – artiklid 6–8;

kehtestab kvalifitseeritud lepitajate teostatava lepituse juhendi – artikkel 9;

sätestab, et pooltevaheline suhtlus lepituse ajal on konfidentsiaalne – artikkel 10;

sätestab võimaluse luua tulevikus lepitusnõukogu, mis teostab järelevalvet sektori arengu üle – artikkel 12;

kehtestab juristidele ja advokaatidele kohustuse soovitada vaidlevatel pooltel kaaluda vaidluste lahendamiseks lepituse kasutamist – artiklid 14 ja 15;

sätestab, et kohus võib omal või poolte algatusel kutsuda pooli üles kaaluma lepitust vaidluse lahendamise vahendina – artikkel 16;

sätestab lepituse mõju aegumistähtaegadele – artikkel 18;

sätestab, et kohus võib kulude jaotamisel seoses seaduse artiklis 16 viidatud menetlusega ja kui ta peab seda õiglaseks, võtta arvesse menetluspoole põhjendamatut keeldumist kaaluda lepitust või keelduda lepitusest või pooli põhjendamatut keeldumist osaleda lepituses pärast kohtu vastavat kutset või jätta selles osalemata vastavalt artiklile 16 – artiklid 20 ja 21.

Seaduse kohaldamisala hõlmab kõiki tsiviilmenetlusi, mille võib kohtus algatada, välja arvatud teatavad seaduse artiklis 3 sätestatud erandid.

Viimati uuendatud: 18/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Kreeka

Miks mitte lahendada vaidlust kohtusse pöördumise asemel vahenduse teel? Tegemist on vaidluste kohtuvälise lahendamise vormiga, mille puhul vahendaja aitab pooltel kokkuleppele jõuda. Kreeka valitsus ja õigusala töötajad on vahenduse eelistest teadlikud.

Kellega ühendust võtta?

Vahendusteenuseid osutavad Kreekas järgmised üksused.

Vastavalt seadusele nr 4640/2019 (**ametlik väljaanne, I seeria, nr 190, 2019**), millega võetakse üle direktiiv 2008/52/EÜ, peab vahendaja a) omama

kõrgharidust või samaväärset diplomit rahvusvaheliselt tunnustatud asutuselt, b) olema läbinud keske vahenduskomisjoni tunnustatud vahendajate

koolitusteenuse osutaja pakutud koolituse või omama mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi akrediteeringut ning c) olema akrediteeritud keske

vahenduskomisjoni poolt ja registreeritud vahendajate registrites. Isik, kellel on vahenduse alal doktorikraad või samaväärne kraad välisriigist, ei pea

akrediteeringu saamiseks vahendajate koolitusteenuse osutaja pakutud koolitust läbima ja võib kohe teha akrediteerimiseksami. Vahendajana ei tohi tegutseda riigi-, kohaliku omavalitsuse või kohtuametnikud või avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja institutsioonide töötajad ega ametisolevad kohtunikud või avalikud teenistujad. Riigiametnikud või avalik-õiguslike juriidiliste isikute töötajad võivad tegutseda akrediteeritud vahendajana ainult seoses oma tööga ja sellega seotud vajaduste täitmiseks.

Keske vahenduskomisjoni määratudksamikomisjon korraldab vahendajakandidaatidele eksameid vähemalt kaks korda aastas. Eksamid koosnevad kirjalikest ja suulistest testidest ning simulatsioonidel põhinevat hindamisest.

Eksami toimumiskoha, -aja ja -viisi määrab kindlaksksamikomisjon. Komisjoni otsusest teavitatakse litsentsitud koolitusteenuse osutajaid ja otsus avaldatakse vähemalt 30 päeva varem justiitsministeeriumi veebisaidil.

Keskne vahenduskomisjon loob järgmised justiitsministeeriumi veebisaidil avaldatavad elektroonilised vahendajate registrid ja haldab neid: a) vahendajate üldregister, milles on tähestikulisel järjekorras loetletud akrediteeritud vahendajad kogu riigis, ja b) vahendajate eriregister, milles on loetletud iga esimese astme kohtu tööpiirkonnas tegutsevad akrediteeritud vahendajad.

Keskne vahenduskomisjon akrediteerib vahendajaid ja registreerib nad paraste eksamite sooritamist vahendajate registrites. Vahendajad, kes olid seaduse nr 4640/2019 jõustumise ajal juba akrediteeritud, säilitavad oma akrediteeringu.

Tööhõive-, sotsiaalkindlustus- ja sotsiaalhoolekandeministeerium osutab riiklikku teenust, mis võimaldab töötajal taotleda ametlikku ärakuulamist tööga seotud vaidlustes. Menetlust viib läbi tööinspeksioon (*Epitheorisi Ergasias*). Spetsialiseerunud inspektor korraldab tööandja ärakuulamise, et tööandja saaks selgitada oma seisukohta. Selline ärakuulamine ei ole kohtumenetlus.

Tarbijakaitse ombudsmani büroo (*Sinigoros tou Katanaloti*) on sõltumatu ametiasutus, mis tegutseb regionaalarengu ja konkurentsivõime ministeeriumi valitsemisalas. Ombudsmani büroo on kohtuväline organ tarbijavaidluste konsensuslikuks lahendamiseks ja nõuandev institutsioon, mis aitab valitsusel lahendada tema pädevusse kuuluvaid probleeme. Samuti teeb ombudsman järelevalvet kohalike prefektuuride volikogude (*Nomarchiakes Aftodioikiseis*) juures asuvate **vaidluste rahumeelse lahendamise komisjonide** (*Epitropes Filikou Diakanonismou*) üle, mis võivad tegutseda siis, kui samal ajal ei toimu kohtumenetlust.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendusmenetlus võidakse kasutada pooleliolevates või tulevastes siseriiklikes või piiriülestes tsiviil- ja kaubandusvaidlustes, tingimusel et asjaomastel pooltel on materiaalõiguse sätete alusel õigus vaidlusküsimus lahendada.

Vahendusmenetlust kohaldatakse ka järgmiste eraõiguslike vaidluste suhtes, vastasel korral hagi vastu ei võeta:

- a) korruse- või korteriomanike vahelised kaasomandilistest suhetest tulenevad vaidlused, lihtsatest ja keerulistest vertikaalsetest omandisuhetest tulenevad vaidlused, ühelt poolt korruse- ja vertikaalse kaasomandi haldurite ja teiselt poolt korruse-, korteri- ja vertikaalomandi omanike vahelised vaidlused, samuti tsiviilseadustiku artiklite 1003–1031 kohaldamisalasse kuuluvad vaidlused;
- b) vaidlused, mis puudutavad autokahjuhüvitisnõudeid hüvitist saama õigustatud isikute või nende õigusjärglaste ning hüvitist maksuma kohustatud isikute või nende õigusjärglaste vahel, samuti seoses autokindlustuslepingu alusel esitatud nõuetega kindlustusseltside ja kindlustusvõtjate või nende õigusjärglaste vahel, välja arvatud juhul, kui autot kahjustanud sündmus põhjustas surma või isikukahju;
- c) tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 22A kohaste tasudega seotud vaidlused;
- d) perevaidlused, välja arvatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 592 lõike 1 punktides a, b ja c nimetatud vaidlused;
- e) vaidlused, mis on seotud patsientide või nende sugulaste hüvitisnõuetega arstide vastu ning tekivad arsti ametialase tegevuse käigus;
- f) kaubamärgi-, patendi-, tööstusdisainilahenduse- või kasuliku mudeli õiguste rikkumisest tulenevad vaidlused;
- g) börsilepingutest tulenevad vaidlused.

Tööõiguse valdkonnas ja tarbijavaidluste lahendamiseks, nagu on kirjeldatud eespool

Perevägivalla ohvrite puhul (seadus nr 3500/2006)

Teatavate õigusrikkumiste puhul vastavalt seadusele nr 3094/2010.

Kas tuleb järgida erinorme?

- Käesolevas seaduses osutatud vaidluste korral saab vahendust kasutada järgmistel juhtudel:

kui pooled nõustuvad pärast vaidluse teket vahenduse kasutamisega;

kui pooli kutsutakse üles vahendust kasutama ja nad nõustuvad sellega;

kui vahenduse kasutamise korralduse on teinud teise liikmesriigi õigusasutus ja kõnealuse vahenduse kasutamisega ei minda vastuollu heade kommetega ega rikuta avalikku korda;

kui vahenduse kasutamist nõutakse seadusega;

kui pooltevaheline kirjalik leping sisaldab vahendust käsitlevat klauslit.

– Kohus, mis menetleb eraõiguslikku vaidlust, millega seoses võib vahendust kasutada, võib menetluse igas etapis vastavalt vajadusele ja juhtumi asjaolusid arvestades kutsuda pooli kasutama vaidluse lahendamiseks vahendust., Kui pooled jõuavad kokkuleppele, lisatakse asjaomane kirjalik kokkulepe kohtuprotokollile. Sellisel juhul peab kohus lükkama kohtuistungil kuupäeva kohtuasja ärakuulamiseks edasi vähemalt kolme, kuid mitte rohkem kui kuue kuu võrra, mille hulka ei arvestata kohtuistungite vaheaegu. Sama kehtib ka muudel vahenduse kasutamise juhtudel, kui kohtuasja menetlemine on pooleli. Kui pooli või üht poolt esindab kohtus juriidiline esindaja, hõlmab tema volitus ka vaidluse suhtes vahendusmenetluse kasutamises kokku leppimist.

– Vahendusmenetluse kasutamine eraõigusliku vaidluse puhul ei välista asjaomase vaidlusega seoses ajutiste meetmete võtmist kooskõlas tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätetega. Kohtunik, kes teeb ajutise meetme võtmise määruse, võib tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 693 lõike 1 kohaselt näha põhikohtuasjas hagi esitamiseks ette vähemalt kolme kuu pikkuse perioodi.

– Kooskõlas seaduse nr 1756/1988 (ametlik väljaanne, I seeria, nr 35, 1988) artikli 25 lõike 4 punktiga a võib esimese astme kohtu (*Eisangeleas Protodikon*) prokurör oma ülesannete täitmise raames soovitada pooltel võimaluse korral kasutada vahendusmenetlust.

– Poolte kokkulepe kasutada vahendusmenetlust on reguleeritud lepinguõiguse materiaalõiguslike normidega ja selles tuleb kirjeldada asjaomase menetluse eset.

– Pooled osalevad vahendusmenetluses koos oma juriidilise esindajaga, välja arvatud tarbijavaidlused ja väiksemad vaidlused, mille puhul on lubatud poolte isiklik kohalekutsumine. Kui seda peetakse vajalikuks, võib kokkuleppel poolte ja vahendajaga osaleda menetluses ka kolmas isik.

– Vahendaja määravad pooled või määrab ta kõikide poolte, sealhulgas vahenduskeskuste valitud kolmas isik. Vahendajaid on üks, välja arvatud juhul, kui pooled lepivad kirjalikult kokku, et vahendajaid on rohkem kui üks.

– Vahenduse aja, koha ja menetluse muud üksikasjad määrab kokkuleppel pooltega kindlaks vahendaja. Kui mõlemal poolel ja vahendajal ei ole võimalik samal ajal samas kohas füüsiliselt kohal olla, võib vahendus toimuda telekonverentsina arvuti või muu vaidluse pooltele kättesaadava telekonverentsisüsteemi kaudu.

– Oma ülesannete täitmisel võivad vahendajad mõlema poolega suhelda ja nendega kas koos või eraldi kohtuda. Vahendaja ei tohi edastada ühe poolega kohtumisel saadud teavet teisele poolele ilma teabe esitanud poole nõusolekuta.

– Vahendusmenetlus on põhimõtteliselt konfidentsiaalne, selle kohta ei säilitata andmeid ja see tuleb viia läbi viisil, mis ei kahjusta menetluse konfidentsiaalsust, välja arvatud juhul, kui pooled lepivad kokku teisiti. Enne menetluse algust peavad kõik osalevad pooled kirjalikult kokku leppima, et vahendusmenetlus on konfidentsiaalne. Sama kohustus kehtib ka kõikide menetluses osalevate kolmandate isikute suhtes. Soovi korral võivad pooled võtta kirjalikult kohustuse hoida menetluse käigus saavutatava kokkuleppe sisu konfidentsiaalsena, välja arvatud juhul, kui sellest teatamine on kooskõlas artikli 8 lõikega 4 vajalik kokkuleppe elluviimiseks või kui teatamine on vajalik avaliku korraga seotud põhjustel.

– Kui vaidlusega pöördatakse kohtusse või vahekohtusse, ei kuulata vahendajat, pooli, nende juriidilisi esindajaid ega vahendusmenetluses mis tahes viisil osalenud isikuid ära tunnistajatena ning neil ei ole lubatud esitada vahendusmenetlusest tulenevat või sellega seotud teavet ja konkreetsemalt viidata poolte aruteludele, väidetele ja ettepanekutele ning vahendaja seisukohtadele, välja arvatud juhul, kui see on vajalik avaliku korraga seotud põhjustel, peamiselt alaealiste kaitse tagamise või isiku kehalise puutumatuse või vaimse tervise kahjustamise riski vältimise eesmärgil.

– Oma ülesannete täitmisel on vahendajatel tsiviilvastutus üksnes tahtliku väärkäitumise eest.

Vaidluste kohtuvälise lahendamise kohaldamine praktikas

Ainus vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanism, mida võib Kreekas toimivaks pidada, on vahekohtumenetlus.

Kreeka pankrotiseadustiku artiklite 99 jj kohaselt võib määrata vahendaja lepitusmenetluse jaoks, kui füüsiline või juriidiline isik esitab pankrotikohtule (*ptocheftiko dikastirio*) vastava taotluse.

Pankrotikohus otsustab, kas taotlus on põhjendatud, ning võib määrata vahendaja ekspertide nimekirjast. Vahendaja ülesanne on saavutada kõiki asjakohaseid vahendeid kasutades kokkulepe võlgniku ja võlausaldajate (õiguslikult määratletud) enamiku vahel, et tagada võlgniku ettevõtte püsijäämine.

Vahendaja võib küsida krediidi- või finantseerimisasutustelt võlgniku majandustegevuse kohta teavet, millest võib vahendusmenetluse edukuse tagamisel kasu olla.

Kui kokkuleppele ei jõuta, teavitab vahendaja sellest viivitamata kohtu esimeest, kes algatab menetluse pankrotikohtus. Sellega on vahendaja ülesanded lõppenud.

Teavitamine ja koolitus

Kõikide vahendustegevuse elluviimisega seotud küsimustega tegelemise eest vastutab keskne vahenduskomisjon.

Keskne vahenduskomisjon võib oma äranägemisel moodustada allkomisjone seaduse nr 4640/2019 kohaldamisest tulenevate küsimuste kiireks lahendamiseks ja uurimiseks. Eespool nimetatud allkomisjonid koosnevad keskse vahenduskomisjoni liikmetest; ei ole keelatud kuuluda rohkem kui ühte allkomisjoni. Kõnealustel allkomisjonidel on keskse vahenduskomisjoni sõnaselge luba käsitletavad küsimused lõpule viia, välja arvatud juhul, kui seaduses nr 4640/2019 on konkreetselt sätestatud, et nende lõpuleviimise eest vastutab keskse vahenduskomisjoni täiskogu.

Igal juhul peab keskse vahenduskomisjoni raames tegutsema neli allkomisjoni, millel on kaheaastane ametiaeg ja järgmised ülesanded:

«vahendajate registri komisjon», mis vastutab vahendajate registri pidamise, kõikide peetavaid registreid käsitlevate asjakohaste küsimustega tegelemise või õigusaktide väljaandmise ning iga-aastaste tegevusaruannete kogumise eest;

«eetika- ja distsiplinaarkontrolli komisjon», mis vastutab selle eest, et vahendajad täidavad seadusest nr 4640/2019 tulenevaid kohustusi, ning distsiplinaarõiguse kohaldamise ja distsiplinaarkaristuste määramise eest;

„koolitusteenuse osutajate kontrollimise komisjon“, mis vastutab kõikide küsimuste eest seoses vahendajate koolitusasutusega;

„eksamikomisjon“, mis vastutab kirjalike ja suuliste eksamite korraldamise ning akrediteerimise eesmärgil eksamineeritavate vahendajate hindamise eest.

Vahendajate koolitusteenuse osutaja („teenuseosutaja“), kes tegutseb keskse vahenduskomisjoni põhjendatud erietsuse põhjal antud tegevusloa alusel, on järgmine üksus.

Vahendajate koolitusteenuse osutaja („teenuseosutaja“), kes tegutseb keskse vahenduskomisjoni põhjendatud erietsuse põhjal antud tegevusloa alusel, on järgmine üksus.

A. Eraõiguslik juriidiline isik, mille võib olla asutanud

üks advokatuur või ühiselt mitu advokatuuri;

üks või mitu advokatuuri partnerluses teadus-, haridus- või kutseasutuste või -kodadega.

Punktides a ja b nimetatud juhtudel võib partnerluse luua välisriigi maineka koolitusteenuse osutajaga, kes on rahvusvaheliselt tunnustatud ja kellel on kogemused vahendajate koolituse pakkumise ja üldisemalt vaidluste kohtuvälise lahendamise meetodite või vahenduse läbiviimise alal.

B. Kõrgharidusasutuse hariduse ja elukestva õppe keskus (KEDIVIM), kellel on asjaomane õppekava ja kelle tegevus on reguleeritud üksnes kõrgharidusasutuste toimimist käsitlevate kehtivate sätetega, tingimusel et täidetud on kõik seaduse nr 4640/2019 tingimused koolitajate kvalifikatsioonide kohta seoses vahenduse valdkonnas koolituse pakkumisega ning koolitajate ja koolitatavate minimaalse arvu kohta.

C. Füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud kooskõlas Kreeka kehtiva õiguse või liikmesriigi õigusega ning kelle põhieesmärk on pakkuda vahendusloa alusel ja muude vaidluste kohtuvälise lahendamise alast koolitust.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendajate tasustamine määratakse vabalt kindlaks vahendaja ja poolte vahelises kirjalikus kokkuleppes.

Kirjaliku kokkuleppe puudumise korral määratakse vahendaja tasustamine kindlaks järgmiselt. a) Juhul, kui vahendus on kohustuslik, maksab vahendust taotlev pool vahendajale eelnevalt 50,00 euro suuruse summa tasuna kohustusliku esimese sessiooni eest. Selle summa kannavad pooled võrdselt. Kui vaidlusega pöördutakse kohtusse, kohustatakse vaidluse poolt, kes ei osalenud vahendusmenetluses, kuigi talle esitati sel eesmärgil seadusjärgne kutse, või kes ei maksnud vahendajale kohustusliku esialgse ärakuulamise eest nõutavat summat, tsiviilkohtumenetluse artiklite 176 jj alusel maksma kogu summa, mille maksis kohustusliku esimese istungi eest vahendust taotlev pool. Olenemata kohtuistungi tulemusest käsitab kohus seda summat kohtukuluna. b) Minimaalseks tasuks iga esialgsele ärakuulamisele järgneva vahenduse tunni eest on kehtestatud 80,00 eurot, mille pooled kannavad võrdselt. Vahendaja peab esitama pooltele teavet selle kohta, kuidas tema tasustamine toimub.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Pärast vahendust allkirjastavad vahendaja, pooled ja nende juriidilised esindajad vahendust käsitleva protokoll. Kui vahendus ebaõnnestub, võib vahendust käsitleva protokoll allkirjastada ainult vahendaja. Kumbki pool võib igal ajal esitada kokkuleppe protokoll selle kohtu kantseleile, kellel on sisuline ja territoriaalne pädevus ning kus kohtuasja menetlemine on pooleli või kus see arutamisele tuleb. Pärast vahendust käsitleva protokoll kohtule esitamist on sama vaidlusega seotud hagi vastuvõetamatu, kui selle ese on hõlmatud pooltevahelise kokkuleppega, ja kõik pooleliolevad kohtuistungid lõpetatakse. Kui kokkulepet tahetakse täitmisele pöörata, käsitatakse vahendust käsitlevat protokoll pärast selle pädeva kohtu kantseleile esitamist kokkuleppe täitmisalusena vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 904 lõike 2 punktile c. Pädeva kohtu kohtunik või kohtu esimees väljastab ametliku koopia tasuta.

Kui vahendust käsitlevas protokollis sisalduv kokkulepe hõlmab sätteid õigustoimingute kohta, mis peavad seaduse kohaselt olema notariaalselt tõestatud, on vaja koostada notariaalakt. Sellisel juhul kohaldatakse selliste notariaalsete dokumentide ja nende ärakirjade koostamist reguleerivaid norme.

Kooskõlas tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 293 lõike 1 punktiga c võib vahendust käsitlevat protokoll pärast selle pädeva kohtu kantseleile esitamist kasutada õigusdokumendina hüpoteegi registreerimiseks või kustutamiseks.

Nõuete ja õiguste aegumisperioodi ja aegumistähtaaja kulgemine peatatakse vahendaja poolt pooltele saadetud kirjaliku teatega kohustusliku esialgse ärakuulamise korraldamise kohta või artikli 5 kohase kokkuleppega vahendusmenetluse vabatahtliku kasutamise kohta vahendusmenetluse kestuse ajaks, kui kõnealused perioodid on materiaalsoiguse sätete kohaselt juba alanud, samuti peatatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 237 ja 238 sätestatud menetlustähtaegade kulgemine.

Ilma et see piiraks tsiviilseadustiku artiklite 261, 262 ja 263 kohaldamist, jätkub nõuete ja õiguste materiaalsoiguse kohase aegumisperioodi ja aegumistähtaaja kulgemine kokkuleppe saavutamise ebaõnnestumise kohta protokoll koostamisele järgneval päeval või päeval, mis järgneb päevale, mil ühe poole teade vahendusmenetlusest loobumise kohta edastatakse teisele poolele ja vahendajale või mil vahendusmenetlus on mis tahes viisil lõpule viidud või lõpetatud.

Lingid

 [Ateena advokatuur](#)

 [Tööhõive- ja sotsiaalministeerium](#)

 [Tarbijakaitse ombudsman](#)

 [Justiitsministeerium](#)

 [Kreeka vahenduse ja vahekohtumenetluse keskus](#)

Viimati uuendatud: 12/03/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [es](#) on juba tõlgitud.

Vahendus ELi liikmesriikides - Hispaania

Hispaanias on viimastel aastatel õigusemõistmist mõjutanud kohtuvaidluste arvu suurenemine, millel on mõju ka kohtusüsteemi tõrgeteta toimimisele. Seetõttu otsitakse alternatiivseid ja praegusest mudelist tõhusamaid viise vaidluste lahendamiseks.

Üks võimalik viis lisaks vahekohtunikule ja lepitusele on vahendus.

Kellega tuleks ühendust võtta?

Vaadake teavet selle kohta, kuidas leida Hispaanias vahendajat.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud või kõige tavalisem?

6. juuli 2012. aasta seadusega 5/2012, mis käsitleb vahendusmenetlust tsiviil- ja kaubandusasjades, võeti Hispaania õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ. Selle seadusega nähakse ette minimaalne raamistik vahendusmenetluse kasutamiseks, ilma et see mõjutaks autonoomsetes piirkondades kehtivaid õigusnorme.

Vahendus tööõiguse valdkonnas

Töövaidlustes on vahendus väga tavaline. Teatud juhtudel on kohustuslik enne kohtu poole pöördumist püüda kasutada vahendusmenetlust. Kollektiivsete töövaidluste lahendamiseks kasutatakse tavaliselt vahendust ja teatud autonoomsetes piirkondades kasutatakse seda ka individuaalsete töövaidluste lahendamiseks.

Autonoomsetel piirkondadel on töövaidluste vahendusega tegelevad asutused, mis on spetsialiseerunud nende probleemide lahendamisele. Riiklikul tasandil pakub vahenduse ja vahekohtunike talitus (*Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje* – SIMA) tasuta vahendusteenust vaidluste korral, mis jäävad väljapoole [autonoomsete piirkondade](#) organite pädevust.

Seadusega 36/2011, mis käsitleb töövaidluskomisjonide tegevust, nähakse ette põhimõtteline uuendus: kõikidele esitatavatele taotlustele tuleb lisada tõend, milles kinnitatakse, et vaidlust on eelnevalt püütud lahendada vahendus- ja lepitusteenust (SMAC) kasutades lepitus- või vahendusmenetluse teel või organite vahendusel, kes täidavad neid ülesandeid kollektiivlepingu alusel. Selles seaduses loetletakse ka menetlused, mille suhtes seda nõuet ei kohaldata. Seaduses 36/2011 sisaldub selgesõnaline viide vahendusmenetlusele mitte ainult kohtueelse lepitusmenetluse ajal, vaid ka siis, kui kohtumenetlus on juba käimas.

Vahendus tsiviil- ja perekonnaõiguse valdkonnas

Seadusega 5/2012, mis käsitleb vahendust tsiviil- ja perekonnaõiguse valdkonnas, on ette nähtud võimalus teavitada mõlemat poolt eelistungil võimalusest kasutada vaidluste lahendamiseks vahendust, ning võttes arvesse kohtumenetluse eesmärki, võib kohus kutsuda pooli üles püüdma saavutada kokkulepe, mis lõpetaks kohtumenetluse või võimaldaks pooltel taotleda menetluste peatamist, et kasutada vahendus- või vahekohtumenetlust.

Seadus 5/2012 tähendab selles õigusvaldkonnas olulist muudatust, sest tsiviilmenetluse seadustikku lisatakse selge viide vahendusele kui ühele kohtumenetluse lõpetamise kohtuvälisele võimalusele.

Hispaania õiguses on just perekonnaõigus see valdkond, kus vahendusmenetlus on kõige paremini struktureeritud ja areneb kõige jõudsamalt.

Keskvalitsuse tasandil on suur samm edasi seadus 15/2005, kus käsitletakse vahendust kui vabatahtlikku alternatiivset perekonnavaidluste lahendamise võimalust ja väidetakse, et vabadus on üks Hispaania õigussüsteemi suurimaid väärtusi. Seaduses on sätestatud, et pooled võivad igal menetlusetapil paluda kohtul menetluse peatada, et nad saaksid kasutada vahendusmenetlust ja püüda jõuda vaidlusaluses küsimuses kokkuleppele.

Lisaks sellele nähakse tsiviilmenetluse seadustikus pooltele ette võimalus esitada ühisel kokkuleppel taotlus menetluse peatamiseks, et kasutada vahendust, kuid kohtus ei pea peatama menetlust *ab initio*, et pooled saaksid teabe vahetamise eesmärgil kohtuda, samuti ei soovita ta sellist sammu.

Vahendusteenused perekonnaõiguse valdkonnas varieeruvad autonoomsete piirkondade lõikes oluliselt, samuti võib esineda erinevusi sama piirkonna linnade vahel. Mõnes piirkonnas pakub vahendusteenust piirkond ise (nt Kataloonias), mõnes aga kohalikud ametiasutused (*Ayuntamientos*).

Kohtute üldnõukogu (*Consejo General del Poder Judicial*) toetab Hispaania kohtute vahendusega seotud algatusi ja teostab nende üle järelevalvet. Teda abistavad omakorda autonoomsed piirkonnad, ülikoolid, kohalikud ametiasutused või ühingud.

Vahendus kriminaalõiguse valdkonnas

Vahenduse eesmärk kriminaalõiguse valdkonnas on ühelt poolt kurjategija rehabiliteerimine ja teisalt ohvrile tekitatud kahju hüvitamine.

Alaealiste puhul (14–18 aastased) on vahendus selgelt normeeritud kui alaealise ümberkasvatamise võimalus. Selles valdkonnas tegelevad vahendusega alaealiste prokuratuuri (*Fiscalía de Menores*) tugiüksused, kuid samuti võivad seda teostada autonoomsete piirkondade asutused ja muud asutused, näiteks assotsiatsioonid.

Täiskasvanute korral ei ole vahendus reguleeritud, mõned provintsid teostavad vahendust karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku alusel, mis võimaldavad kokkulepet ja karistuse vähendamist kahju hüvitamise teel, samuti vastavate rahvusvaheliste normide alusel.

Tavaliselt kasutatakse vahendust kergemate kuritegude korral, näiteks väiksemad õigusrikkumised, aga samuti on võimalik seda teha süütegude menetluste korral, kui asjaolud võimaldavad.

Perevägivalda korral on alusseaduse 1/2004 (mis käsitleb ulatuslikku kaitset soolise vägivalda vastu) kohaselt sõnaselgelt keelatud vahendus seoses juhtumitega, mis on seotud soolise vägivaldaga. Selles õigusvaldkonnas vahenduse pooldajate arv siiski üha kasvab, sest on mõistlik hinnata iga juhtumi puhul eraldi, kas oleks asjakohane kasutada vahendust. Kohtute üldnõukogu 2001. aasta aruandes soolise vägivalda kohta perekonnas rõhutati, et väiksemaid õigusrikkumisi või perevägivaldaga seotud rikkumisi tuleks menetleda tsiviilkohtus.

Kohtute üldnõukogu toetab vahendust Hispaania eeluurimise kohtutes (*Juzgados de Instrucción*), kriminaalkohtutes (*Juzgados de lo Penal*) ja provintsi kohtutes (*Audiencias Provinciales*) ning teostab selle üle järelevalvet. Seni on arvuliselt kõige rohkem kogemusi Kataloonias ja Baskimaal.

Vahendus haldusõiguslike vaidluste korral

Haldusõiguslike vaidlusi käsitlevas seaduses ei ole sõnaselgelt ette nähtud võimalust vaidluste alternatiivseks lahendamiseks kolmandate isikute osalusel, kuid samas ei ole see ka keelatud.

Selles seaduses nähakse samuti ette võimalus vaadata haldustoimingute seaduspärasus uuesti üle, kasutades kohtumenetlust täiendavaid vahendeid, et vältida tarbetuid kohtumenetlusi ning pakkuda odavaid ja kiireid võimalusi arvukate vaidluste lahendamiseks.

[Õigusemõistmise portaal](#) sisaldab teavet tsiviil-, äri-, kriminaal-, perekonna- ja tööõiguse valdkonna kohtuasutuste kohta, kes osutavad kohtus toimuvat vahendusteenust, aga ka kohtuvälise vahendusteenuste kohta, mida pakuvad mitmed kutseühingud.

Kas on erireegleid, mida tuleb järgida?

Üldiselt tegeleb vahendusega erapooletu kolmas isik, kes peab kinni konfidentsiaalsusnõudest.

Pooled võivad oma advokaatide abiga otsustada vahendust proovida, teavitades sellest kohut, või võtab kohus nendega ühendust, kui leitakse, et juhtumit võiks olla võimalik lahendada vahenduse teel.

Kriminaalõiguse valdkonnas võetakse vahenduse üritamiseks tavaliselt kõigepealt ühendust teo toimepanijaga ja kui temalt on saadud nõusolek, siis ohvriga.

Teave ja koolitus

Vastavalt seadusele 5/2012, mis käsitleb vahendust tsiviil- ja kaubandusasjades, peab vahendaja olema omandanud ülikoolihariduse või läbinud täiendkurseõppe ning nõutava vahendusosalase erikoolituse, osalenud ühel või mitmel ametlikult tunnustatud asutuste korraldataval erikursusel. Omandatud kvalifikatsioon peab kehtima kogu Hispaanias.

Mõne autonoomse piirkonna teatavad seadused ja rakendusaktid käsitlevad haridust, mis on vajalik vahenduseks perekonnaõiguse valdkonnas. Üldiselt on nõutav, et vahendajal oleks vähemalt ülikooliharidus ja lisaks peab ta läbima 100–300 tundi hõlmava vahendusosalase praktilise koolituse.

Vahendusosalast eriharidust pakuvad tavaliselt ülikoolid ja ametiliidud, näiteks psühholoogide või advokaatide ametiliit.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Üldiselt on kohtu pakutav vahendus tasuta.

Tööõiguse valdkonnas on autonoomsete piirkondade ja SIMA teenused tasuta.

Perekonnaõiguse valdkonnas on kohtuga koostööd tegevate asutuste pakutavad teenused üldjuhul tasuta. Kataloonias on kindlaks määratud vahendusmenetluse hind isikute jaoks, kellel ei ole õigust tasuta õigusabile.

Kriminaalõiguse valdkonnas on riigiasutuste pakutav vahendus tasuta.

Lisaks kohtu pakutavale vahendusele on pooltel vabadus pöörduda vahendaja poole ja maksta talle vabalt kokkulepitud tasu. Seaduses 5/2012 on sõnaselgelt sätestatud, et sõltumata sellest, kas vahenduse tulemusel saavutatakse kokkulepe või mitte, jagatakse kulud poolte vahel võrdselt, kui eelnevalt ei ole kokku lepitud teisiti.

Eesmärgiga aidata kaasa vaidluste kohtuvälisele lahendamisele on seaduses 10/2012, mis reguleerib teatavaid õigusvaldkonna ja Riikliku Toksikoloogia ja Kohtumeditiini Instituudi teenuste tasusid, nähtud ette tasu hüvitamine juhul, kui kohtuvälise kokkuleppe abil hoitakse kokku osa teenuste kulust.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Seadusega 5/2012 nähakse ette, et juhul kui pooled saavutavad vahendusmenetluse teel kokkuleppe, on neil võimalik see ametlikult vormistada.

Juhul kui vahenduse teel saavutatud kokkulepet on kavas kohaldada teises riigis, tuleb see ametlikult vormistada ja see peab vajaduse korral vastama nii nende rahvusvaheliste konventsioonide nõuetele, mille osaline Hispaania on, kui ka Euroopa Liidu eeskirjadele.

Juhul kui kokkuleppe saavutatakse vahenduse teel pärast kohtumenetluse algust, peavad pooled paluma kohtul kokkuleppe heaks kiita vastavalt tsiviilmenetluse seadustiku asjaomastele sätetele.

Võimalus vahenduse teel saavutatud kokkulepet täitmisele pöörata sõltub poolte tegutsemisvabadusest valdkonnas, mille reguleerimisalasse kuulub kokkuleppe ese.

Seonduvad lingid

HISPAANIA VAHENDUS- JA VAHEKOHTU TEENUS

Viimati uuendatud: 17/01/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Prantsusmaa

Miks mitte lahendada oma vaidlus kohtusse pöördumise asemel vahendamise teel? Tegemist on vaidluse kohtuvälise lahendamisega, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Prantsusmaal on valitsus ja õigusvaldkonna spetsialistid vahendusmenetluse eelistest teadlikud ning seadusandja soovib tungivalt seda kasutada.

Kellega ühendust võtta?

Prantsusmaal puudub kesk- või valitsusasutus, kes reguleeriks vahendaja kutseala.

Puudub ka ametlik riiklik vahendamist käsitlev veebisait. Siiski on veebisaidil <https://www.justice.fr/r%C3%A9gler-vos-litiges-autrement> ja [äriühingute vahendaja avaliku teenistuse](#) veebisaidil olemas vahendust käsitlev rubriik või [haldusvahenduse kohta](#) veebisaidil.

Iga apellatsioonikohus avaldab tsiviil-, sotsiaal- ja kaubandusasjades tegutsevate vahendajate nimekirjad. Need nimekirjad kehtestati 18. novembri 2016. aasta seaduse nr 2016-1547 (21. sajandi kohtusüsteemi ajakohastamise kohta) artikliga 8. Eelkõige kohtunike teavitamiseks mõeldud nimekirju võib mis tahes viisil jagada ka menetlusosalistega. Nendega saab tutvuda asjaomaste apellatsioonikohtute veebisaitidel.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Pooled võivad vaidluse esitada vahendamiseks igal ajal ja kõigis õigusvaldkondades, v.a valdkondades, mis kuuluvad „avaliku korra normide“ alla.

Vahendusmenetlust ei saa kasutada näiteks selleks, et hoiduda kõrvale abielu või abielulahutust reguleerivatest imperatiivsetest sätetest.

Vahendust kasutatakse eri valdkondades, näiteks järgmistes:

naabritevahelised vaidlused

üürileandjate ja üürnike vahelised vaidlused

perevaidlused

inimestevahelised vaidlused organisatsioonides

äriühingutevahelised vaidlused lepingu täitmisel või muus konfliktiolukorras

äriühingute ja pangandussüsteemi vahelised vaidlused

vaidlused riigihangete üle või vaidlused riigiasutuste, avaliku sektori asutuste või kohalike asutustega.

Milliseid reegleid tuleb järgida?

Vahenduse kasutamine

8. veebruari 1995. aasta seadusega nr 95-125 kohtute korralduse ning tsiviil-, kriminaal- ja haldusmenetluse kohta võeti Prantsuse õigusesse üle vahendusmenetlus tsiviilasjades.

16. novembri 2011. aasta määrusega nr 2011-1540 võeti Prantsusmaa õigusesse üle ELi direktiiv 2008/52/EÜ. Direktiiviga kehtestatakse raamistik, mille eesmärk on kolmanda isiku ehk vahendaja abil hõlbustada vaidluste rahumeelset lahendamist poolte vahel. Määrusega laiendati direktiivi sätete ulatust nii, et lisaks piiriülesele vahendusmenetlusele oleks hõlmatud riigisisene vahendustegevus, välja arvatud selliste vaidluste puhul, mis on seotud töölepingutega või mis käsitlevad riigi ainupädevuses olevat haldusõigust.

Kõnealuse 16. novembri 2011. aasta määrusega muudeti ka 8. veebruari 1995. aasta seadust, et kehtestada üldine vahendusraamistik. Selles määratleti vahenduse mõiste, kirjeldati tingimusi, millele vahendaja peab vastama ning kinnitati konfidentsiaalsuse põhimõtet, mis on vahendusmenetluse eduka läbiviimise pant.

Alates 2010. aastast pakub vabariigi presidendi dekreediga ametisse nimetatud ning majandus-, rahandus- ja majandusministrile alluv äriühingute vahendaja avaliku ja erasektori sidusrühmadele tasuta ja konfidentsiaalset vahendusteenust. Nii osaleb vahendaja avaliku huvi eesmärgil alternatiivsete vaidluste lahendamise meetodite väljatöötamises. Vahendaja poole võib pöörduda äriühingutevaheliste vaidluste, lepingu täitmise või muu konfliktiolukorra või riigihankega seotud vaidluste või riigiasutuste, avaliku sektori asutuste või kohalike asutustega tekkinud vaidluste korral.

Kõigele lisaks sisaldab halduskohtumenetluse seadustik osa, mis käsitleb poolte või kohtu taotletud haldusvahendust (vt artikkel L. 213-1 jj).

Kokkuleppeline vahendus

Pooled võivad otsustada konsulteerida vahendajaga omal algatusel. Selleks ei pea nad kohtusse pöörduma.

Igal juhul võivad pooled, kes on pöördunud vaidluse lahendamiseks kohtusse, vastastikusel nõusolekul kasutada siiski vaidluse lahendamiseks rahumeelseid vahendeid ja pöörduda vahendaja poole.

Kohtulik vahendusmenetlus

Kui kohtusse on esitatud hagi, võib asja arutav kohus poolte nõusolekul määrata kolmanda isiku eesmärgiga pooled ära kuulata ning võrrelda ja vastandada nende seisukohti, et vaidlus lahendada (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 131-1).

Samuti võib kohus perekonnaõiguslikes küsimustes vanema hooldusõiguste kasutamist või abielulahutusega seotud ajutisi meetmeid hõlmavates erivaldkondades suunata pooled osalema vahendusmenetlust tutvustaval teavituskohtumisel, mis on pooltele tasuta ja mille tulemusena ei saa määrata mingeid karistusi (tsiviilseadustiku artiklid 255 ja 373-2-10).

23. märtsi 2019. aasta seadusega nr 2019-222 aastate 2018–2022 programmitöö ja kohtusüsteemi reformi kohta lisati tsiviilseadustiku artiklisse 373-2-10 kohtuotsusejärgne vahendusmenetlus:

„[kui] pooled ei jõua kokkuleppele, püüab kohus neid lepitada.

Selleks et aidata vanematel vanema hooldusõiguse teostamises kokku leppida, võib kohus soovitada neil kasutada vahendusmenetlust, välja arvatud juhul, kui on väidetud, et üks vanem on teise vanema või lapse suhtes vägivaldselt käitunud. Kui vanemad on vahendusmenetlusega nõus, võib kohus selleks määrata perevahendaja, sealhulgas vanema hooldusõiguse teostamise kohta tehtavas lõplikus otsuses.

Kui ei ole väidetud, et üks vanem on teise vanema või lapse suhtes vägivaldselt käitunud, võib kohus saata vanemad ka perevahendaja juurde, kes teavitab neid vahendusmeetme eesmärgist ja käigust.“

Ka haldusasjades võib kohus teha ettepaneku kasutada vahendust: „kui vaidlust lahendab halduskohus või teise astme halduskohus, võib kohtukolleeegiumi esimees poolte nõusolekul määrata vahendusmenetluse, et püüda jõuda nende vahel kokkuleppe saavutamiseni“ (halduskohtumenetluse seadustiku artikkel L. 213-1). Samad reeglid kehtivad kõrgeima halduskohtuna tegutsevas riiginõukogus (halduskohtumenetluse seadustiku artikkel L. 114-1).

Vahendamismäärus

Kui kohtusse on esitatud hagi ja pooled ei ole vahendusmenetluses kokku leppinud, „võib kohus anda neile korralduse kohtuda vahendajaga, kelle ülesandeks on teavitada neid vahendusmeetme eesmärgist ja kulust kohtu määratud aja jooksul (...)“ (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 127-1).

„Kohustuslik“ vahendus

Hiljutised muudatused õigusaktides on muutnud vahendusmenetluse kasutamise Prantsusmaa õiguse järgi teatavatel juhtudel kohustuslikuks.

18. novembri 2016. aasta seaduse nr 2016-1547 (21. sajandi kohtusüsteemi ajakohastamise kohta) artikliga 7 kehtestati 11 kohturingkonnas katseliselt nõue püüda enne kohtu poole pöördumist leida lahendus perevahendusmenetluse teel. Katse pidi algselt lõppema 2019. aasta lõpus, kuid seda pikendati 31. detsembrini 2020 ja seejärel kuni 31. detsembrini 2022.

Igaüks, kes soovib perekonnanõu otsust või mõnd kohtu poolt heaks kiidetud kokkuleppe sätet muuta, peab enne asja uuesti kohtusse andmist püüdma leida lahenduse perevahendusmenetluses. Vastasel juhul ei võta kohus asja menetlusse.

See kehtib taotluste suhtes, mis käsitlevad järgmist:

lapse või laste harilik viibimiskoht;

suhtlusõigus ja õigus määrata ajutiselt lapse elukoht;

vanema panus alaealise lapse haridusse ja alaealisele lapsele elatise maksmine vanema hooldusõiguse teostamisega seotud otsused.

Perevahenduses osalemine ei ole enne uuesti kohtusse pöördumist kohustuslik, kui:

kui üks vanem on väärkohelnud teist vanemat või last või taotletakse pooltevahelise kokkuleppe kinnitamist,

kohtu hinnangul esineb selleks mõni muu õiguspärane põhjus.

23. märtsi 2019. aasta seadusega nr 2019-222 (aastate 2018–2022 programmitöö ja kohtusüsteemi reformi kohta) muudeti mõne kohtuvälise lahendamise viisi, sealhulgas vahenduse kasutamine kohustuslikuks, kui tegemist on kuni 5000 euro suuruse nõudega või naabritevahelise vaidlusega või naabruskonnas tekitatud ebameeldivustega. Sellisel juhul tuleb enne kohtusse pöördumist püüda asi lahendada kas lepitaja juhitava lepituse, vahenduse või osalusmenetluse (*procédure participative*) teel. Vastasel juhul võib kohus omal algatusel otsustada, et hagiavaldus on vastuvõetamatu. Seadusega on siiski ette nähtud viis erandit:

kui vähemalt üks pooltest taotleb, et kohus kiidaks kokkuleppe heaks;

kui enne kohtusse pöördumist tuleb kaebus esitada otsuse teinud organile;

kui õiguspärastel põhjustel ei ole võimalik kasutada ühtegi esimeses lõigus nimetatud vaidluste rahumeelse lahendamise vahendit, eriti kui lepitajad ei ole mõistliku aja jooksul kättesaadavad, või

kui kohaldatakse erisätet, millega nõutakse kohtult või haldusasutuselt eelneva lepituskatse tegemist;

kui võlausaldaja on algatanud väiksemate nõuete lihtsustatud menetluse, kuid see ei anna tulemust.

Vaidluste lahendamiseks halduskohtus võib olla nõutav kohustuslik eelnev vahendusmenetlus, mis on tasuta ja milles osaleb vahendaja, kes määratakse vaidluse liigi järgi. Praegu pakutakse kohustuslikku eelnevat vahendamist vaidluste puhul, mis käsitlevad tööhõivekeskuse *Pôle emploi* otsuseid ja teatavaid riigiametnikke puudutavaid otsuseid (vt 25. märtsi 2022. aasta dekreet nr 2022-433, mis käsitleb kohustuslikku eelnevat vahendusmenetlust, mida kohaldatakse teatavate avaliku teenistuse vaidluste ja teatavate sotsiaalsete vaidluste suhtes).

Vahendusmenetlus kriminaalasjades

Kui ilmneb, et selline meede tõenäoliselt tagab kannatanule tekitatud kahju hüvitamise, kõrvaldab kuriteost tuleneva kahju või aitab kaasa kuriteo toimepanija rehabiliteerimisele, võib prokurör kriminaalmenetluse seadustiku artikli 41-1 kohaselt enne avalikus menetluses otsuse tegemist kas otse või peaprokuröri määratud vahendaja vahendusel korraldada kuriteo toimepanija ja ohvri vahel vahendusmenetluse kas kuriteoohvri taotlusel või tema nõusolekul.

Vahendusmenetlus kriminaalasjades võimaldab kuriteoohvri ja kuriteo toimepanijal aktiivselt osaleda kuriteost tulenevate küsimuste lahendamisel ning hüvitada igasugune kuriteoga tekitatud kahju. Seda protsessi viib ellu prokuröri määratud kriminaalasjade vahendaja ja see peab võimaldama kuriteoohvri end vabalt väljendada, fakte seostada ja oma ootused seoses kantud kahju ja nõutava hüvitisega teatavaks teha. Kohtudes kuriteoohvriga silmast silma, peab kuriteo toimepanija teadvustama oma tegusid ja selle tagajärgi, et vältida korduvaid kuritegusid.

Kui vahendusmeede jääb kuriteo toimepanija käitumise tõttu ellu viimata, võib prokurör algatada menetluse, kui ei ilmne uusi tõendeid. Karistusseadustiku artikli 132-80 kohane vahendusmenetlus kriminaalasjades on keelatud paarisuhtes aset leidnud vägivalldahmiste puhul, sest 30. juuli 2020. aasta seaduse nr 2020-936 eesmärk on kaitsta perevägivalda ohvreid.

Vahendust reguleerivad normid

Vahendajate riiklik eetikakoodeks on ELi vastu võetud koodeks.

Ka äriühingute vahendajad lähtuvad sekkumisel avaliku võimu tegevuspõhimõtetest.

„Akrediteeritud“ perevahendusteenuste puhul – st teenused, mida rahastatakse riiklikust peretoetuste fondist, põllumajanduslike vastastikuste hüvitiste fondist ja justiitsministeeriumi vahenditest – on võetud kohustus järgida teatavaid riiklikes juhistes nende teenuste osutamisele ja kvaliteedil kehtestatud standardeid; need standardid on sätestatud riiklikus võrdlusraamistikus.

2017. aastal võeti vastu haldusvaidluste vahendajate haldusvahenduse [eetikaharta](#).

9. oktoobri 2017. aasta dekreedis nr 2017-1457 (apellatsioonikohtute vahendajate nimekirjade kohta) on sätestatud sellisesse nimekirja kandmise tingimused. Tingimused on järgmised:

isikule ei ole mõistetud karistusregistri vormil nr 2 loetletud karistusi, teda ei ole tunnistatud teovõimetuks ega temalt ei ole õigusi ära võetud;

isik ei ole pannud toime ebaausaid ega väärituid tegusid, millele oleks järgnenud distsiplinaar- või halduskaristus, mis seisneb tegutsemisõiguse äravõtmises, nimekirjast kustutamises, ametist tagandamises või tegevusloa või loa kehtetuks tunnistamises;

isikul on tõend koolituse või kogemuse kohta, mis tõendab tema sobivust füüsiliste ja juriidiliste isikute jaoks vahendajana tegutsemiseks: iga füüsiline isik, kes on juriidilise isiku liige ja kes viib ellu vahendusmeetmeid, peab vastama füüsilistele isikutele kehtestatud tingimustele.

Teave ja väljaõpe

Prantsusmaa positiivses õiguses ei nõuta praegu vahenduse pakkumiseks eriväljaõpet.

Perekonnaasjade vahendaja riikliku diplomi (DEMF) olemasolu. Selle diplomi saamine ei ole perelepitajana tegutsemiseks vajalik tingimus. Küll aga on see vajalik selleks, et töötada akrediteeritud perevahendusteenistuses.

Kriminaalasjades on nii füüsilistel isikutel kui ka nõuetekohaselt registreeritud ühendustel lubatud täita vahendaja ülesandeid kohtu- ja appellatsioonikohtu menetlustes vastavalt karistusseadustiku artiklites R. 15-33-30 sätestatud menetlustele. Vahendajad saavad vähemalt 35 tundi esmast koolitust ja kogu ülejäänud tööelu jooksul täiendõpet.

Kui suured on vahendusmenetluse kulud?

Kohtulik või kohtuväline vahendus vaidluste alternatiivse lahendamise viisina on tasuline.

Vahendusmenetlus on tasuta, kui kasutatakse ühte paljudest riiklikest vahendusteenuse osutajatest või kui see määratud kriminaalasjas. Sama kehtib ka siis, kui see on halduskohtusse pöördumise kohustuslik eeltingimus.

Vahendajate tasud võib katta tasuta õigusabi korras vastavalt 19. detsembri 1991. aasta dekreedis nr 91-1266 artiklile 118-9 jj. Need tasud ei tohi siiski ületada 256 eurot ühe poole kohta või 512 eurot kõigi poolte kohta kokku.

Kohtu määratud vahendusmenetluse puhul määrab tasud kindlaks õiguskulud hindav kohtunik pärast seda, kui vahendaja on oma ülesande täitnud, võttes aluseks aruande vahendaja tegevuse või kulude kohta (19. detsembri 1991. aasta dekreet nr 91-1266 artikkel 119). Õiguskulud kindlaks määrav kohtunik määrab kindlaks deposiidi ja tasu summa (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 131-6 ja 131-13). Kuna õigusnormides ei ole sätestatud täpseid tasumäärasid, on perevahendusteenuste ühikuhind varieeruv.

Riiklikult rahastatavad vahendustalitused kohustuvad kohaldama perepoolse rahalise osaluse riiklikku skaalat. Kummagi poole rahaline osalus jääb sõltuvalt poolte sissetulekust vahemikku 2–131 eurot vahenduskohutimise kohta.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Kui pooled jõuavad kokkuleppele, on see neile siduv, nagu mis tahes muugi leping.

Poolte soovi korral on võimalik muuta kokkulepet täitmisele pööratavaks, esitades selle kinnitamiseks pädevale kohtule (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 1565; halduskohtumenetluse seadustiku artikkel L. 213-4) või kohtu kantseleile advokaadi koostatud dokumendi vastavalt 22. detsembri 2021. aasta seadusele.

Kui vahendus toimub kohtumenetluse raames, on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikliga 131-12 ette nähtud, et poolte esitatud kokkuleppe kinnitab poolte avalduse alusel asja arutav kohus.

Tsiviiltäitemenetluse seadustiku artikli L111-3 lõikes 1 on sätestatud, et kohtuliku või kohtuvälise vahendamise teel saavutatud kokkulepped, mille üldkohus või halduskohus on tunnistanud täidetavaks, on täitedokumendid.

Kriminaalasjades vahendamise kohta on kriminaalmenetluse seadustiku artikli 41-1 lõikega 5 ette nähtud, et kui kurjategija on võtnud kohustuse kannatanule kahju hüvitada, võib kannatanu seda teadet silmas pidades nõuda kahju sissenõudmist vastavalt kohtu ettekirjutusele maksimise kohta kooskõlas tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud normidega.

Viimati uuendatud: 20/04/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Horvaatia

Horvaatia Vabariigi valitsus pakub justiitsministeeriumi kaudu laialdast (õiguslikku, rahalist ja tehnilist) toetust vahenduse arendamisele ja edendamisele ning vahendusest on saanud kohtureformi strateegia üks oluline osa.

Kohtulik ja kohtuväline vahendus

Vahendust saab kasutada kõigis esimese ja teise astme üld- ja erikohtutes (munitsipaal-, maakonna- ja kaubanduskohtutes ning kõrgemas kaubanduskohtus) menetluse kõigis etappides ning sellest tulenevalt ka appellatsioonimenetluse raames. Vahendusteenust pakub eranditult asjaomase kohtu kohtunik, kes on saanud vahenduslase väljaõppe ja kes on kantud kohtunik-vahendajate nimekirja. Kohtunik-vahendajad nimetab kohtu esimees iga-aastase tööülesannete määramise raames. Kohtunik-vahendaja ei vahenda kunagi neis vaidlustes, mille puhul ta tegutseb kohtunikuna.

Kohtuvälist vahendust on aastaid väga edukalt pakkunud Horvaatia majanduskoja, Horvaatia kaupmeeste ja käsitöölise koja ja Horvaatia ametiühingu vahenduskeskused ning Horvaatia vahendajate ühendus, Horvaatia advokatuur, Horvaatia kindlustusamet ja Horvaatia Vabariigi valitsuse tööturu osapoolte büroo. Teatavate vahendajate abil saab vahendusteenust siiski osutada ka väljaspool neid keskusi.

Vastavalt vahendusseadusele (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne *Narodne novine* (NN) nr 18/11) ning vahendajate registrit ning vahendusasutuste ja vahendajate akrediteerimise standardeid käsitlevatele eeskirjadele (NN nr 59/11) peab vahendajate registrit justiitsministeerium.

Vaidluste alternatiivse lahendamise komisjon

Justiitsministeerium on loonud ja ametisse nimetanud vaidluste alternatiivse lahendamise komisjoni, mille koosseisu kuuluvad kohtute, prokuratuuri, Horvaatia Vabariigi valitsuse tööturu osapoolte büroo, Horvaatia majanduskoja, Horvaatia ametiühingu, Horvaatia kaupmeeste ja käsitöölise koja ning justiitsministeeriumi esindajad.

Komisjoni ülesanne on jälgida vaidluste alternatiivse lahendamise meetodite arengut ja olemasolevate programmide rakendamist ning teha ettepanekuid vaidluste alternatiivse lahendamise viiside arendamiseks. Komisjoni ülesanne on samuti esitada arvamusi ja vastata tema pädevusse kuuluvatele järelepärimistele.

Vaidluste alternatiivse lahendamise komisjoni 26. novembri 2009. aasta kohtumisel võeti vastu vahendajate eetikakoodeks.

Õigusraamistik

Vahendust kui vaidluste lahendamise meetodit reguleeriti esimest korda eriõigusaktiga, milleks oli vahendusseadus (NN nr 163/03; jõustus 24. oktoobril 2003. aastal). Sellega on üle võetud mõned juhtpõhimõtted, mis on esitatud Euroopa Nõukogu soovitusel vahendusmenetluse kasutamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, samuti Euroopa Liidu rohelises raamatus vaidluste alternatiivsete lahendusmeetodite kohta tsiviil- ja kaubandusõiguses. Nimetatud seadust muudeti 2009. aastal ja 2011. aasta alguses võeti vastu uus vahendusseadus (NN nr 18/11), mis jõustus täielikult alates Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise päevast.

Vahendusseadus on küll kõige olulisem õigusakt, kuid peale selle on olemas muud seadused, millega seda küsimust osaliselt reguleeritakse, samuti seaduste rakendamist tagavad rakendusmäärused.

Vahendusmenetlus

Vahendusmenetluse saab alata ühe vaidluspoole ettepanekul, mille teine pool heaks kiidab, mõlema poole ühisel ettepanekul eesmärgiga lahendada vaidlus rahumeelselt või kolmanda isiku ettepanekul (nt kohtuniku poolt kohtumenetluse raames tehtud ettepaneku alusel).

Vahendajaks on üks isik või mitu isikut, kes on pooltevahelise kokkuleppe kohaselt volitatud vahendust läbi viima. Vahendajad peavad olema saanud vastava väljaõppe (vahendaja eksperditeadmised ja oskused on eduka vahenduse üks oluline komponent) ning nad peavad pidevalt läbima ametialaseid täienduskoolitusi. Kohtuakadeemial on eriti oluline roll vahendajate koolituse korraldamisel ja läbiviimisel.

Vahendust korraldatakse vastavalt poolte kokkuleppele. Vahendusmenetluse käigus tagab vahendaja poolte õiglase ja võrdse kohtlemise.

Vahendusmenetluse käigus võib vahendaja kohtuda kummagi poolega eraldi ja ta võib – välja arvatud juhul, kui pooled on kokku leppinud teisiti – avaldada ühelt poolt saadud teavet ja andmeid teisele poolele üksnes juhul, kui tal on selleks luba. Vahendaja võib osaleda kokkuleppe koostamisel ja esitada soovitusi selle sisu kohta.

Vahenduse teel saavutatud kokkulepe on sellele alla kirjutanud poolte jaoks siduv. Juhul kui pooled võtsid kokkuleppega endale teatavaid kohustusi, peavad nad neid täitma õigeaegselt. Vahenduse teel saavutatud kokkulepe on täitedokument, kui see sisaldab kohustust, mille täitmisega seoses võivad pooled kokku leppida kompromissi, ja kui see sisaldab avaldust, millega antakse otsene luba täitmisele pööramiseks (täidetavuse klausel).

Kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti, kannab kumbki pool oma kulud ise, kusjuures vahenduskulud peavad pooled jagama võrdselt, või jagatakse kulud vastavalt eriõigusnormidele või vahendusasutuste kehtestatud korrale.

Enamiku vahenduse valdkonnas tegutsevate ekspertide sõnul sobib vahendust kasutada mis tahes vaidluste puhul, mis on seotud õigustega, mida pooled saavad vabalt käsutada, ning vaidluse pooli tuleks peaaegu alati julgustada lahendama vaidlust rahumeelselt. Vahendus on eriti sobiv meetod äriavaldluse (nt kaubandusvaidluste) puhul, samuti piiriüleste tsiviil- ja kaubandusvaidluste puhul (ühe poole alaline asukoht või elukoht Euroopa Liidu liikmesriigis). Oluline on märkida, et piiriüleste vaidluste ei hõlma tolli-, maksu- või haldusmenetluste alaseid vaidlusi ega selliseid vaidlusi, mis on seotud riigi vastutusega ametiasutuse tegevuse või tegevusetuse eest võimu teostamisel.

Lingid

Leia vahendaja

Lisateave

Viimati uuendatud: 20/07/2016

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Itaalia

Kohtusse pöördumise asemel saab vaidlusi lahendada ka vahenduse teel. Vahendus on alternatiivne vaidluste lahendamise meede, mille puhul vahendaja aitab vaidluse osalistel kokkuleppele jõuda. Avaliku sektori asutused ja õiguspraktikud teavad vahenduse eeliseid.

1. Kellega ühendust võtta?

Vahendus tsiviil- ja kaubandusajades kehtestati Itaalias seadusandliku dekreediga nr 28/2010 ja selle eesmärk on aidata lahendada vaidlusi seoses õigustega, millest pooled võivad taganeda või mille nad võivad üle anda (*diritti disponibili*).

Vahendusteenust pakuvad vahendusega tegelevad avalik-õiguslikud või eraõiguslikud organid, mis on kantud justiitsministeeriumi peetavasse vahendusega tegelevate organite registrisse (*registro degli organismi di mediazione*).

Kogu teave vahenduse kohta on kättesaadav justiitsministeeriumi veebisaidil.

Vahendusega tegelevate akrediteeritud organite register on avaldatud justiitsministeeriumi veebisaidil.

Registri abil saate võtta ühendust meelepärase vahendusorganiga ja kasutada sellesse organisse kuuluvate vahendajate teenuseid. Lisateavet saate küsida otse valitud organist.

2. Millistes valdkondades on vahendus lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendamisega tegelevad organid võivad aidata leida kohtuvälise lahenduse tsiviil- või kaubandusvaidluses, mis on seotud õigustega, millest pooled võivad loobuda või mille nad võivad üle anda. Itaalias on vahendusmenetlus kohtuasja algatamise eeltingimus vaidlustes, mis puudutavad ühisomandit, asjaõigust, vara jagamist, pärimist, perekonnalepinguid, üürimist, tasuta kasutamise lepinguid, ettevõtete rentimist, tervishoiutööjate vastutusel tekkinud või ajakirjanduses või muus meediumis ilmunud laimust tuleneva kahju hüvitamist, kindlustus-, panga- ja finantslepinguid. Sellistel juhtudel peab pool kasutama advokaadi abi. Vahendusmenetlust võib kasutada ka vabatahtlikult, kohtu taotlusel või poolte kokkuleppes sätestatud kohustuse alusel.

3. Kas tuleb järgida erieeskirju?

Tsiviil- ja kaubandusajades vahendamist reguleerivad normid on praegu sätestatud seadusandlikus dekreedis nr 28/2010 (mida on muudetud 21. juuni 2013. aasta dekreetseadusega nr 69, mis on muudetud 9. augusti 2013. aasta seaduseks nr 98, mida hiljem on muudetud 12. septembri 2014. aasta dekreetseadusega nr 132, mida on muudetud 10. novembri 2014. aasta seadusega nr 162 ja 6. augusti 2015. aasta seadusandliku dekreediga nr 130), ja ministri dekreet nr 180/2010.

4. Koolitus

Vahendajaks saada sooviv isik peab vastama ministri dekreeti nr 180/2010 artikli 4 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele:

tal peab olema akadeemiline kraad või diplom, mis vastab vähemalt kolmeaastase õppekava täitmisel saadud kraadile, või teise võimalusena peab ta olema kutseliidu või -organisatsiooni liige ja lõpetanud vähemalt kaheaastase täienduskursuse, mille on korraldanud justiitsministeeriumi akrediteeritud koolitaja, ning osalenud kaheaastase ümberõppekursuse jooksul praktikandina juhendaja käe all vähemalt kahekümnes vahendusmenetluses.

Koolitaja, kes annab välja tunnistuse, mille kohaselt on vahendaja läbinud vajalikud koolituskursused, peab olema justiitsministeeriumilt akrediteeringu saanud avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus, kes vastab teatavatele nõuetele.

5. Millised on vahendamise kaasnevad kulud?

Vahendamise tasu (*indennità di mediazione*) määramise kriteeriumid on kehtestatud ministri dekreediga nr 180/2010 artikliga 16 ja tasu koosneb menetluse algatamise lõivust ja vahendamise enda tasust.

Summad on esitatud käskkirjale lisatud tabelis A ja need sõltuvad vaidluse eseme väärtusest.

6. Kas vahendamise tulemusel saavutatud kokkulepet on võimalik täitmisele pöörata?

Seadusandliku dekreediga nr 28/2010 artiklis 12 on sätestatud, et kui kõiki vahendusmenetluses osalejaid abistab advokaat, on poolte ja advokaatide allkirjastatud kokkulepe täitedokumendiks sundvõõrandamise puhul (*espropriazione forzata*), kohustuse puhul teatav vara üle anda (*esecuzione per consegna e rilascio*), teatava positiivse või negatiivse kohustuse täitmise (*esecuzione degli obblighi di fare e non fare*) ja kohtuliku hüpoteegi registreerimise puhul (*ipoteca giudiziale*). Advokaadid kinnitavad, et kokkulepe on kooskõlas imperatiivsete sätete ja avaliku korraga. Kõigil muudel juhtudel kinnitatakse protokollile lisatud kokkulepe poole taotlusele kohtu esimehe määrusega pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et see vastab vorminõuetele ning et imperatiivsed sätted ja avaliku korra nõuded on täidetud. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiivi 2008/52/EÜ artiklis 2 sätestatud piiriülese vaidluse puhul kinnitab protokoll selle kohtu esimees, kelle tööpiirkonnas kokkulepe tuleb täita.

7. Kas juurdepääs vahendajate andmebaasile on tasuta?

Justiitsministeerium avaldab korrapäraselt nimekirja vahendamise tegelevatest organitest ja igas sellises organis registreeritud vahendajatest.

Punktis 1 osutatud link; veebisaidile pääseb piiranguteta ja tasuta.

Viimati uuendatud: 17/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Küpros

Kellega ühendust võtta?

Teabe saamiseks vahenduse kohta Küproses võtke palun ühendust justiits- ja avaliku korra ministeeriumiga (*Ypourgeoí Dikaioýnis kai Dimosías Táxeos*), Küprose advokatuuriga (*Pankýprios Dikigorikós Sýllogos*), Küprose kaubandus- ja tööstuskojaga (*Kypriako Emporikó kai Viomichanikó Epimelitírio*) või Küprose teadus- ja tehnikakojaga (*Epistimonikó Technikó Epimelitírio Kýprou*).

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Kui osalevad pooled on nõus, võib vahendusmenetlust kasutada piiriüleste või riigisiseste tsiviilvaidluste, sealhulgas kaubandusvaidluste lahendamiseks. Seadust ei kohaldata ei perekonnavaidluste ega töövaidluste suhtes, mis ei kuulu piiriüleste vaidluste alla.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Kooskõlas tsiviilvaidluste vahendamise teatavaid aspekte käsitleva 2012. aasta seadusega (seadus 159(I)/2012) määravad pooled vahendaja ühisel kokkuleppel. Menetlus on mitteametlik. Vahendajaga konsulteerides lepivad pooled kokku menetluse korra, selle kestuse, menetluse konfidentsiaalsuskohustuse, vahendaja tasu ja tasu maksmise tingimused ning muud vajalikuks peetavad aspektid.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Kooskõlas seadusega lepivad pooled enne vahendusmenetluse alustamist vahendajaga konsulteerides kokku eri punktides, sealhulgas vahendaja töötasu ja vahendajale tasu maksmise tingimused ning muud menetluse kulud. Seetõttu ei ole vahendusega seotud kulud kindlaks määratud; põhimõtteliselt olenevad need juhtumi keerukusest.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Kui pooled jõuavad kokkuleppele, vormistab vahendaja selle kirjalikult ja mõlemad pooled koos võivad või kumbki pool teise poole sõnaselgel nõusolekul võib esitada kokkuleppe kohtule selle täitmisele pööramiseks. Sellisel juhul tuleks kokkulepet täita samamoodi nagu kohtuotsust.

Viimati uuendatud: 11/03/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Vahendus ELi liikmesriikides - Läti

Miks mitte proovida vaidlust lahendada kohtussemineku asemel vahenduse teel? Vahendus on alternatiivne vaidluste lahendamise viis, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Läti valitsus ja juristid teavad vahenduse eeliseid.

Kellega ühendust võtta?

Vahenduse kasutamine tsiviilvaidluste lahendamisel on praegu Lätis algstaadiumis. Vahendaja elukutse reguleerimise eest ei vastuta ükski keskkvalitsusasutus.

Vahendusnõukogu

 Vahendusnõukogu (*Mediācijas padome*) on 25. juulil 2011 loodud ühendus, kuhu kuulub arvukalt Lätis registreeritud ja vahenduse valdkonnas tegutsevaid ühendusi. Nõukogu eesmärk on koostada vahendajatele ühtsed väljaõppenõuded ja kehtestada väljaõppekavade sertifitseerimine, koostada ja võtta vastu sertifitseeritud vahendajate tegevuseeskirjad ning samuti esindada sertifitseeritud vahendajaid, tutvustada nende seisukohti riiklikele ja kohalikele asutustele, muudele asutustele ja riigiteenistujatele ning esitada arvamusi vahendust käsitlevate õigusakte ja tegevuspõhimõtete kohta.

Vahendusnõukogu moodustasid järgmised ühendused:

Vahenduse ja ADRI organisatsioon (*Mediācija un ADR*);

Ühendatud vahendus Lätis (*Integrētā mediācija Latvijā*);

Ühiskonda integreerimise organisatsioon (ohvrite tugikeskus) (*Integrācija sabiedrībai (Cietušo atbalsta centrs)*);

Kaubandusasjade vahenduse ühendus (*Komerccmediatoru asociācija*).

Vahenduse ja ADRI organisatsioon

 Vahenduse ja ADRI organisatsioon (*Mediācija un ADR*) loodi 7. aprillil 2005. Selle ülesanded on järgmised:

edendada vaidluste alternatiivse lahendamise meetodite (vahendus, lepitus, teabe erapooletu kogumine, eksperdihinnangud, vahekohus jne) järkjärgulist juurutamist ja kohaldamist Lätis;

osaleda poliitikakujundamise protsessis, näiteks avalik-õiguslike asutuste loodud tööühmades;

aidata tõsta oma liikmete kutsevalifikatsiooni taset ning edendada võimalikult kõrge kvaliteediga vahendusteenuste ja vaidluste alternatiivse lahendamise teenuste osutamist;

ühendada vaidluste alternatiivse lahendamise spetsialiste ühiste eesmärkide saavutamise nimel;

teha koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ning muude füüsiliste ja juriidiliste isikutega.

Organisatsioon nõustab vaidluspooli ja nende esindajaid spetsialistide valikul ning korraldab ka vahendust ja vaidluste alternatiivset lahendamist käsitlevaid loenguid ja seminare. Selle organisatsiooni mõned liikmed tegutsevad vahendajatena, spetsialiseerudes tsiviil- ja kriminaalasjadele. Liikmed on omandanud läbirääkimiste pidamise ja vahendamise oskused nii Lätis kui ka välismaal toimunud kursustel, kus juhendajateks on kogenud vahendajad ja konfliktide lahendajad Ameerika Ühendriikidest, Ühendkuningriigist, Saksamaalt ja muudest riikidest.

Organisatsioon „Ühendatud vahendus Lätis“

 Organisatsioon „Ühendatud vahendus Lätis“ (*Integrētā mediācija Latvijā* — IMLV) loodi 10. augustil 2007. Organisatsiooni tulevikuvision on ühiskond, kus vaidlused lahendatakse edukalt, kõikide poolte huve esindatakse võrdselt ning vaidluste lahendamise protsess on inimlik, õiglane ja koostööle suunatud. IMLV asutati tihedas koostöös Saksamaal asuva organisatsiooniga *Integrierte Mediation* (Integrierte Mediation). Koostööd kavatakse teha hariduse, täiendkoolituse, järelevalve, vahendusteenuste tutvustamise ja hea tava vastuvõtmisega seotud valdkondades.

IMLVi eesmärk on edendada vahendustegevust piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil, integreerides seda institutsioonide ja organisatsioonide vaidluste lahendamise protsessi ning samuti spetsialistide töösse ja ühiskonda tervikuna.

Selle eesmärgi saavutamiseks on IMLV võtnud endale järgmised ülesanded:

edendada ja arendada Lätis ühendatud vahenduse ideed kui tänapäevast ja kõrgekvaliteetset vaidluste lahendamise viisi;

edendada spetsialistide, organisatsioonide ja institutsioonide vahelist koostööd;

määrata kindlaks ühendatud vahenduse ideed ja eelised ning neid propageerida;

teavitada ühiskonda ühendatud vahenduse ideest ja võimalustest ning harida ühiskonda selles küsimuses;

teha ühendatud vahenduse edulugu laiemale üldsusele teatavaks;

korraldada koolitusi vahendamise ja selle erinevate valdkondade tegevustesse integreerimise võimaluste kohta;

korraldada uuringuid ja uurimusi.

IMLV ühendab eri spetsialiste, sealhulgas tegutsevaid vahendajaid, kelle eesmärk on võtta vahendusoskused kasutusele oma töölases tegevuses ja suurendada üldsuse teadlikkust vahendusest kui toimivast vaidluste lahendamise võimalusest.

Ühiskonda integreerimise organisatsioon (ohvrite tugikeskus)

Ühiskonda integreerimise organisatsiooni asutatud **ohvrite tugikeskus** hakkas tegutsema 2003. aastal. Selle peamine eesmärk on kuriteoohvrite toetamine. 2004. aastast kuulub keskusesse 20 vahendusmenetluses kogenud vahendajat, kes oskavad kasutada vahendust tsiviil- ja haldusõiguslikes vaidlustes.

Millistes valdkondades on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendust võib kasutada paljudes valdkondades. Kõige rohkem võiks seda kasutada perekonna- ja äriõigussuhetest kerkinud tsiviilvaidlustes.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahenduse kasutamine on täiesti vabatahtlik.

Vahenduse kasutamine ei ole teatavat liiki kohtumenetluste algatamise ega jätkamise eeldus.

Vahendust ei reguleerita Lätis ühegi välise seaduse ega määrusega.

Teave ja koolitus

Vahendusele pühendatud veebisait: <http://www.mediacija.lv>.

Kahel ühendusel – Vahendus ja ADR ning Ühiskonda integreerimise organisatsioon – on koolitajad, kes paluvad tulevastele vahendajatele vahendusosalast põhikursust ning kursust kutsealaste ja isiklike konfliktide lahendamise põhioskuste omandamiseks.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Tsiviilvaidluste lahendamisel ei pakuta tasuta vahendusteenust. Vahendusega kaasnevad kulud sõltuvad mitmest asjaolust: vahendaja kvalifikatsioonist ja kogemustest, vaidluse keerukusest, vajalike kohtumiste arvust ja muudest teguritest.

Laste huve ja õigusi käsitlevate juhtude korral pakub Riia perekonnakohtu lepitus- ja välisasjade kogu (*Rīgas Bāriņtiesas Ārlietu un samierināšanas pārvalde*) tasuta teenust Riia linna elanikele. Vaidlused käsitlevad peamiselt hooldust, korraldusi seoses laste elukohaga, suhtlusõigust, hooldusõigust ja lapse kasvatamist.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

 Direktiivis 2008/52/EÜ on sätestatud, et vaidlusega seotud isikud võivad nõuda vahenduse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe täitmisele pööramist. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kohtutest ja teistest ametiasutustest, kes on volitatud kõnealuseid taotlusi menetlema.

Läti ei ole veel seda teavet edastanud.

Lingid

 [Mediācija.lv](http://www.mediacija.lv)

Viimati uuendatud: 05/04/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Leedu

Miks mitte proovida lahendada vaidlused kohtussemineku asemel vahenduse kaudu? Vahendus on vaidluste alternatiivse lahendamise meede, kus vahendaja aitab vaidluse osalistel kokkuleppele jõuda. Leedu Vabariigi valitsus ja kohtupraktikud teavad vahenduse eeliseid.

Kellega ühendust võtta?

Ükski keskne ega riiklik asutus vahenduse (tarpininkavimas) eest ei vastuta ning Leedul ei ole plaanis sellist asutust luua.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Lepitusvahendust (taikinamasis tarpininkavimas) võib kasutada tsiviilasjade korral (see tähendab vaidluste korral, mida arutatakse üldkohtus tsiviilkohtumenetluse käigus).

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahendust reguleerib **tsiviilasjade lepitusvahenduse seadus** (Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas). Nimetatud raamistikus on vahenduse kasutamine täiesti vabatahtlik. Vahendajate tegevusjuhendi laadseid konkreetseid eeskirju ei ole.

Teave ja koolitus

Riiklikku koolitusprogrammi ei ole siiani kehtestatud. Koolitust korraldatakse siiski **justiitsministeeriumi** (Teisingumo ministerija) koolituskeskuses ja eraasutustes. Eraasutuste tegevus ei ole reguleeritud.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vastavalt tsiviilasjade lepitusvahenduse seadusele võib lepitust pakkuda nii tasu eest kui ka tasuta. Kui vahendus toimub tasu eest, võib menetlusega alustada alles pärast kirjaliku kokkuleppe sõlmimist vahendaja ning mõlema poole vahel makstava tasu ja maksimisviisi kohta.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

 Direktiiv 2008/52/EÜ võimaldab vaidluse pooltel taotleda vahenduse teel saavutatud kirjaliku kokkuleppe täitmisele pööramist. Liikmesriigid teatavad sellest kohtutele ja teistele ametiasutustele, kes on pädevad selliseid taotlusi saama.

Tsiviilasjade lepitusvahenduse seaduse kohaselt on pädevaks kohtuks vaidluspoolte valitud kohus. Selleks võib olla ühe vaidluspoolte elukohajärgne või registrijärgse asukoha piirkonnakohus.

Viimati uuendatud: 07/04/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Luksemburg

Miks mitte lahendada vaidlust kohtusse pöördumise asemel vahenduse teel? Tegemist on vaidluste kohtuvälise lahendamise vormiga, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Luksemburgi valitsus kui ka õiguspraktikud on teadlikud vahenduse eelistest.

Kellega ühendust võtta?

Luksemburgis puudub keskne organ, mis reguleeriks vahendajate tööd.

Lisaks vahendusele konkreetsetes sektorites (pangandus, kindlustus jne) ning haldusküsimusi käsitleva vahenduse eest vastutavale ja (*Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner*) tegelevad vahendusega järgmised õigusvaldkonna ühendid:

 Luksemburgi vahendajate ühendus (*Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés – ALMA asbl*);

 tsiviil- ja kaubandusvahenduse keskus (*Centre de médiation civile et commerciale – CMCC*);

 vahenduskeskus (*Centre de médiation*) (asbl);

 perenõustamis- ja perevahenduskeskus (*Centre de médiation SocioFamiliale*; seda juhib sihtasutus Pro Familia).

Millistes valdkondades on vahendus lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendus on lubatud peamiselt järgmistes asjades:

haldusasjad;

kriminaalasjad;

perekonnaasjad;

kaubandusasjad ja

naabritevahelised vaidlused.

Vahendus tsiviil- ja kaubandusasjades on vastastikusel nõusolekul toimuv konfidentsiaalne protsess, mida viib läbi sõltumatu, erapooletu ja pädev vahendaja. Vahendus võib puudutada kogu vaidlust või osa sellest. Vahendus hõlmab nii kokkuleppel toimuvat vahendust kui ka kohtulikke vahendust. Perevahendusel on oluline roll.

Kokkuleppel toimuva vahenduse (*médiation conventionnelle*) puhul võib üks pool teha teisele poolele kohtumenetluse mis tahes etapis ettepaneku lahendada küsimus vahenduse teel, sõltumata kohtu- või vahekohtumenetlusest, kuni menetlus ei ole veel lõppenud.

Kohtuliku vahenduse (*médiation en justice* või *médiation judiciaire*) puhul on tsiviil-, kaubandus- või perekonnavaidlusega juba kohtu poole pöördutud; kui menetlus ei ole veel lõppenud, võib kohus igal ajal algatada asja lahendamiseks vahendusmenetluse. Seda võimalust ei saa kasutada kassatsioonikohtus arutatavate asjade või ajutisi meetmeid käsitlevate menetluste puhul. Kohus võib omal algatusel paluda pooltel alustada vahendust või teha seda poolte ühisel taotlusel. Mõlemal juhul on vajalik poolte nõusolek. Piiratud arvul selgelt määratletud juhtudel, mis on seotud perekonnaõigusega, võib kohus teha pooltele ettepaneku kasutada vahendust. Sellisel juhul korraldab kohus tasuta infotunni, et selgitada vahenduse põhimõtteid, kulgu ja mõju.

Kriminaalasjades võib riigiprokurör teatavatel tingimustel ja enne süüdistuse esitamise kohta otsuse tegemist otsustada kasutada vahendust, kui on tõenäoline, et see

aitab kannatanule kahju hüvitada või

aitab heastada toime pandud teost tuleneva kahju või

aitab kaasa teo toimepanija ühiskonda naasmisele.

Vahenduse kasutamine ei välista võimalust esitada hiljem süüdistus, näiteks kui rikutakse vahenduse tingimusi.

Kas tuleb järgida erinorme?

Vahenduse kasutamine on täiesti vabatahtlik.

Vahendus haldusküsimustes, kriminaalasjades ja teatavates sektorites on reguleeritud erinormidega.

Teavitamine ja koolitus

Vahendaja kriminaalasjades

 6. mai 1999. aasta seadusega ja **suurhertsogi 31. mai 1999. aasta määrusega** kehtestati kriminaalasjades kasutatava vahenduse süsteem. Enne, kui riigiprokurör teeb otsuse süüdistuse esitamise kohta, võib ta otsustada kasutada vahendust, kui ta leiab, et see võib aidata tagada kannatanule kahju hüvitamise või selle abil on võimalik heastada toime pandud teost tulenev kahju või aidata kaasa teo toimepanija ühiskonda naasmisele. Kui riigiprokurör otsustab kasutada vahendust, võib ta määrata vahendajaks isiku, kes on saanud selliseks tegevuseks heakskiidu.

Heakskiitmine

Isik, kes soovib saada õigust tegutseda vahendajana kriminaalasjades, võib esitada taotluse justiitsministrile, kes teeb pärast riigi peaprokuröri konsulteerimist otsuse taotluse heakskiitmise kohta.

Vahendaja tsiviil- ja kaubandusasjades

 24. veebruari 2012. aasta seadusega kehtestati riiklik õigusraamistik tsiviil- ja kriminaalasjades kasutatava vahenduse jaoks, lisades uude tsiviilkohtumenetluse seadustikku uue jaotise. Seadusega võetakse siseriiklikusse õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusasjades. Seadusega võetakse üle direktiivis sätestatud põhimõtted seoses piiriüleste vaidlustega ja kohaldatakse neid põhimõtteid ka riigisiseste vaidluste suhtes. Seda seadust täiendab **suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määrus, millega nähakse ette vahendajate heakskiitmise menetlus kohtuliku ja perevahenduse puhul, konkreetne vahenduslane koolitusprogramm ja tasuta infotunni korraldamine.**

Vahendaja on kolmas isik, kelle ülesanne on pöörduda kas koos või vajaduse korral eraldi ära kuuluta. Eesmärk on, et pooled jõuaksid vaidluse lahenduseni ise. Vahendaja ei sunni poolte lahendust peale, vaid julgustab neid jõudma läbirääkimiste teel sõbraliku lahenduseni.

Kohtuliku ja pereküsimustega seotud vahendusteenuse osutaja võib olla heaks kiidetud või heaks kiitmata. Heakskiidetud vahendaja on füüsiline isik, kelle on selle ülesande täitmiseks akrediteerinud justiitsminister.

Kui vahendus toimub kokkuleppel või kui tegemist on piiriülese vaidlusega, võivad pooled kasutada muud kui heakskiidetud vahendajat.

Heakskiitmine

Vahendajate heakskiitmise eest vastutab justiitsminister. Tsiviil- ja kaubandusajades vahendusteenuseid võivad kokkuleppel toimuva vahenduse korral pakkuda ka muud kui heaks kiidetud vahendajad.

Heakskiitu võib taotleda füüsiline isik, kui ta vastab tingimustele, mis on sätestatud 1) 24. veebruari 2012. aasta seaduses, millega lisatakse uude tsiviilkohtumenetluse seadustikku sätteid vahenduse kohta tsiviil- ja kaubandusajades, ning 2) suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruses, millega nähakse ette vahendajate heakskiitmise menetlus kohtuliku ja perevahenduse puhul, konkreetne vahendusala koolitusprogramm ja tasuta infotunni korraldamine.

Eespool osutatud direktiivi 2008/52/EÜ ja vahendust käsitleva 24. veebruari 2012. aasta seaduse artikli 1251-3 lõike 1 punkti 3 alusel on need vahendusteenuse pakujad, kes vastavad Euroopa Liidu mõne teise liikmesriigi samaväärsetele või suures osas võrreldavatele tingimustele, vabastatud Luksemburgi Suurhertsogiriigis heakskiidu saamise nõudest.

Heakskiit antakse tähtajatult.

Eespool osutatud uue tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 1251-3 lõikes 2 ja suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruses on sätestatud järgmised tingimused, mida heakskiitu saada sooviv füüsiline isik peab täitma:

ta peab esitama tõendid oma hea maine, pädevuse, koolituse, sõltumatuse ja erapooletuse kohta;

ta peab esitama väljavõtte Luksemburgi karistusregistrist või samalaadse dokumendi, mille on väljastanud selle riigi pädevad asutused, kus see isik on viimased viis aastat elanud;

tal peavad olema kodanikuõigused ja õigus kasutada oma poliitilisi õigusi ja

ta peab olema läbinud vahendusala erikoolituse järgmisel kujul:

omandanud vahenduse valdkonnas magistrikraadi Luksemburgi Ülikoolis või sellises ülikoolis, kõrgkoolis või muus asutuses, mis pakub samaväärset koolitust vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi õigus- ja haldusnormidele, või

omama kolmeaastast töökogemust ja olema lisaks läbinud vahendusala erikoolituse, nagu on sätestatud suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruse artiklis 2, või

läbinud Euroopa Liidu liikmesriigis tunnustatud vahendusala koolituse.

Luksemburgi Ülikool pakub spetsiaalset [vahendusala koolitusprogrammi \(magistriõppe vormis\)](#).

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendust pakutakse sageli tasuta. Kui selle eest küsitakse tasu, siis antakse sellest sõnaselgelt teada.

Kokkuleppel toimuva vahenduse korral määratakse vahendajate tasud kindlaks kokkuleppe alusel. Tasud ja kulud jagatakse poolte vahel võrdselt, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

Kui tegemist on **kohtuliku vahendusega või vahendusega pereküsimustes**, siis on tasud sätestatud suurhertsogi määruses.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Tsiviil- ja kaubandusajades toimunud vahenduse teel saavutatud kokkuleppel on samasugune tõendusjõud nagu kohtuotsusel. Olenemata sellest, kas selliste vahenduse tulemusel saavutatud kokkulepeteni jõuti Luksemburgis või mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, on need direktiivi 2008/52/EÜ kohaselt Euroopa Liidus täitmisele pööratavad. Kui pädev kohus kiidab kokkuleppe täies ulatuses või osaliselt heaks, kinnitab see kokkuleppe täitmisele pööratavust.

Direktiiv on siseriikliku õigusesse üle võetud 24. veebruari 2012. aasta seadusega, millega antakse vahendusele kohtumenetlusega samaväärne tähtsus.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Luksemburgi vahendajate ühendus](#) (ALMA asbl)

[Tsiviil- ja kaubandusvahenduse keskus](#) (CMCC)

[Tsiviil- ja kaubandusvahenduse keskus](#) (CMCC asbl)

[Vahenduskeskus](#) (asbl)

[Perenõustamis- ja perevahenduskeskus](#)

Viimati uuendatud: 14/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [hu](#) on juba tõlgitud.

Vahendus ELi liikmesriikides - Ungari

Miks ei võiks kohtusse pöördumise asemel lahendada vaidlused vahenduse teel? See on vaidluste kohtuvälise lahendamise vorm (alternatív vitarendezés) (ADR), kus vahendaja (közvetítő) aitab pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Ungari valitsus kui ka juristid teavad hästi, millised on vahenduse eelised.

Kellega ühendust võtta?

Vastavalt 2002. aasta seadusele LV (vahenduse kohta) (*a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény*) vastutab **justiitsministeerium** (*Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium*) vahendajate ja vahendajaid palkavate juriidiliste isikute registreerimise eest.

Vahendajate ja vahendajaid palkavate juriidiliste isikute register on kättesaadav [justiitsministeeriumi veebisaidil](#).

Veebisaidil leiavad kasutajad üldteavet ja võivad otsida vahendajaid nime, pädevusvaldkonna, keeleoskuse ja büroo asukohaks oleva maakonna järgi.

Juriidilisi isikuid saab otsida nime, maakonna ja nimelühendi järgi.

Samal [veebisaidil](#) on ka vahendajate ja vahendajaid palkavate juriidiliste isikute registreerimisvormid.

Valitsusvälistest organisatsioonidest tegelevad vahendusega muu hulgas:

[riiklik vahendusühing](#) (*Országos Mediációs Egyesület*) ning

Budapesti Kaubandus- ja Tööstuskoja vaidluste kohtuvälise lahendamise ja õigusala koordineerimise osakond (*a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya*).

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

2002. aasta seaduses LV (vahenduse kohta) käsitletakse tsiviilvaidlusi, kuid see ei hõlma vahendust menetluste puhul, mis on seotud laimamise, haldusotsuste läbivaatamise, eestkoste, vanemlike õiguste äravõtmise, sundtäitmise ja isaduse või põlvnemise tuvastamisega, ning kohtuasjades, mis on algatatud põhiseadusevastasuse väite alusel.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahenduse kasutamine on vabatahtlik, kuid sel on teatud eeliseid, pidades silmas **riigilõivuseadust** (*az illetékekről szóló törvény*) ja **tsiviilkohtumenetluse seadustikku** (*polgári perrendtartás*).

Kui pooled otsustavad vahenduse kasuks pärast esimest kohtuistungit ja kohtunik kinnitab pooltevahelise kokkuleppe, tuleb tasuda kohaldatavatest riigilõivudest ainult pool. Sellest vähendatud summast võidakse veel maha arvata vahendajale makstav tasu + käibemaks (HÉA) (kuid mitte üle 50 000 forinti). Ainus piirang on, et riigilõivu lõplik summa ei tohi olla väiksem kui 30% esialgselt summast. Eespool öeldut ei saa kohaldada juhtudel, mille puhul ei ole vahendusmenetlus seadusega lubatud.

Kui pooled osalevad vahendusmenetluses enne tsiviilmenetlust, tuleb tasuda üksnes riigilõiv, millest on maha arvatud vahendaja tasu + käibemaks, kuid mitte rohkem kui 50 000 forinti, eeldusel et makstud riigilõivu summa ei ole alla 50% esialgselt summast. Mahaarvamist ei kohaldata juhtudel, mille puhul ei ole vahendusmenetlus seadusega lubatud või kui pooled lähevad kohtusse, hoolimata kokkuleppest, milleni vahendusmenetluse käigus jõuti (välja arvatud juhul, kui kohtusse minnakse selleks, et pöörata kokkulepe täitmisele, kuna üks pool ei ole nõus seda vabatahtlikult tegema).

Riiklikku käitumisjuhendit vahendajatele ei ole, kuid enamik vahendusühingutest järgivad vahendajate Euroopa käitumisjuhendit (*közvetítői európai magatartási kódexe*).

On olemas **käitumisjuhend tööseadusest tulenevate vaidluste jaoks**, mille koostas töövaidluste lepitamise ja vahenduse talitus (*Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat*).

Mõned kohtud pakuvad juba käimasoleva menetluse pooltele tasuta vahendust. Sellise vahenduse üksikasjalikud eeskirjad ja seda pakkuvate kohtude nimekiri on välja pandud Ungari kohtute üldisele veebisaidile. (<http://birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitoi-eljaras>).

Teave ja koolitus

Ingliskeelset eraldi veebisaiti vahenduse kohta ei ole, samuti pole Ungaris vahendajate riiklikku koolitusasutust.

[Vahendust käsitlev veebisait](#) (*közvetítéssel foglalkozó honlap*) on ainult ungarikeelne.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahenduse eest tuleb tasuda. **Tasu suurus** sõltub vahendaja ja poolte vahelisest kokkuleppest.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Vastavalt [direktiivile 2008/52/EÜ](#) on võimalik taotleda vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe sisu täitmisele pööramist.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni kohtutest või muudest asutustest, kelle pädevuses on selliste taotluste menetlemine.

Vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppe pooled võivad lasta oma kokkuleppe sisu täidetavaks tunnistada. Nad võivad taotleda kohtult või riiklikult notarilt (*közjegyző*) kokkuleppe lisamist kohtuotsusele või notariaalselt tõendatud dokumendile (*közokirat*), mis pööratakse seejärel täitmisele.

Seonduvad lingid

Ungari vahendajate registri veebisait

Viimati uuendatud: 06/04/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Malta

Kas ei oleks parem kohtusse minemise asemel lahendada vaidlused vahendamise abil? Vahendus on alternatiivne vaidluste lahendamise vorm, mille puhul vahendaja aitab pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Malta valitsus kui ka õiguspraktikud teavad vahendamise eeliseid väga hästi.

Kellega ühendust võtta?

Vahenduse eest vastutav riigiasutus Maltal on Malta vahenduskeskus, mis loodi [2004. aasta vahendusseaduse](#) 474. peatüki alusel. Vaidluse pooled võivad pöörduda oma vaidlusega või nende vaidlus võidakse suunata vahenduskeskusesse, et see seal vahendaja abiga lahendada.

Keskusega saab ühendust võtta, kui pöörduda Malta vahenduskeskuse sekretäri poole aadressil 158 Triq il-Merkanti, Valletta VLT 1176.

Samuti võib helistada telefonil +356 2327 9220 või saata kirja e-posti aadressil info@mediation.mt.

Keskus annab vaidluse pooltele keskuselt nõuetekohase akrediteeringu saanud vahendajate nimekirja ja palub neil valida nimekirjast kõigi jaoks vastuvõetava vahendaja. Kui pooled ei jõua kõigile sobiva vahendaja valimisel kokkuleppele, määrab keskus vahendajaks isiku, kelle nimi on heakskiidetud vahendajate nimekirjas järgmine.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahenduse kasutamine on lubatud tsiviil-, pere-, sotsiaal-, kaubandus- ja tööstusküsimusi käsitlevate vaidluste korral. Olgu märgitud, et perevahenduse all mõeldakse teatavate perekondlike vaidluste, näiteks pärimisvaidluste või pereettevõttest tulenevate vaidluste lahendamist. See ei hõlma lahusel ega abielulahutust, mis kuuluvad tsiviilkohtu pädevusse (perekonnasjade kolleegium) ja mida reguleerivad eriõigusaktid.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahendus on vabatahtlik menetlus. Siiski võivad menetluse pooled taotleda kohtult ühiselt menetluse peatamist selleks ajaks, kuni nad püüavad vaidlust lahendada vahenduse abil. Lisaks võib kohus omal algatusel menetluse peatada ja anda pooltele korralduse lahendada vaidlus vahenduse abil. Olgu aga märgitud, et vahendus on pereküsimusi käsitlevate kohtuasjade puhul kohustuslik, eelkõige nende kohtuasjade puhul, mis käsitlevad lahusel, suhtlemist lastega, laste hooldust ja eestkostet ning laste ja/või abikaasade ülalpidamist.

Malta vahenduskeskusel on **tegevusjuhend**, mida vahendajad peavad vahendusmenetluses järgima.

Juhend sisaldab ka nende järgimisega seotud meetmeid. Näiteks annab see keskuse **nõukogule** õiguse võtta distsiplinaarmedeid vahendajate vastu, kelle käitumine ei vasta juhendi põhimõtetega kehtestatud käitumisele. Juhendi sätteid rikkunud või ebasobivalt käitunud vahendajate nimed eemaldatakse vahendajate nimekirjast ajavahemikuks, mida nõukogu peab sobivaks.

Teave ja koolitus

Vahendajate tegevusjuhendi kohaselt peaksid vahendajad aktiivselt jälgima haridus- ja koolitusvõimalusi, mis edendavad vahendamisoskuste täiustamist, ja kasutama sellised võimalused ära. Malta vahenduskeskus korraldab aeg-ajalt vahendajatele koolituskursusi. Esimesed kursused vahenduoskuste teemal toimusid 2008. aasta juulis. 16.–18. aprillini 2009. aastal toimus teine kursus, milles keskenduti vahenduoskustele seoses lahusel psühholoogiliste, sotsiaalsete ja õiguslike aspektidega.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Tasude suurus on reguleeritud 2008. aasta õigusliku teatise 309 punktidega 2 ja 4, mida on muudetud 2020. aasta õigusliku teatisega 365 (vt [täiendav õigusakt 474.01](#)).

Perekonnaasjade kohtuga seotud vahendusmenetluses võivad pooled vastastikusel kokkuleppel valida vahendaja justiitsministri selleks otstarbeks määratud isikute nimekirjast (sel juhul kannavad pooled vahenduskulud ise) või teise võimalusena määrab kohus rotatsiooni korras justiitsministri määratud isikute nimekirjast vahendaja, kes tegutseb kohtu määratud vahendajana (sel juhul tasub vahendajate tasud tsiviilkohtute ja vahekohtute sekretariaat).

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Vastavalt [direktiivile 2008/52/EÜ](#) peab olema võimalik taotleda vahendamise tulemusel sõlmitud kirjaliku kokkuleppe täitmisele pööramist. 2004. aasta vahendusseadust muudeti 2010. aasta seadusega nr IX peamiselt piiriüleseid vaidlusi reguleeriva direktiivi sätete ülevõtmiseks, laiendades nende kohaldamisala ka riigisisestele juhtumitele.

Seotud lingid

 [Malta vahenduskeskus](#)

 [2004. aasta vahendusseadus, Malta](#)

 [Direktiiv 2008/52/EÜ](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Vahendus ELi liikmesriikides - Holland

Vahendus tähendab seda, et pooled lahendavad omavahelise konflikti koos, sõltumatu vahendaja juhendamisel. Sellel kohtuvälisel vaidluste lahendamise viisil on mitu eelist. Sageli on vahenduse kasutamine lühikese aja jooksul vajalik, see aitab vältida pikaleveninud ja kulukaid menetlusi. Vahendus aitab säilitada pooltevahelisi suhteid, sest nad püüavad vabatahtlikult leida lahendust.

Kellega ühendust võtta?

Madalmaades on mitu vahendajate registrit. [Madalmaade vahendajate liit](#) (*Mediatorsfederatie Nederland*) haldab [vahendajate registrit](#) (*Register van Mediators*, varem NMI-register). Madalmaade vahendajate liit on ühendus, mis ühendab Madalmaade suurimaid vahendajate ühendusi. Madalmaade vahendajate liidu registrisse kantakse ainult need vahendajad, kes vastavad põhjalikult kaalutud kvaliteedikriteeriumidele. Madalmaade valitsus kohaldab Madalmaade vahendajate liidu nõudeid tasuta õigusabi valdkonnas tegutsevate vahendajate registri (õigusabi ameti [register](#)) koostamiseks. Lisaks sellele on olemas ka [ADRi rahvusvaheline register](#).

Vahendajate liidu aadress:

Westblaak 140

3012 KM Rotterdam

postiaadress:

Westblaak 21499

3001 KM Rotterdam

Telefon: 010 - 201 23 44

E-posti aadress: info@mediatorsfederatienl.nl

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendamine on alati lubatud ja kõige rohkem leiab see kasutust tsiviil- ja avaliku õiguse valdkonnas. Juba mitu aastat on olnud võimalik vahendust kasutada ka kriminaalõiguse valdkonnas.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahendus on vabatahtlik. Vahenduses osalevad pooled ei ole seadusega kohustatud vahenduskokkulepet allkirjastama. See kokkulepe sisaldab näiteks kokkuleppeid konfidentsiaalsuse ja poolte esindatuse kohta. Kui pooled kasutavad Madalmaade vahendajate liidu vahendaja teenust, peavad nad [Madalmaade vahendajate liidu 2017. aasta määruse](#) kohaselt allkirjastama vahenduskokkuleppe.

Madalmaade vahendajate liidu vahendaja peab järgima Madalmaade vahendajate liidu käitumisjuhendit ja vahendusmäärust Kaebuse vahendaja tegevuse kohta saate esitada vahendustegevuse kvaliteedi ühingu (*Stichting Kwaliteit Mediators*).

Teavitamine ja koolitus

Selleks et vahendaja kantaks vahendajate registrisse, peab ta olema läbinud vahendustegevuse tunnustatud põhikoolituse, sooritanud teooriaeksami ja läbinud hindamise ning esitama hea maine tunnistuse (*Verklaring Omtrent het Gedrag*).

Samuti peab ta oma erialaseid teadmisi iga kolme aasta järel ajakohastama. Ta peab osalema vähemalt üheksas vahendusmenetluses, mille kogukestus on vähemalt 36 tundi, ning viima aastas lõpule vähemalt kaks vahendusmenetlust, mille kogukestus on vähemalt 8 tundi. Üheksast vahendusmenetlusest, mis tuleb lõpule viia kolme aasta jooksul, vähemalt kolm tuleb lõpetada kirjaliku kokkuleppega. Üheksast vahendusmenetlusest, mis tuleb lõpule viia kolme aasta jooksul, peavad kuni kolm vahendusmenetlust olema ühised menetlused. Lisaks sellele peab vahendaja kolme aasta jooksul koguma 48 punkti täienduskoolituse eest ja osalema vastastikusel juhendamisel. Samuti peab iga vahendaja iga kolme aasta järel osalema vastastikusel hindamisel. Selle käigus hindab sõltumatu ja erapooletu kolleeg seda, kas vahendusteenus vastab keskmisele tasemele, mida selle elukutse esindajalt oodatakse. Seega esitavad Madalmaad vahendajate registrisse kantud vahendajatele rangeid kvaliteedinõudeid.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendaja tunnitasu varieerub. Lisaks töökogemusele on olulised ka vahendaja ametialane taust ja töövaldkond. Seetõttu on mõistlik vahendajalt enne küsida, kui suur on tunnitasu ja millised lisakulud võivad tekkida. Vahendaja peab oma tegevusega seotud kulusid alati täpsustama. Lisaks sellele sõltuvad vahendusmenetluse kulud selle kestusest ja sellest, kui mitu korda vahendajaga nõu peetakse. Keskmiselt on vahendaja tunnitasu 150 eurot (ilma käibemaksuta).

Kui Te ei suuda tasuda vahendaja tasu, võite teatavatel tingimustel saada toetust õigusnõustamisega seotud kulude katteks. Kui Teil on õigus tasuta õigusabile, peate maksma ainult omaosaluse. Omaosaluse suurus sõltub sissetulekust vara väärtusest.

Lisateavet vahenduse kulude kohta leiate [siit](#).

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Seaduse kohaselt on vaidluse pooltel võimalik taotleda vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe sisu täidetavaks tunnistamist.

Seotud lingid

 [Madalmaade lepitajate liit](#)

 [Vahendusega kaasnevad kulud](#)

 [Madalmaade vahendajate liidu 2017. aasta määrus](#)

Viimati uuendatud: 14/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Austria

Miks mitte püüda lahendada vaidlus kohtusse mineku asemel vahenduse teel? Vahendus on vaidluste alternatiivse lahendamise menetlus, mille raames vahendaja aitab pooltel kokkuleppele jõuda.

Kellega ühendust võtta?

Föderaalne justiitsministeerium haldab [registreeritud vahendajate nimekirja](#). Kõik nimekirja kantud vahendajad on saanud vastava koolituse.

Puudub keskasutus, mis oleks pädev vahendusteenuseid osutama.

Vahendust pakuvad nii tulunduslikud kui ka mittetulunduslikud ühendused ning vahendajaid toetavad teatavad valitsusvälised organisatsioonid.

Millal vahendus valida?

Tsiviilasjades võib kasutada vahendust selliste vaidluste lahendamiseks, mille kohta teevad harilikult otsuseid üldkohtud. Vahendusmenetluses osalemine on vabatahtlik ja vaidluse pooled võivad otsustada selle kasuks, et jõuda ise ühise lahenduseeni.

Teatavate naabritevaheliste vaidluste korral nõutakse, et neid tuleb püüda enne kohtusse pöördumist lahendada kohtuväliselt. Selleks võib võtta appi vahendaja või lepitaja või taotleda vaidluse kohtueelset lahendamist esimese astme kohtus (*prätörischer Vergleich*).

Kas vahendajatel tuleb järgida erieeskirju?

Vahendajatele ei ole ette nähtud erieeskirju ega tegevusjuhendit. Konkreetseid õigused ja kohustused on ainult vahendajate nimekirja kantud isikutel.

Vahendajad ei ole registreeritud spetsialistidena näiteks perekonnaõiguse, meditsiini või ehituse valdkonnas. Registreeritud vahendajate tegevusvaldkonnad esitatakse eraldi.

Vahendajate nimekirja võib kanda iga isiku, kes on saanud vastava koolituse ja kes vastab [vahendajale esitatavatele nõudmistele](#). „Vahendaja“ ei ole kaitstud kutsenimetus, ent „registreeritud vahendaja“ nimetust ilma loata siiski kasutada ei või.

Teave ja koolitus

Lisateavet, muu hulgas vahendajate koolituse ja vahendajana registreerimise tingimuste kohta Austrias leiab [siit](#). See teave on esitatud ainult saksa keeles.

Kui palju vahendus maksab?

Vahendust ei pakuta harilikult tasuta.

Vahendustasu suuruses lepivad kokku eraõiguslik vahendaja ja vaidluse pooled.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

[Direktiivi 2008/52/EÜ](#) kohaselt on pooltel õigus nõuda, et vahendusmenetluse tulemusena sõlmitud kirjalik kokkulepe pöörataks täitmisele. Liikmesriigid peavad esitama nende kohtute ja muude asutuste nimekirja, kes on pädevad selliseid taotlusi saama.

Vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata ainult siis, kui see kokkulepe on kinnitatud kohtus (*Vergleich*) või sõlmitud notari juures notariaalaktna.

Viimati uuendatud: 28/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [PI](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Vahendus ELi liikmesriikides - Poola

Kohtusse pöördumise asemel võiks proovida vaidlused lahendada vahenduse teel. See on vaidluste kohtuvälise lahendamise vorm, kus vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Poola valitsus kui ka õigusvaldkonna töötajad teavad hästi, millised on vahenduse eelised.

Kellega tuleks ühendust võtta?

2010. aastal loodi justiitsministeeriumis vahenduse küsimustega tegelev üksus, mis tegutseb praegu rahvusvahelise koostöö ja inimõiguste osakonna **kuriteoohvrite ning vahenduse edendamise küsimustega tegeleva talituse** (*Wydział ds. Pokrzywdzonych Przestępstwem i ds. Promocji Mediacji*) koosseisus. Taustteavet vahendustegevuse kohta võib leida [justiitsministeeriumi \(Ministerstwo Sprawiedliwości\) veebisaidilt](#).

Viimastel aastatel on justiitsministeerium pööranud erilist tähelepanu vahenduse ja vaidluste kohtuvälise lahendamise muude vormide arendamise ja populariseerimisega seotud küsimustele Poolas ning muutnud kohtusüsteemi tõhusamaks ja kodanike jaoks kättesaadavamaks.

2010. aastal nimetati ministeeriumi algatusel ametisse **vahenduskordinaatorid**, kes moodustavad omaette **võrgustiku**.

Praegu on kaheksas apellatsioonikohtus, kõigis piirkonnakohtutes ja kuues kohalike kohtute tööpiirkonnas ametis 120 kordinaatorit (kohtunikud, kriminaalhooldusametnikud ja vahendajad).

Nõuannete ja arvamuste esitamiseks teeb justiitsminister koostööd **vaidluste ja konfliktide kohtuvälise lahendamise sotsiaalnõukoguga** (*Spółeczną Radą ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów*) (edaspidi „vaidluste kohtuvälise lahendamise nõukogu” – e-posti aadress: adr_rada@ms.gov.pl), millel on oluline roll vahenduse idee edendamisel ning keskvalitsusega, kohtusüsteemiga ja keskkonnavaidluste vahendajatega suhtlemisel.

Nõukogu nimetati esimest korda ametisse ministri 1. augusti 2005. aasta korraldusega kui organ, kelle ülesanne on nõustada ministrit vaidluste ja konfliktide kohtuvälise lahendamise üldistes küsimustes. Nõukogu esimese ametiaja saavutused on esitatud järgmistes dokumentides:

[Poola vahendajate eetikakoodeks \(Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich\)](#) (mai 2008);

[vahendajate koolitamise standardid \(Standardy Szkolenia Mediatorów\)](#) (oktoober 2007);

[vahenduse ja vahendusmenetluse läbiviimise standardid \(Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego\)](#) (juuni 2006).

Justiitsministri 3. aprilli 2009. aasta korraldusega (mida on muudetud justiitsministri 1. juuli 2011. aasta korraldusega) määrati vaidluste kohtuvälise lahendamise nõukogu ametisse teiseks ametiajaks. Kõige olulisemaks selle aja jooksul nõukogu poolt koostatud dokumendiks on [„Süsteemi muudatuste kindlaksmääramine” \(Założenia do zmian systemowych\)](#) (märts 2012).

Praegu koosneb nõukogu 23 liikmest, kes on teadusvaldkonna esindajad ja kogenud vahendajad, samuti valitsusvälise organisatsioonide, akadeemilist haridust andvate õppeasutuste ja valitsusasutuste esindajad.

Nõukogu volitused hõlmavad eelkõige soovitude koostamist seoses vaidluste kohtuvälise lahendamise siseriikliku süsteemi toimimist käsitlevate eeskirjadega ning samuti järgmist:

vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemi kohandamine ELi õigusest tulenevate nõuetega;

ühtse vahendusmodeli väljatöötamine Poola õigussüsteemis;

vahendusmenetluse standardite edendamine;

vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismide kui konfliktide lahendamise viisi tutvustamine kohtunikkonna ja kohtutöötajate, korrakaitseteenistuste ning üldsuse hulgas;

sellise institutsionaalse keskkonna loomine, kus on võimalik arendada vaidluste kohtuvälise lahendamise konkreetseid vorme;

muude sihtprojektide läbiviimine eesmärgiga arendada vahendust Poolas.

Samuti on palju valitsusväliseid organisatsioone ja äriühinguid, millel on oluline roll vahenduse edendamisel ja selle sisemiste standardite kindlaksmääramisel. Need organisatsioonid kehtestavad ise oma koolitusstandardid, nõuded vahendajaks saada soovijatele, vahendusmeetodid ning eetikastandardid ja hea kutsetava. Tegemist on sise-eeskirjadega, mis on mõeldud üksnes nende organisatsioonide liikmeks olevatele vahendajatele.

Suurimad ühingud on muu hulgas:

- 📄 **Poola vahenduskeskus** (*Polskie Centrum Mediacji*);
- 📄 **perevaidluste vahendajate ühing** (*Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych*);
- 📄 **Poola vahendajate ühing** (*Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów*);
- 📄 **partnerite lepituskeskus Poolas** (*Centrum Mediacji Partners Polska*);
- 📄 **Poola vahekohtute ühing** (*Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego*);

Alam-Sileesia vahenduskeskus (*Dolnośląski Ośrodek Mediacji*).

Lisaks tegelevad kutseorganid vahenduse edendamisega institutsionaalsel tasandil. Need organid on:

- 📄 **kõrgema advokatuuri juures asuv vahenduskeskus** (*Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej*);
- 📄 **riikliku advokaatide ühenduse juures asuv äriõiguse küsimustega tegelev vahenduskeskus** (*Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych*);

teatavate piirkondlike advokaatide ühenduste vahenduskeskused (*Okręgowa Izba Radców Prawnych*);

teatavate piirkondlike notarite kodade vahenduskeskused (*Okręgowa Rada Notarialna*).

Valitsusvälistel organisatsioonidel nende põhikirjajärgsete ülesannete piires ja ülikoolidel võivad olla alaliste vahendajate (*stały mediator*) nimekirjad. Teavet nende nimekirjade ja keskuste kohta jagavad kohalike kohtute esimehed. Kriminaalasjadega ja alaealiste asjadega tegelevate vahendajate nimekirjade kohta jagavad teavet kohalike kohtute esimehed.

Millistes valdkondades on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahenduse teel saab vaidlusi lahendada mitmes valdkonnas. Poola õiguse kohaselt saab vahendust kasutada seoses järgmistega:

- tsiviilasjad;
- äriõiguse asjad;
- tööõiguse asjad;
- perekonnaõiguse asjad;
- alaealistega seotud asjad;
- kriminaalasjad;
- haldusõiguse asjad.

Üksikasjalikku teavet vahenduse kohta võib leida 📄 **justiitsministeeriumi koostatavatest ja levitatavatest brošüüridest ja infolehtedest**.

Kõige sagedamini kasutatakse vahendust tänapäeval seoses kriminaal- ja tsiviilasjadega. Aastatel 2011–2012 kasvas vahenduse kasutamine kõige rohkem perekonna- ja äriõigusega seotud vaidluste puhul.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahendus on vabatahtlik viis vaidluste ja konfliktide lahendamiseks ning selle aluseks on:

vahenduskokkulepe (**kohtuväline vahendus**);

kohtu otsus asja vahendusele suunamiseks (**kohus näeb ette asja lahendamise vahenduse teel**).

Kui pooled ei vali vahendajat, on kohtul õigus määrata sobiva kvalifikatsiooniga isikute nimekirjast vahendaja, kes osaleb menetluses. Kriminaalasjades ja alaealisi käsitlevates asjades määrab vahendaja kohus.

Vahendusmenetlus on muu hulgas reguleeritud tsiviilkohtumenetluse ja kriminaalmenetluse seadustikuga, alaealistega seotud kohtumenetlusi käsitleva seadusega ja tsiviilasjadega seotud kuludid käsitleva seadusega. Vastu on võetud ka teisese õiguse akte, millega reguleeritakse üksikasjalikult vahendusmenetlust seoses konkreetset liiki asjadega.

Seoses **alaealistega** reguleeritakse õigusnormidega järgmist:

- tingimused, mida peavad täitma institutsioonid ja isikud, kellel on õigus vahendusmenetlust läbi viia;
- nende institutsioonide ja isikute registreerimine, kellel on õigus vahendusmenetlust läbi viia;
- vahendajate koolitamine;
- mil määral ja millistel tingimustel on vahendajatel õigus toimikuga tutvuda;
- vahendusmenetluse edenemist ja tulemust käsitleva aruande vorm ja ulatus.

Kriminaalasjadega seoses nähakse õigusnormidega ette järgmine:

- tingimused, mida peavad täitma institutsioonid ja isikud, kellel on õigus vahendusmenetlust läbi viia;
- nende institutsioonide ja isikute määramine ja vabastamine, kellel on õigus vahendusmenetlust läbi viia;
- see, mil määral ja millistel tingimustel saavad toimikuga tutvuda need institutsioonid ja isikud, kellel on õigus vahendusmenetlust läbi viia;
- vahendusmenetluse puhul kasutatav meetod ja kord.

Perekonnaõiguse asjade puhul kohaldatakse vahendajate suhtes lisanõudeid seoses nende hariduse ja kogemusega (psühholoogia, õpetajakoolitus, sotsioloogia või õigusteadus ja praktilised oskused perevaidluste vahendamisel).

Rakendusmäärukses sätestatakse vahendajate tasu suurus ja neile hüvitatavad kulutused seoses tsiviilasjadega (vt allpool vahenduskuludid käsitlev osa).

Teave ja koolitus

📄 **Justiitsministeeriumi veebisaidilt** võib leida baasteavet vahenduse kohta Poolas; see teave sisaldab muu hulgas järgmist: vahendust käsitlevad väljavõtted õigusaktidest, rahvusvahelised vahenduse alased õigusaktid ning 📄 **vaidluste kohtuvälise lahendamise nõukogu koostatud dokumendid ja soovitus**ed, samuti elektroonilised versioonid 📄 **infolehtedest, brošüüridest ja plakatitest**, mis on avaldatud vahenduse idee propageerimiseks. 📄 **Ajakohast teavet vahenduse edendamisega seotud tegevuste kohta** ning riiklikul ja piirkondlikul tasandil toimuva tegevuse kohta avaldatakse ka seoses rahvusvahelise konfliktide lahendamise päevaga. Veebisaidile on koondatud ka 📄 **teiste riikide kohta käiv teave, teiste riikide õigusaktide tõlked ja hea tava näited**. Vahendusega seotud küsimusi käsitletakse üldise õiguslase koolituse raames ning prokuröride ja kohtunike väljaõppe raames; see kuulub ka 📄 **riikliku kohtunike ja prokuröride kooli** (*Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury*) pakutavatesse kohtunike ja prokuröride koolitusprogrammidesse.

Justiitsministeerium esitas tellimuse vahenduskoordinaatorite koolitamiseks, et valmistada vahenduskoordinaatorid ette nende ülesannete täitmiseks, ning see koolitus on läbi viidud järgmistes valdkondades: kommunikatsioon, meeskonna juhtimine ja koostöö vahendajatega.

Vahendajad saavad ise valida sobiva kursuse vahenduskeskuste, ülikoolide ja muude asutuste pakutavate kursuste hulgast.

Justiitsministeerium peab statistilist arvestust vahenduse, sealhulgas järgmistega andmete kohta:

- kohtu poolt vahendusele suunatud vaidluste arv;
- saavutatud kokkulepete arv;

kokkuleppe tingimused (kriminaalasjades ja alaealistega seotud asjades toimuva vahenduse puhul);

kohtuvälise vahendusmenetluste arv (tsiviilasjades toimuva vahenduse puhul).

Projektipõhise tegevusega seoses jagati aastatel 2010–2011 kohtute, politsei peakorterite ja vahenduskeskuste kaudu juhendeid, infolehti ja brošüüre, mis sisaldasid teavet erinevate vahenduse liikide ja nende praktilise kasutamise kohta. Samuti korraldati kampaania televisiooni, raadio ja välireklaami vahendusel, et teavitada üldsust vahenduse kasutamisest. Justiitsministeerium ajakohastab ja levitab korrapäraselt brošüüre, infolehti ja menetlusedokumentidele lisatud märkuseid ning plakateid, mis on tasuta kättesaadavad ka ministeeriumi veebisaidil.

Poola on viis aastat tähistanud rahvusvahelist konfliktide lahendamise päeva ning justiitsminister korraldab sel teemal riikliku konverentsi. Lisaks peetakse paljudes linnades sel puhul kümneid väiksemaid piirkondliku ja kohaliku tasandi konverentse, üritusi, seminare ja arutelusid.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahenduse kohta jagab tasuta teavet justiitsministeerium. **Uuringud** näitavad, et vahendus on kohtumenetlusest kulutõhusam vahend.

Kriminaalasjade ja alaealistega seotud asjade puhul **ei pea menetlusosalised vahenduse eest maksma** – need kulud kaetakse riigikassast. Muud liiki juhtumite puhul lepivad vahendaja ja menetluse pooled **üldiselt** omavahel kokku **tasu maksmises**. Vahendaja võib siiski nõustuda vahendust läbi viima tasuta (*pro bono*).

Tsiviilasjade puhul kannavad kulud menetluse pooled. Tavaliselt jagatakse kulud poolte vahel pooleks, kui nad ei lepi kokku teisiti. Kui vahendusmenetlus on algatatud kohtuotsuse alusel, on vahendaja tasu suurus mittevaraliste vaidluste puhul 60 Poola zlotti (ligikaudu 15 eurot) esimese vahenduskohutumise eest ja 25 Poola zlotti (ligikaudu 6 eurot) iga järgmise kohtumise eest. Kui menetlus on seotud varaga, moodustab vahendaja tasu 1% vaidlusaluse vara väärtusest (vähemalt 30 Poola zlotti (ligikaudu 7,5 eurot) ja mitte rohkem kui 1000 Poola zlotti (umbes 250 eurot)). Vahendajal on samuti õigus saada kuluhüvitist (näiteks side- ja telefonikulude ning ruumi rentimise kulude eest). Kuludele lisatakse ka käibemaks.

Kui vahenduse tulemusena saavutatakse kokkulepe, hüvitatakse 75% kohtukuludest sellele poolele, kes asja kohtusse andis. Abielulahutust ja lahuselu käsitlevate asjade puhul hüvitatakse kulud 100% ulatuses.

Kohtuvälise vahenduse puhul määrab vahendaja tasu ja kuluhüvitised kindlaks vahenduskeskus või lepivad pooled ja vahendaja nende suhtes omavahel kokku enne vahendusmenetluse algust. Pooli ei saa vabastada vahenduse kulude kandmisest isegi juhul, kui nad on vabastatud kohtukulude tasumisest. Kõlemat liiki (kohtuliku ja kohtuvälise) vahenduse puhul võib vahendaja loobuda tasu nõudmisest.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Kui vahendus on seotud **tsiviilasjaga** ja pooled saavutavad kokkuleppe, siis lisatakse see protokollile. Vahendaja teavitab pooli sellest, et kokkuleppe allkirjastamisega nõustuvad nad, et see esitatakse kohtule heakskiitmiseks. Vahendaja edastab kokkulepet sisaldava protokolliga kohtule ja saadab pooltele protokolliga koopia. Kohus viib kiiresti läbi menetluse vahenduskokkuleppe heakskiitmiseks või annab korralduse kokkuleppe täitmisele pööramiseks. Kohus keeldub kokkulepet täielikult või osaliselt heaks kiitmast või täitmisele pööratavaks tunnistamast, kui kokkulepe on vastuolus seaduse või hea tavaga, sõlmitud seadusest kõrvale hiilimiseks, on segadust tekitav või vastuolus töötaja seaduslike huvidega. Vahenduskokkuleppel, mille kohus on heaks kiitnud ja tunnistanud täitmisele pööratavaks, on kohtuotsusega samaväärne õiguslik kehtivus ja seda saab täitmisele pöörata.

Perevaidlustes saavutatud kokkulepe võib olla seotud abikaasade lepitamisega, lahuselu tingimuste kindlaksmääramisega, vanema õiguste küsimustega, lastega suhtlemise õigusega, perekonna vajaduste rahuldamisega, ülalpidamis- ja lapsehoolduse maksmisega ning vara ja eluaseme käsitlevate küsimustega. Pärast seda, kui vanemad või abikaasad on asunud lahus elama, võib kokku leppida ka sellistes küsimustes nagu passi väljastamine, lapse hariduse üle otsustamine, suhtlemine muude pereliikmetega ja lapse vara haldamine.

Tsiviilasjades algatatud vahendusmenetluse ajaks peatatakse aegumistähtaaja kulgemine.

Kriminaalasjades ja alaealistega seotud asjades ei asenda vahendusmenetluse raames saavutatud kokkulepe kohtuotsust ja see kokkulepe ei ole kohtule siduv, kuid kohus peaks menetluse lõpetamisel austama kokkuleppe sisu. Kokkuleppe tingimused võivad hõlmata järgmist: ametlik vabandus, nõue materiaalse ja mitterateriaalse kahju hüvitamiseks, üldkasulik töö, kohustused kahju kannatanud poole ees, kohustused terve ühiskonna ees jne.

Viimati uuendatud: 25/09/2014

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Portugal

Vahendus on lisaks vahekohtule ja rahukohtunikele (*judgados de paz*) üks moodus, mida Portugalis kasutatakse alternatiivseks vaidluste lahendamiseks. 19. aprilli 2013. aasta seadus nr 29/2013 (vahendusseadus – *Lei da Mediação*) on vahenduse riiklik raamseadus vaidluste kohtuvälise lahendamise valdkonnas. Seaduses on kehtestatud Portugalis vahenduse suhtes kohaldatavad üldpõhimõtted (olenemata vahendusmenetluses käsitletava vaidluse olemusest) ja õigusnormid, mis reguleerivad vahendust tsiviil- ja kaubandusasjades, vahendajaid ning riiklikku vahendust. Vahendusseaduses kasutatakse järgmisi mõisteid:

„vahendus“ – alternatiivne vaidluste lahendamise viis, mida kasutab riiklik või eraõiguslik üksus ja mille abil kaks või rohkem osalist püüavad vabatahtlikkuse alusel jõuda vahendaja abil kokkuleppele;

„vahendaja“ – erapooletu ja sõltumatu kolmas isik, kel ei ole õigust kasutada vahendusosaliste suhtes sundi ning kes aitab neil jõuda vaidlusaluses küsimuses lõplikule kokkuleppele.

Vahenduse olemus ja vahenduskokkulepped

Vahenduse kasutamine on absoluutselt **vabatahtlik**. Vahendusmenetlus on **konfidentsiaalne**. Konfidentsiaalsusest võib loobuda üksnes avaliku korra kaalutlustel – eelkõige selleks, et kaitsta lapse parimaid huve – või juhul, kui kaalul on isiku füüsiline või vaimne puutumus või kui see on vajalik vahendusmenetluse teel saavutatud kokkuleppe kohaldamiseks või täitmiseks, ning ainult siis, kui see on konkreetsel juhul vajalik huvitatud isikute kaitsmiseks. Vahenduskohutumise sisu **ei saa kasutada kohtus tõendina**.

Vahenduse teel saavutatud kokkulepe on **täitmisele pööratav**, tingimusel et

see puudutab vaidlust, mida saab lahendada vahenduse teel ja seadus ei nõua kokkuleppe kinnitamist kohtu poolt;

osalistel on sellise kokkuleppe sõlmimiseks volitused;

kokkuleppeni jõuti vahenduse teel seadusega ettenähtud korda järgides;

selle sisu ei ole vastuolus avaliku korraga;

kokkuleppe saavutamisel osales vahendaja, kes on kantud justiitsministeeriumi peetavasse vahendajate nimekirja. Nimekirjaga saab tutvuda **siin**.

Vahenduskokkulepe, mis on saavutatud vahenduse teel mõnes teises ELi liikmesriigis ja mis vastab eespool punktides a ja b kehtestatud tingimustele, on täitmisele pööratav juhul, kui ta on seda ka selle teise riigi õiguskorra alusel.

Valdkonnad, kus vahenduse kasutamine on lubatud ja kus seda kõige sagedamini kasutatakse

Vahendust võib kasutada tsiviilasjades, kaubandusasjades, perekonnaasjades, töötülide lahendamisel ja kriminaalasjades. Viimases kolmes valdkonnas on olemas riiklik vahendussüsteem ja igas neist on oma erinormid.

Rahukohtunikud pakuvad vahendusteenust, mille abil saab vahendada kõiki vaidlusi, mille puhul võib vahendusmenetlust kasutada, isegi kui vaidlus ei kuulu rahukohtute pädevusse.

Vahendajate staatus

Vahendusseaduses on vahendajate õiguste ja kohustuste kohta eraldi peatükk (artiklid 23–29). Vahendajad peavad oma tegevuses järgima ka [vahendajate Euroopa tegevusjuhendit](#).

Vahendajate koolituse eest ei vastuta riiklik organ. Koolitamisega tegelevad eraõiguslikud üksused, kelle on sertifitseerinud õiguspoliitika peadirektoraat (*Direção-Geral da Política de Justiça*) 27. novembri 2013. aasta määruse (*Portaria*) nr 345/2013 alusel.

Vahendustasu

Riikliku perevahendusteenuse kasutamise eest tasub iga menetlusosaline 50 eurot, välja arvatud järgmistel juhtudel: antud on riigi õigusabi;

asi on suunatud õigusasutuse määrusega vahendusse eestkostemenetluse üldkorra (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*) artikli 24 alusel; osaliste taotlusel või nende nõusolekul on nad õigusasutuse või laste- ja noortekaitsekomisjoni (*comissão de proteção de crianças e jovens*) otsusega suunatud vahendusse poolelioleva lastekaitsemenetluse raames.

Riikliku vahendusteenuse kasutamine **kriminaalasjas** on tasuta.

Riikliku vahendusteenuse kasutamise eest **töötülide lahendamisel** tuleb iga menetlusosalisel tasuda 50 eurot, ilma et see piiraks riigi õigusabi andmist. Lisaks riikliku vahendusteenuste kasutamise eest makstavale summale tuleb **registreeritud vahendajatele maksta ka osutatud teenuse eest**. Tegemist on kindlaks määratud tasudega, kuid need sõltuvad sellest, kas jõuti kokkuleppele või mitte ning milliseid meetmeid kokkuleppele jõudmiseks võeti.

Juhul kui **rahukohtuniku läbiviidud vahenduse** tulemusel jõuti kokkuleppele, peab iga menetlusosaline tasuma 25 eurot.

Eravahenduse kulud määravad kindlaks menetlusosalised, kes vahendaja valisid.

Muu kasulik teave

Valitsusasutus, kes vastutab riikliku vahenduse reguleerimise eest, on justiitsministeeriumi alla kuuluv õiguspoliitika peadirektoraat (*Direção-Geral da Política de Justiça* – DGPJ), kes tegutseb alternatiivse vaidluste lahendamise büroo (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios* – GRAL) kaudu. [Õiguspoliitika peadirektoraat](#). DGPJ ei anna teavet selle kohta, kuidas vahendajat leida, kuid ta peab [nimekirja vahendajatest, kes pakuvad riikliku vahendusteenust](#). Kui on tehtud otsus vahendaja kasutamiseks, siis riikliku vahenduse käsitleva seaduse järgi valitakse vahendaja automaatselt.

Viimati uuendatud: 25/01/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Rumeenia

Miks mitte lahendada vaidlus kohtusse pöördumise asemel vahenduse teel? Vahendusmenetlus on vaidluste kohtuvälise lahendamise viis, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel jõuda kokkuleppele. Rumeenia valitsus ja õigusvaldkonna töötajad on teadlikud vahendusmenetluse eelistest.

Kellega ühendust võtta?

Rumeenias tegeleb vahendusmenetluste järelevalvega [Vahendusnõukogu](#), mis asutati seadusega 192/2006 (vahendusmenetluse kohta).

Vahendusnõukogu on iseseisev juriidiline isik, kes tegutseb avalikes huvides ja kelle peakorter asub Bukarestis.

Seaduses 192/2006 on sätestatud vahendusmenetluse õiguslik raamistik.

Vahendajad valivad Vahendusnõukogu liikmed ja need kinnitab [Rumeenia Justiitsministeerium](#).

Vahendusnõukogu põhiülesanne on otsuste tegemine järgmistes valdkondades:

Koolitusnormide kehtestamine vahenduse valdkonnas vastavalt parimatele rahvusvahelistele tavadele ja kontrollimine, kas vahendajad järgivad nimetatud norme;

Vahendajatele **tegevusloa** andmine ja vahendajate nimekirja haldamine ning ajakohastamine;

Vahendajate **koolitusprogrammide heakskiitmine**;

Volitatud vahendajate **eetika- ja deontoloogilise koodeksi** ja vahendajate distsiplinaarvastutust käsitlevate eeskirjade **vastuvõtmine**;

Vahendusnõukogu korraldust ja tegevust käsitlevate **eeskirjade** vastuvõtmine;

Vahendustegevust käsitlevate õigusaktide **muudatus- ja parandusettepanekute** algatamine.

[Vahendusnõukogu kontaktandmed](#):

Address: Cuza Vodă Street, 64, sector 4, Bucharest

Telefon: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Faks: 004 021 330 25 28

E-posti aadress: secretariat@cmediere.ro, Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Vahendajate kutseliitude riiklik register

[Vahendusnõukogu](#) on loonud [vahendajate kutseliitude riikliku registri](#). Registrisse on kantud vahendustegevust toetavad ja vahendajate kutsealaseid huvisid esindavad valitsusvälised organisatsioonid.

Järgnevalt esitatakse vahendamise tegelevate **kutseliitude loetelu**:

[Bukaresti vahendajate liit](#) (Asociația Mediatorilor București)

Turda vahendajate keskus (Asociația Centrul de Mediere Turda)

Vaslui vahendajate koda (Asociația Camera Mediatorilor Vaslui)

[Vaslui vahenduskeskus](#) (Centrul de Mediere Vaslui)

Galati vahendajate liit (Asociația Mediatorilor Galați)

Iasi vahendajate koda (Asociația Camera Mediatorilor Iași)

Iasi vahendus ja ühiskondliku turvalisuse keskus (Centrul de Mediere si Securitate Comunitara Iasi)

[Craiova vahenduskeskus](#) (Centrul de Mediere Craiova)

[Cluj vahenduskeskus](#) (Asociația Centrul de Mediere Cluj)

[Neamti vahenduskeskus](#) (Centrul de Mediere Neamt)

Sibiu vahenduskeskus (Centrul de Mediere Sibiu)

[Constanta vahenduskeskus](#) (Centrul de Mediere Constanta)

Alba vahenduskeskus (Centrul de Mediere Alba)

[Timisoara vahenduskeskus](#) (Centrul de Mediere Timisoara)

Maramuresi vahendus- ja vahekohtukeskus (Centrul de Mediere si Arbitraj Maramures)

 Bacau vahenduskuskeskus (Centrul de Mediere Bacau)

 Călărași vahenduskuskeskus (Centrul de Mediere Calarasi)

 Ialomița vahenduskuskeskus (Centrul de Mediere Ialomita)

Vahendajate nimekiri

Kooskõlas seaduse 192/2006 artikliga 12 **kantakse volitatud vahendajad vahendajate nimekirja**, mida haldab **Vahendusnõukogu** ja mis on avaldatud Rumeenia ametliku väljaande I osas.

Vahendajate nimekiri on avaldatud ka **Vahendusnõukogu** ja **justiitsministeeriumi** veebisaitidel

Volitatud vahendajate nimekiri sisaldab järgmisi andmeid:

liikmelisus kutseliituses,

lõpetatud õppeasutus,

läbitud vahenduskoolituse programm,

võõrkeeled, milles vahendaja suudab vahendusteenust osutada,

kontaktandmed.

Isikud, eks soovivad vaidluse lahendada vahendusmenetlusega, saavad vahendaja poole pöörduda ühe kuu jooksul alates vahendajate nimekirja avaldamise kuupäevast kohtutes ja justiitsministeeriumi veebisaidil.

Vahendusnõukogu on seadusega kohustatud ajakohastama **vahendajate nimekirja** vähemalt kord aastas ja esitama nimekirja kohtutele, kohalikele omavalitsustele ja justiitsministeeriumile.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Seaduse 192/2006 artikkel 2 lubab vahendust kasutada **tsiviil- või kriminaalasjades, perekonnaasjades** ja muudes seaduses sätestatud valdkondades.

Tarbijavaidlused ja muud **õigustest loobumist käsitlevad vaidlused** võib samuti lahendada vahendusmenetlusega. Isikuõigusi ja võõrandamatuid õigusi käsitlevaid vaidlusi siiski vahendusmenetlusega lahendada ei saa.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahendusmenetluse kasutamine on **vabatahtlik**. Pooled ei ole kohustatud vahendusteenuseid kasutama ja nad võivad vahendamisest igal ajal loobuda. Teisisõnu, pooled võivad igal ajal vabalt valida vaidluse lahendamise meetodi: kohtumenetluse või vahenduse. Huvitatud isikud võivad vahendaja poole pöörduda enne kohtusse pöördumist ja ka kohtumenetluse jooksul.

Erinevad vahendustegevust reguleerivad riiklikud õigusnormid kohustavad siiski kohtunikke teatud juhtudel **teavitama pooli võimalusest valida vahendusmenetlus ja selle eelistest**. Muudel juhtudel pakutakse pooltele mitmeid **rahalisi soodustusi** vahendusmenetluse või muu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse valimiseks.

17. veebruaril 2007. aastal kiitis **Vahendusnõukogu** heaks vahendajate **eetika- ja deontoloogilise koodeksi**. Koodeks on siduv kõikidele vahendajate nimekirja kantud vahendajatele.

Teave ja koolitus

 Vahendusnõukogu veebisait on peamine teabeallikas vahendusmenetluse kohta Rumeenias.

Vahendajaid koolitab ainult erasektor, kuid **Vahendusnõukogu** annab koolitajatele tegevusloa, et tagada, et kõik koolitajad pakuvad samadele normidele vastavat koolitust.

Koolitajate nimekiri on avaldatud ka **Vahendusnõukogu** veebisaidil.

Koolitusi korraldatakse regulaarselt. Praegu on kinnitatud **üks vahendajate esmakoolituse programm** (80 tundi). Programmis on kehtestatud eesmärgid, programmi läbimisel omandatavad oskused ja hindamismeetodid. Kaheksa koolitajat, kellele Vahendusnõukogu on andnud tegevusloa, tegelevad lisamaterjalide ja ülesannete väljatöötamisega, järgides riiklikus koolitusprogrammis sätestatud raamistikku.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendusmenetlus on tasuta; **tasu suurus** sõltub vahendaja ja poolte vahelisest kokkuleppest.

Praegu kohalikud omavalitsused ja riigiasutused vahendusmenetluse kasutamiseks õigusabi ega rahalist toetust ei paku.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

 Direktiiv 2008/52/EÜ annab võimaluse taotleda vahenduse teel saavutatud kirjaliku kokkuleppe täitmisele pööramist. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kohtutest ja muudest pädevatest asutustest, kellele võib kõnealuseid taotlusi esitada.

Rumeenia ei ole sellist teavet veel edastanud.

Viimati uuendatud: 10/06/2013

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [en](#) [sl](#) on juba tõlgitud.

Vahendus ELi liikmesriikides - Sloveenia

Miks mitte proovida lahendada oma vaidlused kohtussemineku asemel vahenduse kaudu? Vahendus on vaidluste alternatiivse lahendamise meede, kus vahendaja aitab vaidluse osalistel kokkuleppele jõuda. Sloveenia valitsus ja kohtupraktikud teavad vahenduse eeliseid.

Kellega ühendust võtta?

Seaduses, milles käsitletakse alternatiivset vaidluste lahendamist õigusküsimuste korral (ZARSS, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 97/09 ja nr 40/12 – ZUJF; vastu võetud 19. novembril 2009 ning jõustunud 15. juunil 2010) nõutakse, et esimese ja teise astme kohtud võtaksid vastu ja viiks id ellu vaidluste alternatiivse lahendamise programmi, mis võimaldaks menetluse pooltele alternatiivseid võimalusi vaidluste lahendamiseks äri-, tööhõive-, perekonna- ja muudes tsiviilõiguslikes küsimustes. Selle programmi alusel on kohtutel kohustus pakkuda menetluse pooltele lisaks muudele vaidluste alternatiivse lahendamise võimalustele ka vahenduse kasutamist.

Justiits- ja avaliku halduse ministeerium peab **vahendajate keskregistrit**, mis sisaldab selliste vahendajate andmeid, kes tegutsevad kohtute juures vaidluste alternatiivse lahendamise programmi raames.

Vahendamisega tegeleb mitu valitsusvälist organisatsiooni:

 Sloveenia Vahendajate Liit (vahendajate)

 Sloveenia Õigusteabekeskuse Vahenduskuskeskus,

 Sloveenia Vahendust Pakkuvate Organisatsioonide Liit – MEDIOS (vahendajate)

Justiits- ja avaliku halduse ministeeriumi juures tegutseb vaidluste alternatiivse lahendamise nõukogu, mis loodi 2009. aasta märtsis. Nõukogu on ministeeriumi tsentraliseeritud sõltumatu ekspertorgan, millel on kooskõlastav ja nõuandev roll.

Millises valdkonnas on lepituse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahenduse kasutamine on lubatud tsiviil-, perekonna-, äri-, tööhõive- ja varaga seotud küsimustes, pidades silmas neid nõudeid, mida pooled saavad käsutada ja lahendada. Vahendus on lubatud ka teiste küsimuste korral, kui see ei ole seadusega välistatud.

Lepitusmenetlust kasutatakse kõige rohkem tsiviil-, perekonna- ja kaubandusõigusega seotud vaidluste lahendamisel.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahenduse kasutamine on vabatahtlik. Tsiviil- ja äriasjade vahenduse seaduses (ZMCGZ, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 56/08) käsitletakse vahendust üldisemas mõttes, s.t kohtumenetlustega seotud vahendust ja kohtuvälist vahendust. Selles on sätestatud ainult vahendusmenetluste põhieeskirjad, mis on muudel juhtudel hõlmatud iseregulatsiooni mehhanismidega. Näiteks on selles kindlaks määratud, millal vahendus algab ja lõpeb, kes nimetab vahendaja, millised on vahendaja põhilised tegutsemiseeskirjad, milline on vaidluse lahendamise kokkuleppe vorm, kuidas tagada selle kokkuleppe jõustamine jne. Pooled võivad seaduse sätetest kõrvale kalduda, välja arvatud nendest sätetest, millega reguleeritakse vahendaja erapooletuse põhimõtet ja vahenduse mõju välistamisele ja aegumistähtaegadele.

Sloveenia Vahendajate Liit on võtnud vastu [vahendajate tegevusjuhendi](#), kuid see kehtib ainult liidu liikmete suhtes.

Teave ja koolitus

Teavet vahenduse kohta ja vahendaja otsimise kohta leiab mitmesuguste valitsusväliste organisatsioonide veebisaitidelt.

[Sloveenia Vahendajate Liit](#),

[Sloveenia Vahendust Pakkuvate Organisatsioonide Liit](#)

[– MEDIOS](#),

[Sloveenia Õigusteabekeskuse Vahenduskeskus](#).

Vahendajate koolitust pakuvad mitmesugused valitsusvälised organisatsioonid ja [Õigushariduse Keskus](#), mis tegutseb justiits- ja avaliku halduse ministeeriumi juures.

Kui suured on lepitusmenetlusega kaasnevad kulud?

Praegu on kohtupõhine vahendus alternatiivset vaidluste lahendamist õigusküsimuste korral käsitleva seaduse (ZARSS) alusel poolte jaoks tasuta selliste vaidluste korral, mis on seotud vanemate ja laste vaheliste suhete ning töölepingu lõpetamisega; pooled maksavad tasu ainult oma advokaatidele. Kõikide muude vaidluste, välja arvatud äriküsimusi hõlmavate vaidluste korral maksab kohus vahendajale tasu esimese kolme vahendustunni eest.

Eraõiguslikud organisatsioonid nõuavad vahendusteenuse eest erinevat tasu.

Kas lepitusmenetluse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Vahenduse teel saavutatud kokkulepe ei ole oma olemuselt otse kohaldatav. Pooled võivad aga kokku leppida, et vaidluse lahendamise kokkuleppe sõlmitakse otse kohaldatava notariaalse protokollina, kohtulahendina või kokkuleppel põhineva vahekohtuotsusena.

Seotud lingid

[Sloveenia Vahendajate Liit](#)

[Sloveenia Õigusteabekeskuse Vahenduskeskus](#)

[Sloveenia Vahendust Pakkuvate Organisatsioonide Liit – MEDIOS](#)

Viimati uuendatud: 23/03/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Slovakkia

Miks mitte proovida lahendada oma vaidlusi kohtusse mineku asemel vahenduse abil? See on vaidluse kohtuvälise lahendamise viis, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Slovakkia valitsus kui ka õiguspraktikud on teadlikud vahenduse eelistest.

Kellega ühendust võtta?

[Slovaki justiitsministeeriumi](#) veebisaidil on [vahendust käsitlev rubriik](#), mis on kättesaadav ainult slovaki keeles.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendusmenetluse käiku on kirjeldatud vahendusmenetluse seaduses nr 420/2004, millega muudetakse mitut õigusakti, milles on sätestatud kuidas vahendamine toimub, vahendamise aluspõhimõtted ning vahenduse korraldus ja mõju.

Seadust kohaldatakse tsiviil-, perekonna-, ärilepinguõiguse ja tööõiguse teemaliste vaidluste suhtes.

Vahendus on kohtuväline menetlus, milles pooled lahendavad vahendaja abil vaidlust, mis puudutab nende vahelisi lepingulisi või muid õiguslikke suhteid.

See on menetlus, mille käigus kaks või enam vaidluse poolt lahendavad selle vahendaja abiga.

Seaduse nr 160/2015 (muudetud tsiviilvaidluse menetluse seadustik) § 170 lõikes 2 on sätestatud: „Kui see on võimalik ja asjakohane, püüab kohus vaidluse lahendada kompromissiga või soovib pooltel püüda jõuda kompromissini vahendamise teel“.

Teave ja koolitus

Slovaki justiitsministeeriumi veebisaidil on [vahendust käsitlev](#) rubriik sisaldab vahendusteavet slovaki keeles. Lisateabe saamiseks külastage palun [Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku](#) veebisaiti.

Millised on vahendamisega kaasnevad kulud?

Vahendus on tasuline teenus. Vahendaja tasu on individuaalne ja põhineb tavaliselt tunnitasel või kindlaksmääratud lõivul. Vahendus on äritegevus ja kindlaksmääratud kulud ei ole.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

[Direktiiv 2008/52/EÜ](#) võimaldab vahenduse tulemusel sõlmitud kirjaliku kokkuleppe pooltel taotleda kokkuleppe sisu täitmisele pööramist. Liikmesriigid teavitavad kohtuid ja teisi asjaomaseid pädevaid asutusi sellistest taotlustest.

Vahendus on mitteametlik, vabatahtlik ja konfidentsiaalne protsess vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks vahendaja abiga. Vahenduse eesmärk on jõuda mõlemad pooli rahuldava kokkuleppeni.

Vahendusmenetlusest tulenev kokkulepe peab olema kirjalik. See kehtib eelkõige kokkuleppe osalistele ja on neile siduv. Selle kokkuleppe alusel võib õigustatud isik taotleda otsuse kohtulikkü täitmist või selle otsusele lisamist, kui kokkulepe on

vormistatud notariaalse aktina;

selle on kinnitanud kokkuleppena kohus või vahekohus.

Kui vahendusmenetluses kokkulepet ei saavutata, võib asja lahendada kohtus.

Seotud lingid

[Slovaki Vabariigi justiitsministeerium](#)

Viimati uuendatud: 19/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Vahendus ELi liikmesriikides - Soome

Miks mitte eelistada kohtusse pöördumisele vaidluse lahendamist vahendusmenetluse kaudu? See on vaidluste kohtuvälise lahendamise meetod, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Soome valitsus ja õigusala töötajad on vahendusmenetluse eelistest teadlikud.

Kellega ühendust võtta?

Kriminaal- ja teatavate tsiviilasjade vahendusmenetluse korraldamine, sellealane nõustamine ja järelevalve on sotsiaalministeeriumi ülesanne. Maakondade tervishoiuosakonnad peavad tagama vahendusteenuste kättesaadavuse ja nõuetekohase rakendamise riigi kõigis osades.

Vahendusmenetluse kohta leiata teavet [Soome Tervise ja Heaolu Instituudi](#) (THL) veebisaidilt.

Kohtute juures osutatavaid vahendusteenuseid korraldavad piirkonnakohtud. Piirkonnakohtud võivad algatada tsiviilvaidluste puhul vahendusmenetluse.

Vahendamise eesmärk on aidata vaidluse pooltel leida lahendus, mis on mõlemale vastuvõetav. Vahendusmenetluse tulemused põhinevad seetõttu üldiselt sellel, mis on asjaolusid arvestades mõistlik, mitte seaduse rangelt kohaldamisel. Lisateavet piirkonnakohtute kohta leiata [Soome justiitsministeeriumi veebisaidilt](#). Olemas on ka [kohtuliku vahendusmenetluse brošüür](#).

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendusmenetlust kasutatakse nii tsiviil- kui ka kriminaalasjades.

Vahendusmenetlust kasutatakse kõige enam tsiviilvaidluste puhul, eriti vähem olulistest tsiviilasjades. Kõiki tsiviilvaidlusi ei pea siiski lahendama kohtuliku vahendusmenetluse kaudu. Tarbijavaidlustega võib näiteks tegeleda tarbijanõustaja või **tarbijakaitseamet**. Kriminaalasjade puhul aga kohaldatakse vahendamisel erimenetlust.

Tsiviilasju ja üldkohtutes menetletavaid vaidlusi võib vahendada vastavalt kohtuliku vahendusmenetluse põhimäärusele (seadus 663/2005). Kohtuliku vahendusmenetluse eesmärk on vaidluste lahendamine vastastikusel kokkuleppel. Kohtuliku vahendusmenetluse eeltingimus on, et asi võimaldaks vahendusmenetluse kasutamist ja et vahendusmenetlus oleks poolte nõudeid arvestades sobiv. Vaidluse üks pool või mõlemad pooled võivad enne kohtusse pöördumist esitada kirjaliku taotluse. Taotlus peab olema kirjalik, selles peab olema märgitud vaidluse ese ja kirjeldatud poolte erimeelsusi. Lisaks sellele tuleb põhjendada vahendusmenetluse kasutamise sobivust.

Kui vähemalt üks tsiviilasja pool on füüsiline isik, võib kasutada ka lepitamist. Tsiviilasjades, mis ei ole seotud kuriteokahjude hüvitamisnõuetega, võib lepitamist kasutada üksnes siis, kui vaidlus on asja eset ja esitatud nõudeid arvestades väheoluline. Seda, mida põhimäärus näeb ette lepitamise kohta kriminaalasjades, kohaldatakse vastavalt vajadusele ka lepitamise suhtes tsiviilasjades.

Lepitada võib pooli, kes on andnud lepitamiseks isikliku ja vabatahtliku nõusoleku. Nad peavad olema võimelised selle tähendusest ja lepitamise abil leitud lahendustest aru saama. Seetõttu tuleb pooltele enne neilt lepitamiseks nõusoleku saamist selgitada, millised on nende õigused ja seisund lepitamise ajal.

Kummalgi poolel on õigus oma nõusolek lepitamise mis tahes hetkel tagasi võtta.

Alaerialsed peavad lepitamiseks isiklikult nõusoleku andma. Lisaks sellele on alaealise lepitamiseks nõutav tema hooldaja või muu seadusliku esindaja nõusolek. Piiratud teovõimega täiskasvanud võivad lepitamises osaleda, kui nad saavad asja tähendusest aru ja annavad lepitamiseks isikliku nõusoleku.

Lepitamist võib kasutada nende kuritegude puhul, mis on tunnistatud lepitamiseks sobivaks, võttes arvesse kuriteo laadi ja toimepanemise viisi, kahtlustatava ja kannatanu omavahelisi suhteid ja muid küsimusi, mis on seotud kuriteoga tervikuna. Alaealiste suhtes toime pandud kuritegude puhul ei tohi lepitamist kasutada, kui kannatanu vajab erikaitset kuriteo laadi või oma ea tõttu.

Vahendusbürood saavad vahendamistaotlusi ja teevad vahendusmenetluse ajal koostööd mitmesuguste asutustega. Iga vahendatav asi määratakse vabatahtlikule vahendajale, kelle valivad vahendusbüroos töötavad spetsialistid. Vahendajad teevad vahendatavate asjade ja nendega seotud praktiliste küsimuste osas koostööd vahendusbürooga. Büroo töötajad juhendavad ja kontrollivad vahendajate tööd.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Kriminaalasjades võib lepitada üksnes neid pooli, kes on andnud lepitamiseks isikliku ja vabatahtliku nõusoleku ning on võimelised selle tähendusest ja lepitamise abil leitud lahendustest aru saama. Tsiviilasjades (kohtuliku vahendusmenetluse puhul) on vahendusmenetluse algatamiseks nõutav kõigi menetlusosaliste nõusolek.

Soomes on olemas vahendajate riiklik käitumisjuhend ning vahendajate valdkondlikud käitumisjuhendid (spetsialiseerumise järgi, näiteks perekonnaõiguse, meditsiini ja ehituse valdkonnas tegutsevatele vahendajatele).

Teave ja koolitus

[Soome justiitsministeeriumi](#) veebisaidil on kättesaadav kohtuliku vahendusmenetluse brošüür.

Tervise ja Heaolu Instituut (THL) korraldab vahendajate koolitust.

Instituut kogub ka kriminaal- ja tsiviilasjade vahendusmenetluse statistikat, kontrollib ja uurib vahendamist ning koordineerib selle valdkonna arengut. Seda tööd toetab **kriminaal- ja tsiviilasjade vahendusmenetluse nõukoda**.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Kriminaalasjade vahendamine on tasuta teenus. See võimaldab kuriteos kannatanul ja kuriteo toimepanijal erapooletu vahendaja abil kokku saada, arutada kannatanule põhjustatud vaimset ja materiaalselt kahju ning leppida kokku kahju heastamise meetmetes (seadus 1016/2005).

Vahendusmenetluse kulud on poolte jaoks väiksemad kui kohtumenetluse kulud. Kumbki pool tasub üksnes enda kulud ega ole kohustatud tasuma vastaspoole kulusid. Kui pooled seda soovivad, võivad nad kaasata õigusnõustaja. Lisaks võib pool taotleda õigusabi õigusabibüroost.

Kohtuliku vahendusmenetluse puhul on vahendajaks piirkonnakohtu kohtunik. Vaidlustes vahendajaks olemine on üks kohtuniku tavaülesannetest. Kui asi eeldab teatava valdkonna eriteadmisi, võib vahendaja poolte nõusolekul kaasata abilise, kelle tasu maksavad pooled.

Kohtuliku vahendamise nagu kõigi muudegi kohtutoimingute eest tuleb maksta tasu.

Kas vahenduse tulemusena saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

[Direktiiv 2008/52/EÜ](#) lubab vaidluse pooltel lasta vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe täidetavaks tunnistada. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kohtutest ja muudest asutustest, kes on pädevad selliseid taotlusi vastu võtma.

Soome ei ole seda teavet veel edastanud.

Seonduvad lingid

[kohtuliku vahendusmenetluse brošüür](#), [vahendusmenetluse veebisait](#) (Soome Tervise ja Heaolu Instituut (THL))

Viimati uuendatud: 09/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [sv](#) on juba tõlgitud.

Vahendus ELi liikmesriikides - Rootsi

Kui teil on tekkinud kellegagi tsiviilõiguslik vaidlus, siis miks mitte eelistada kohtusse pöördumisele vaidluse lahendamist vahenduse kaudu? Vahendus on vaidluste alternatiivse lahendamise meede, kus vahendaja aitab vaidluse osalistel kokkuleppele jõuda. Rootsi valitsus ja õiguspraktikud teavad vahenduse eeliseid. Vahendust võib kasutada ka kriminaalasjades, kuid sellega ei kaasne kuriteo toimepanijale karistust ja vahendusega ei saa asendada kohtumõistmist. Kriminaalasjades on vahenduse eesmärk panna kuriteo toimepanija paremini mõistma oma teo tagajärgi ja anda ohvrile võimalus läbielatu lahti mõtestada.

Vahendus tsiviilasjades

Kellega ühendust võtta?

Puudub keskne asutus, mille ülesandeks on vahendaja kutseala reguleerimine. Vahenduse kohta teabe saamiseks võib pöörduda [Rootsi Riikliku Kohtute Ameti \(Domstolsverket\)](#) poole. Riiklik Kohtute Amet on koostanud isikutest, kes on nõustunud kohtus vahendusega tegelema, nimekirja, millega saab tutvuda aadressil <https://www.domstol.se>.

Kaubandusajades tegelevad vahendamise [Stockholmi Kaubanduskoda \(Stockholms handelskammare\)](#) ja [Lääne-Rootsi Kaubandus-Tööstuskoda \(Västsvenska industri- och handelskammaren\)](#).

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendamine on võimalik paljudes valdkondades, ent kõige tavalisem on see tsiviilasjades.

Vahendajat on võimalik kasutada kohtumenetluse käigus.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahenduse kasutamine on täiesti vabatahtlik. Konkreetseid eeskirju, tegevusjuhendeid vms ei ole vahendajatele kehtestatud.

Teave ja koolitus

Vahendamiskoolituse kohta konkreetne teave ja riiklik vahendajate koolitusasutus puuduvad.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendamine ei ole tasuta; maksimises lepidavad kokku eraõiguslik vahendaja ja vaidluse pooled. Vahenduse kulud jaotatakse poolte vahel võrdselt.

Vahendus kriminaalasjades

Kellega ühendust võtta?

Alates 1. jaanuarist 2008 peavad kõik Rootsi kohalikud omavalitsused pakkuma vahendust juhul, kui kuriteo toimepanija on alla 21-aastane. Nii politsei kui ka kohalik omavalitsus võivad küsida teo toimepanijalt, kas ta oleks huvitatud vahenduse kasutamisest.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud või kõige tavalisem?

Vahendust võivad kasutada kõik kuriteo toimepanijad kohtumenetluse igas etapis, sõltumata nende vanusest. Vahendusseaduses ei ole vanuse ülempiiri sätestatud, kuid alates 1. jaanuarist 2008 peavad kõik Rootsi kohalikud omavalitsused pakkuma vahendust juhul, kui kuriteo toimepanija on alla 21-aastane.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahendus ei ole osa karistusest. Kohaldatakse järgmisi tingimusi.

Vahenduses osalemine on mõlemale poolele vabatahtlik.

Kuriteost peab olema politseile teatatud ja teo toimepanija peab olema süü omaks võtnud.

Vahenduse kasutamine peab asjaolusid arvestades sobilik olema.

Teave ja koolitus

Seadusega on nõutud, et vahendajad peavad olema pädevad ja ausad. Samuti peavad nad olema erapooletud.

Lisateavet vahenduse kohta saab kohalikest omavalitsustest või riiklikust kuritegude ennetamise nõukogust (Brottsförebyggande rådet).

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendus on nii ohvrile kui ka teo toimepanijale tasuta.

Viimati uuendatud: 09/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Vahendus ELi liikmesriikides - Inglismaa ja Wales

Miks mitte püüda lahendada vaidlust kohtusse pöördumise asemel vahendaja kaudu? See on alternatiivne vaidluste lahendamise viis, mille puhul neutraalne vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Inglismaa ja Walesi valitsus ja õigusala töötajad on vahendusmenetluse eelistest teadlikud ja nende eesmärk on edendada ja kasutada vaidluste lahendamisel sobilikel juhtudel kohtusse pöördumise asemel vahendust. Teil võib olla õigus saada tasuta õigusabi (kui te vastate tavapärastele kvalifikatsioonikriteeriumidele).

Kellega ühendust võtta?

Justiitsministeerium vastutab vahenduse eest tsiviil- ja perekonnavalitsades ning tegeleb vahenduse edendamisega nendes valdkondades Inglismaa ja Walesi piires.

Vahendus tsiviilasjades

Selleks et tagada vahendusmenetluse kvaliteet kohtu üleantud tsiviilasjade puhul (välja arvatud perekonnavalitsade käsitlevates vaidlustes Inglismaa ja Walesi jurisdiktsioonis), on justiitsministeerium ja kuninglik kohtuamet (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service (HMCTS)*) loonud vahenduseks tsiviilasjades kaks menetlust, mille kaudu saavad pooled, sõltuvalt vaidluse väärtusest, selle lahendada. Väiksemate kohtuvaidluste vahendusteenus on kuningliku kohtuameti poolt pakutav ja hallatav teenus asjadeks, mis kuuluvad väiksemate kohtuvaidluste menetluse alla. Üldjuhul on tegemist alla 10 000 naelsterlingi suuruste asjadega. 10 000 naelsterlingit ületavate asjade puhul on justiitsministeerium teinud koostööd [tsiviilasjade vahenduse nõukoguga \(Civil Mediation Council\)](#), et kehtestada akrediteerimissüsteem, mille kaudu vahendust pakuvad organisatsioonid saavad taotleda tsiviilasjade vahenduse registrisse kandmist ja et kohtud suunaksid pooled sobivalte juhtudel nende poole. Tsiviilasjade vahenduse nõukogu on tsiviil- ja äriasjades vahendusteenuse pakkujaid esindav organisatsioon.

Vahendus perekonnavalitsades

Perekonnaasjadega seotud vaidluste puhul on vahendustegevus isereguleeruv ning selles valdkonnas tegutseb mitu liikmesorganisatsiooni või akrediteerimisasutust, millega vahendajad liituvad. Need asutused on koondunud, et moodustada perekonnaasjade vahendusega seotud normide ühtlustamiseks [📄 perekonnaasjade vahenduse nõukogu](#) (*Family Mediation Council*). Samuti on perekonnaasjade vahenduse nõukogu üks ülesandeid esindada oma asutajaliikmetest organisatsioone ja perekonnaküsimuste vahendajaid üldiselt valitsusega suhtlemisel.

Perekonnaasjade vahenduse nõukogu on valitsusväline asutus ja sellel on keskne roll oma liikmesorganisatsioonide seas, kes kõik on valitsusvälised organisatsioonid/liidud ning selle nõukogu asutajaliikmed. Nendest kõige tähtsamad on:

ADR Group;

Perekonnaasjade vahendajate liit

riiklik perekonnaasjade vahendusasutus

perekonnaasjade vahendajate instituut

Organsatsioon Resolution

The Law Society

Valitsusel ei ole praegu kavas luua tsiviil- või perekonnaasjade vahendust reguleerivat asutust.

Akrediteeritud tsiviilvahendaja võite leida tsiviilvahendajate registrist, mille leiata [📄 õigusemõistmise veebisaidilt](#). Te võite otsida registrist vahendajat, kes asub teie elupiirkonnas; vahenduse kulud on fikseeritud ja sõltuvad vaidluse väärtusest. Kui pooled ei suuda vahenduse eest tasuda, saavad nad teatavatele tingimustele vastamise korral kasutada tasuta vahenduse teenust, mida pakub organisatsioon LawWorks. LawWorks kontaktandmed on järgmised: telefon **01483 216 815** ja veebisait [📄 LawWorks](#)

Ühendkuningriigi valitsuse veebisaidil GovUK (varem DirectGov veebisait) on olemas perekonnaasjade vahenduse otsimootor: [📄 perekonnaasjade vahenduse otsimootor](#) Juhime teie tähelepanu asjaolule, et perekonnaasjade vahenduse abiliin enam ei tööta.

Veebisaidil GovUK võite leida lisateavet tasuta õigusabi, sealhulgas teie võimaluse kohta seda saada, ja uue tasuta õigusabi teabetalituse kohta lingil alt: [📄 kontrollige, kas te võite saada tasuta õigusabi](#)

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendust saab kasutada terve rea igapäevaste tsiviil- ja kaubandusvaidluste lahendamisel - sealhulgas eluasemeküsimused, ärialased vaidlused, töövaidlused, väiksemad kohtuvaidlused, võlanõuded, piirivaidlused, tööhõivealased vaidlused, lepingulised vaidlused, isikukahju ja ettevaatamatusest põhjustatud kahju, samuti ühishagid nagu näiteks saastamine või ahistamine.

Vahendust saab kasutada ka perekonnaasjades, sealhulgas lahutuse, lahuse, tsiviilpartnerluse lõpetamise, laste eestkoste, sealhulgas nendega suhtlemise ja nende elupaiga kohastes küsimustes. Vahendus ei piirdu endiste abikaasade või elukaaslastega. Näiteks võivad vanavanemad kasutada vahendust perekonnaasjades, et leida kokkulepe lapselastega suhtlemise küsimuses.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Vahendus tsiviilasjades

Vahendust tsiviilasjades ei ole seadusega reguleeritud, samuti ei ole see kohtumenetluse eeltingimuseks. Siiski peavad tsiviilasjade pooled enne kohtusse pöördumist vahendaja abi kasutamise võimalust tõsiselt kaaluma.

Tsiviilmenetluse eeskirjadega (*Civil Procedure Rules*) reguleeritakse apellatsioonikohtu, kõrgema astme kohtu ja maakohtute tsiviilkolleegiumite praktikat ja menetlusi. Nende eeskirjade juurde kuulub menetlusseadustik, mille põhieesmärk on aidata kohtutel juhtumeid õiglaselt menetleda. Osana põhieesmärgist nõutakse, et kohus tegeleks asjadega aktiivselt, seejuures kutsuks asjaomaseid pooli lahendama vaidlust alternatiivse menetluse teel, kui kohus seda asjakohaseks peab ning sellise menetluse kasutamisel abistab.

Kuigi vahendusmenetlus on igati vabatahtlik, on tsiviilmenetluse eeskirjadega sätestatud tegurid, mida tuleb kulude suuruse üle otsustamisel arvesse võtta. Kui enne menetlust ja selle ajal on vaidluse lahendamiseks tehtud jõupingutusi, peab kohus neid arvesse võtma. Seetõttu, kui võitnud pool on eelnevalt keeldunud mõistlikust pakkumisest vaidlus vahenduse teel lahendada, võib kohtunik otsustada, et kaotanud pool ei pea maksma võitnud poole kulusid.

Vahendus perekonnaasjades

Praegu on vahendus perekonnaasjades täiesti vabatahtlik. Alates aprillist 2011 peavad kõik hagejad (mitte ainult riiklikku rahastamist saavad hagejad) kaaluma vahenduse kasutamist, osaledes vahenduse teabe- ja hindamiskoosolekul enne hagi esitamist kohtusse [📄 kohtu eesistuja toimetatava hagemiseelse menetluse kohaselt](#). Ka eeldatav kostja peaks kutse saamisel koosolekule ilmuma. Kui hageja soovib kohtusse minna, tuleb hagi lisada vorm FM1, mis kinnitaks tema vabastust vahenduse teabe- ja hindamiskoosolekust, sellel osalemist ja vahenduse sobimatuks osutumist või asjaolu, et hageja osales vahenduses, mille käigus edu ei saavutatud või kõiki küsimusi ei lahendatud.

Vastuseks soovitusel vaadata läbi perekonnaasjades toimuv õigusemõistmine kehtestas valitsus lapsi ja perekonnaasju käsitleva seaduseelnõuga veebruaris 2013 uue sätte, mille kohaselt praegune ootus, et pooled osaleksid vahenduse teabe- ja hindamiskoosolekul, muudetakse seadusjärgseks nõudmiseks (teatavate piirangutega, nt kui on märke koduvägivallast).

Vormi FM1 lisamine hagiavaldusele hakkab olema seadusjärgne kohustus. Eelnõu peaks vastu võetama ja jõustatama 2014. aasta kevadel.

Nagu **tsiviilmenetluse eeskirjad**, julgustavad ka **perekonnaasjade menetluse eeskirjad** (kohtumenetlusega seotud üldine eeskirjade kogu) kasutama vaidluste lahendamiseks alternatiivseid viise.

Kutsestandardite alalhoidmine

Inglismaal ja Walesis ei ole vahendajate jaoks eraldi riiklikku tegevusjuhendit. Siiski peab tsiviilasjade vahendaja tsiviilasjade vahenduse nõukogult akrediteeringu saamiseks kinni pidama tegevusjuhendist, mis põhineb [📄 ELi tegevusjuhendil](#). Kõnealune kutseala on isereguleeruv ning valitsus ei edenda mis tahes vabatahtliku juhendi järgimist.

Kõik perekonnaasjade vahenduse nõukogu asutajaliikmed peavad tagama, et nende liikmed (perekonnaasjade vahendajad) järgiksid [📄 perekonnaasjade vahenduse nõukogu tegevusjuhendit](#).

Teave ja koolitus

Teave vahenduse, teenuste ja hindade kohta on kättesaadav valitsuse veebisaidil aadressil [📄 justiitsministeerium: vahendus tsiviilasjades](#) Tsiviilvahenduse sidusregister pakub otsimootorit, millega otsida vahendajat, kes suudaks pakkuda vahendusteenust pooltele sobivas asukohas. Tsiviilasjade vahenduse nõukogu veebisait ja tsiviilvahendust pakuvate organisatsioonide veebisaidid sisaldavad täpsemat teavet vahenduse ja vahendusteenuste kohta.

Perekonnaasjade vahenduse nõukogu pakub otsimootorit, millega otsida vahendajat kasutajale sobivast piirkonnast. Perekonnaasjade vahenduse nõukogu liikmesorganisatsioonide veebisaidid sisaldavad täpsemat teavet vahendusteenuste kohta.

Inglismaal ja Walesis ei ole tsiviilasjade vahendajatele riiklikku koolitusasutust. Tsiviilasjade vahendajaid koolitatakse erasektoris, mis reguleerib end ise. Kõnealune kutseala on isereguleeruv ning tegeleb oma liikmete koolitamisega.

Perekonnaasjade vahendajaid on väga mitmesuguse taustaga, sealhulgas õigus-, ravi- või sotsiaalteenuste valdkonna taustaga, ning nende puhul ei ole kehtestatud õiguslikku nõuet, mille kohaselt peaksid nad läbima mingi erikoolituse. Eri (akrediteerimis-)organisatsioonidel on siiski oma koolitusnõudeid hõlmavad koolitus- ja kutsestandardid. Riiklikult rahastatavate vahendusteenuste pakkumise lepingut omavad vahendajad peavad läbima konkreetse kõrgetasemelise akrediteerimise ja koolituse, et korraldada esialgset vahenduse teabe- ja hindamiskoosolekut ja ka vahendust.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendusteenuse maksumus sõltub selle osutajast ning riik seda üldiselt ei reguleeri. Tsiiviilasjades on vahenduse kulud seotud vaidlusaluste küsimuste väärtusega ning vahendusprotsessis kuluva ajaga. Tsiiviilasjade vahenduse sidusregistri pakutava vahendusteenuse hinnakiri on kättesaadav justiitsministeeriumi veebisaidil. Heategevuslik organisatsioon LawWorks pakub tasuta vahendusteenust neile, kes selle eest maksta ei suuda. LawWorks kontaktandmed on järgmised: telefon 01483216815 216 815 ja veebisait [LawWorks](#)

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

[Direktiiv 2008/52/EÜ](#) on rakendatud Ühendkuningriigi õigusesse piiriülese vahenduse (ELi direktiiv) määrustega 2011. aastal (ametlik teataja 2011 nr 1133) ja see võimaldab piiriülese vaidluse pooltel olukorras, kus ühe poole elukoht asub vaidluse ajal liikmesriigis, taotleda vahenduse teel saavutatud kokkuleppe täitmisele pööramist. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kohtutest ja muudest asutustest, kelle pädevuses on selliste taotluste vastuvõtmine. Inglismaa ja Walesi puhul leiab pädevate kohtute kohta üksikasjalikku teavet [kuningliku kohtuameti veebisaidil](#).

Kohtus algatatud tsiiviilasja pooled, kes on saavutanud vahenduse teel kokkuleppe, võivad pöörduda kohtusse kokkuleppe kohtulikuks kinnitamiseks. Kui kohus leiab, et kokkulepe on õiglane, muutub kohtulikult kinnitatud kokkulepe õiguslikult siduvaks ja täitmisele pööratavaks kohtuotsuseks.

Perekonnaküsimustega seotud vaidluste pooled, kes on kas oma õigusnõustajate või vahendusmenetluse kaudu omavahel kokkuleppele jõudnud, võivad pöörduda kohtu poole, et muuta oma kokkulepe õiguslikult siduvaks kohtuotsuseks (*consent order*), kui kohus leiab, et kõnealune kokkulepe on õiglane. See kehtib pigem finantskokkulepete kui lastega seotud kokkulepete suhtes.

Lingid

[Tsiiviilasjade vahenduse nõukogu](#), [Perekonnaasjade vahenduse nõukogu](#), [Tsiiviilasjade vahenduse sidusregister](#), [Perekonnaasjade vahenduse otsimootor](#), [ELi tegevusjuhend vahendajatele](#), [Perekonnaasjade vahenduse nõukogu tegevusjuhend](#), [LawWorks vahendus](#)

Viimati uuendatud: 13/06/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [en](#) on juba tõlgitud.

Vahendus ELi liikmesriikides - Põhja-Iirimaa

Miks mitte lahendada vaidlus kohtusse mineku asemel vahenduse abil? See on alternatiivne vaidluste lahendamise (ADR) viis, mille puhul vahendaja aitab vaidlusse sattunud kokkuleppele jõuda. Valitsus ja Põhja-Iirimaa õigusala töötajad on vahenduse eelistest teadlikud.

Vahendusteenuste eest vastutavat ministeeriumi Põhja-Iirimaaal ei ole. See-eest on aga organisatsioone, kes osutavad vahendus- ja nõustamisteenust.

Kellega ühendust võtta?

[Põhja-Iirimaa Õigusühing](#) on vaidluste lahendamisel vahendusteenuse osutamiseks välja arendanud alternatiivse [vaidluste lahendamise teenuse](#). Teenus ei ole mõeldud üksnes kohtusse jõudnud vaidluste lahendamiseks, vaid seda võib kasutada vaidluse mis tahes etapis.

Vaidluste lahendamise teenus toimib alamadvokaatide ja vandeadvokaatide kogu kaudu, kes on koolitatud ja akrediteeritud vaidluse poolte vahendajateks. Teised vabatahtlikud organisatsioonid, nagu [Relate](#) ja [Barnardos](#), pakuvad pereprobleemide puhul nõustamis- ja vahendusteenuseid. [Töösuhete amet](#) pakub vahendust töövaidlustes.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Peamised valdkonnad on tsiiviil- ja kaubandusvaidlused ning pere-, töö- ja kogukonnavahevahendus.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Põhja-Iirimaa õigussüsteemis kohtupõhist vahendussüsteemi ei ole. Kuid on tõenäoline, et kohus lubab kohtuasja lõpetada, kui on võimalus, et vahendus võiks vaidluse lahendada — [Põhja-Iirimaa kohtuteenistus](#)

[Põhja-Iirimaa Õigusühing](#) määrab vaidluste vahendamise eeskirjad ja korra.

Teave ja koolitus

Alam- ja vandeadvokaatidest koosneva vaidluste lahendamise kogu on saanud väljaõppe ja akrediteeringu õigusühingult.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahenduse maksumus oleneb teenuse pakkujast ning riik seda ei reguleeri.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Kohtud aktsepteerivad vahenduse käigus saavutatud kokkulepet, millele pooled alla on kirjutanud, kohtuasja lahendina. Kui hagi ei ole esitatud, võib kokkuleppe pooltevahelise siduva lepinguna ka täitmisele pöörata.

Seonduvad lingid

[Põhja-Iirimaa Õigusühing](#)
[Vaidluste lahendamise teenistus](#)
[Relate](#)
[Barnardos](#)
[Töösuhete amet](#)

Viimati uuendatud: 06/03/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [en](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Vahendus ELi liikmesriikides - Šotimaa

Miks mitte lahendada oma vaidlusi kohtusse mineku asemel hoopis vahenduse teel? Vahendus on vaidluste alternatiivse lahendamise meede, kus vahendaja aitab vaidluse osalistel kokkuleppele jõuda. Šotimaa valitsus ja õigusvaldkonna töötajad on teadlikud vahenduse võimalikest eelistest.

Ühendkuningriigi Šotimaa jurisdiktsioonis on vahenduse jaoks ette nähtud erikord ja erisätted.

Kellega ühendust võtta?

Šotimaa vahenduspoliitika eest vastutab Šotimaa valitsuse põhiseaduse, õiguse ja kohtute direktoraadi (*Constitution, Law and Courts Directorate*) õigussüsteemi talitus (*Legal System Division*).

Vahendusala olulised kontaktid:

Šotimaa vahendusvõrgustik (*Scottish Mediation Network*), 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP;

SACRO (*Safeguarding Communities Reducing Offending*), 29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN;

Šotimaa kogukondliku vahenduse võrgustik (*Scottish Community Mediation Network*), 21 Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE;

võrgustik **Relationships Scotland**, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP.

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendust võib kasutada kõikides õigusvaldkondades. Kõige enam kasutatakse seda perekonfliktide ja naabrite vahel tekkinud vaidluste lahendamiseks.

Samas otsitakse üha sagedamini vahendusest abi ka kaubandus- ja äriolude vaidluste lahendamisel. Vahendust tuleb pakkuda **täiendava toetuse vajaduse** alastes vaidlustes ning lepitusteenus peab olema saadaval ka **puude alusel diskrimineerimisega seotud kaebuste** käsitlemiseks.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Šotimaal üha laiemalt praktiseeritav vahendaja elukutse ei ole õigusaktidega reguleeritud. Samuti ei ole nõuet, et teatavat tüüpi hagide algatamisele peab eelnema vahendus. Vahendus on täielikult vabatahtlik.

Šotimaal on siiski vastu võetud **vahendustegevuse käitumisjuhend**. Juhendis käsitletakse eri spetsialiseerumisvaldkondi, nagu perekonnaõigus, meditsiin ja ehitus. Šotimaa valitsus on väljendanud oma toetust Šotimaa vahendusvõrgustiku (*Scottish Mediation Network*, SMN) tegevusele ja [Šotimaa vahendusregistri](#) (*Scottish Mediation Register*, SMR) arendamisele. Kõik vahendusvõrgustiku liikmed peavad Šotimaal vahendusega tegelemiseks järgima käitumisjuhendit. Vahendusregistrisse kantud vahendajad ja vahendusteenistused võivad rakendada ka rangemaid standardeid. Mõlema ülaltoodud algatuse veebisaidid on vabalt ligipääsetavad ja laialdaselt kasutatavad ning kui vahendajad soovivad end nendel registreerida, peavad nad käitumisjuhendit järgima.

Kuidas saada vahenduse kohta teavet?

Teave vahenduse kohta on kättesaadav [Šotimaa vahendusvõrgustiku](#) veebisaidil ning [Šotimaa vahendusregister](#) pakub teavet vahendaja leidmise kohta Šotimaal. Mõlemad veebisaidid on üldsusele juurdepääsetavad ja kogu teave on kättesaadav tasuta.

[Šotimaa vahendusregister](#) on sõltumatu vahendajate ja vahendusteenistuste register. Tema veebisaidil on vabalt juurdepääsetav teave isikute kohta, kes tegelevad vahendusega kõigivõimalikes valdkondades. Registrit haldab [Šotimaa vahendusvõrgustik](#).

Vahendajad uuendavad veebisaidil esitatud andmeid vähemalt kord aastas.

Šotimaa vahendusregistri eesmärk on tagada inimestele nende valitud vahendaja pädevus ning anda omalt poolt kinnitus, et vahendajad vastavad miinimumstandarditele. Need [standardid](#) kehtestab sõltumatu [standardinõukogu](#) (*Standards Board*). Vahendusregistrisse kantud vahendajad võivad end nimetada [Šotimaa vahendusregistrisse kantud vahendajaks](#) (*Scottish Mediation Registered Mediator*) ja kasutada oma nime kõrval vahendusregistri logo.

Kui [reguleeriv organisatsioon](#) (*regulating organisation*) tõendab, et vahendaja vastab organisatsiooni täiendavatele, konkreetse valdkonna standarditele, võib vahendaja kohta registrisse tehtud kandele lisada sellelt organisatsioonilt saadud vastava tähise.

Teave ja koolitus

Alates 2004. aastast on vahendusvõrgustiku veebisaidil **nn vahenduse kaart**. Sellel esitatud teavet on mitmel korral täiendatud ning tööd on rahastanud Šotimaa valitsus. Vastav link on lisatud ka arvukatele teabe- ja veebisaitidele. Praeguseks on kaart ühendatud Šotimaa vahendusregistriga, mis võimaldab teil leida kvalifitseeritud vahendaja üheainsa päringuga.

Šotimaa vahendusvõrgustik võtab vastu ka telefonipäringuid, mis suunatakse sobivatesse vahendusteenistustesse.

Šotimaa vahendusregistris loetletakse ka vahendajate pädevused, et pooled saaksid vahendajat valides rohkem teavet.

Šotimaal on vahenduse eri valdkondade jaoks olemas spetsiaalsed **koolitusprogrammid**. Kõik koolitused kestavad vähemalt 30 tundi ja peaksid hõlmama järgmisi küsimusi:

vahenduse põhimõtted ja praktika;

vahendusprotsessi etapid;

vahenduse eetika ja väärtused;

vaidluste juriidiline kontekst (kui see on olemas);

vahenduses kasulikud suhtlemisoskused;

läbirääkimisoskused ja nende kasutamine;

konflikti mõjud ja konflikti lahendamise viisid;

mitmekesisus.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendusega kaasnevate kulude suurus oleneb teenuse pakujast ja neid ei reguleeri riik.

Vahendus on üksikisikule üldiselt **tasuta**, kui vaidlus on seotud laste, naabrite ja kogukondlike konfliktidega või täiendava toetuse vajaduse ja puude alusel diskrimineerimisega.

Eravahendajate **päevatasud** ulatuvad 200 naelast 2000 naelani või üle selle.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

[Direktiiviga 2008/52/EÜ](#) võimaldatakse vaidluse pooltel taotleda vahenduse teel saavutatud kirjaliku kokkuleppe täitmisele pööramist. Liikmesriigid teatavad sellest kohtutele ja teistele ametiasutustele, kes on volitatud kõnealuseid taotlusi saama.

Lingid

[Šotimaa vahendusvõrgustik](#), [Šotimaa vahendusregister](#), [standardid](#), [vahendus Šotimaal: registrisse kantud vahendajad, reguleeriv organisatsioon](#)

Viimati uuendatud: 11/10/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.